

உவ்விதி :

అమ్మతాంజీ

అమృతాంజనమున కలవిధ

తలనువ్వుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
 పార్శవు నొవ్వుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
 బెణకుల భేదించును వాపుల హాపుమాఘను.
 దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

కౌశ్యలకు సంజీవికం పోడి

ఈ సందర్భము దుర్దగానే జరిగి పట్టుటవలన శరీర మందలి మచ్చ దార్శమికముతో లలిగించి చూడమున కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడి వాడుచున్నారు.

జక్కనిడబ్బిలో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0—10—0; డజన్ 1-కి ర్వు 6—4—0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

తోక మయహర కస్తూరిమాత్రులు

ఈ అమూల్యమైన మూలము నెలకొల్పినది కర్నూరు, నంద్యాల ప్రభృతి, పచ్చర్పూరునూ, ఆతనినాకారలనూ ఈ మూలము చేర్చి కర్నూరు చేయబడినది. ఆ తేజశురవగు ఏకమ్రభాని యందులో చేరుటలేదు. కనివిడ్డలు, బాణు, బాలికలు, రాక్షసులు తిరణలు, మునలికారు ప్రతియొక్కరు దీనిని సాధారణంగా లన్నిటిని ఆన దాన భేదముతో వాడతిననిది. విడ్డలకు, బాలికలకు ఇది సంకేతమనిది. వేదముల బుద్ధులు ఖచ్చి బుద్ధుల 250-800 మూలము గల బుద్ధి 1 కి 0-4-0, 6 బుద్ధుల 1-4-0 సాధ్యులగునని. ఈ దివిగ తెలుపబడిన బొమ్మల వలన ఆది నయో వ్యాధికి గుణమిచ్చుట్టు తెలుపబడినది అందుకు యోజితి సంకేతమేలేదు. తత్వ కాది మాడుదు.

పూరస్కారావం:—రత్నమిని, బుద్ధిమతాని, జ్ఞాపకశక్తిని పోషించు, బుద్ధి 1 కి ధర రు 1-0-0.

కాలసుబోదయ:—తిన్న పిల్లలకు బుమిచ్చు దివ్యమహా శ్రుగానండును. శుభ మత్సర్యము 0-12-0.

భావనబిరక రసాయనం:—పిత్తనంబుచేచ శ్యాధులు, వాతులు, అజీరి సహజంవలెనావును. ద 10-0

పాతగజ కేసరి లేహ్యము:- సర్వవారములకు ఆతిథి మండగింనుట మలబద్ధము. మొదలగువానికి పెట్టినది విషముయ 2.

[illegible]

పాశ్చాత్య వంశజుల పండితులు, శాస్త్రజ్ఞుల అధికారి, ప్రధాన శాస్త్రజ్ఞులు,

(3) సీతారామకృష్ణదత్తకాల, మొదలు.

వేలింగుటన్ సీనియా

౩ మాం టు రో డు 1565

11-10-24 లేదీ శనివారము నుండి 17-10-24 శుక్ర వారము వరకు
 సాయంత్రము ౬.15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి ౭.౩౦ గం.
 శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము ౩.15 గం. కూడగలదు.

యూనివర్సల్ మెటియసు సీరియల్

ది స్టీల్ ట్రేయర్   తి వ భాగము.

విలియం డన్ కన్, ఎజిత్ జాస్సన్ తో సహా

జ్వరహారి

నీనా 1-3 వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

శ్లోకములైన అంబుద్రాక్షులు నేలించు పట్టు విడుపు జ్వరమాతా.
 చలి భూరాజ్యవరమాతా మేలవలగు పడుస్త జ్వరమాతా యోనూప.
 అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆయు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులనును సులభముగా చికిత్స చేసికొన దగిన
 500 రోగములు కల వైద్యగ్రంథము. 1-కే 1-4-0 పి. టి. ఆ 6
 ఆయుర్వేదచంద్రిక:— వైద్య, ఆరోగ్య, శారీర, కను
 నణ, చికిత్స మొ॥ వ్రాయబడు వైద్యపుటిక. సం॥ చంపా.
 మా. 2 8-0. మాదిరి యుచితము. 2

పి. సి. ఏ చంద్ర కో, పెరిదేపి, న్యూఝిల్లా.

తవహూరి

నీచ- 1-కే దూ. 1-0-0 వి. పి. పహ- దూ 1-6-0

దగ్గు క్వాసకోశములందు బలహీనతమైన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధముల కైత్రములైన ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున క్రబలింపు దగ్గు క్వాసకోశముల నూత్ము శాశములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బునము, తుయ్యదగ్గు దగ్గులు సేందివలగనైన దందు దగ్గు విధమున బటి యుండును.

అమ్మతాంజనము డిపో, మనరాను - చాంతాను.

నమకమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్నానము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్టరింగు కంపెని.

హైదరాబాదు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చెనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాబాలు, మెడగొలుసులు. కానుమలలు అడ్డగి
వైకొలు మొదలగు బంగారు వగలున్న నవరత్నములు వేసిన అనేక దు దీరీల అడ్డగిలు, జడబిళ్ళ
లు, నాగరములు, ఉంగరములు, చుంపనరములు, వలతములు, మొలగునవి వండి రైలు
కూబాలు, టంబులు, పేలాగిన్నెలు, కాపీ నెట్లు మొదలగు పాత్రనామానులన్న అనేకరకములు
కాళ్ళిగొలుసులు, మొదగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగార
మునకున్న చాదివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

(ప్రశ్న) :- కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

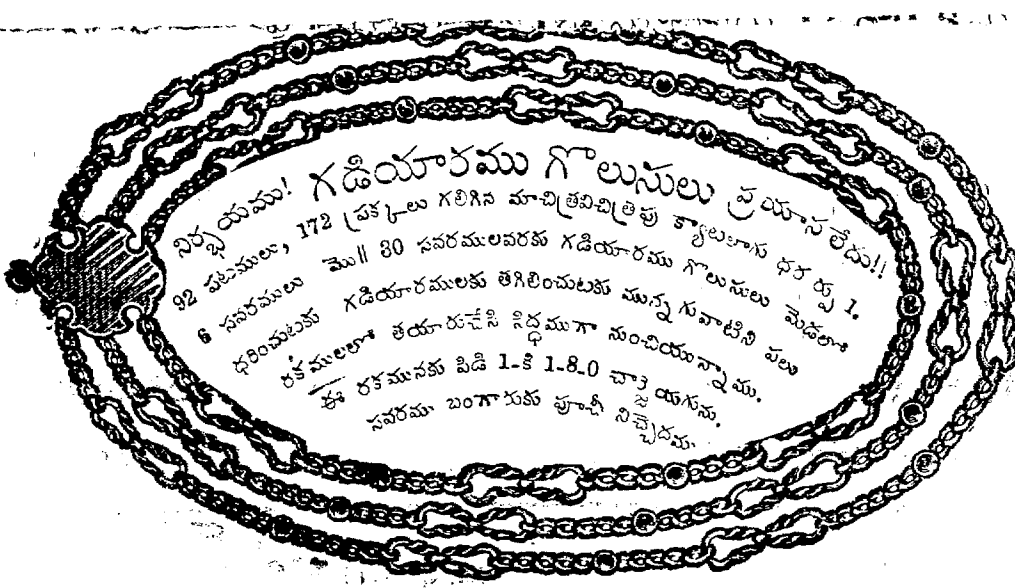
శనగపాటి కోటయ్య అండు బదరు,

ఖద్దర్ స్వరాజ్యమునకు సాధనమా?

స్వరాజ్యస్వరూపమును గుఱించి ఇప్పుడేదేశమున ననేక దురభిప్రాయములును అభిప్రాయభేదములును పెచ్చుపెరిగి యున్నవి. ఈవిషయమును గుఱించి కాంగ్రెసులో అతితీవ్ర చర్చ జరిగినది. దీనిగుఱించిన అభిప్రాయభేదములు పరస్పర వైషమ్యమునకుఁగూడ కారణములై యున్నవి. ఇట్లు వైషమ్యము వహించి వికమత్యమునకు భంగముకలిగించుచుండువారు విద్యావంతులుగను, దేశభక్తులుగను, దేశనాయకులుగ నున్నారు. ఐన నీదేశముననిది ఒకవింతకాదు. ఇంతవఱకును స్వరాజ్యసాధనముయొక్క మొదటి మెట్టునుగూడ నెక్కలేకున్నారము. స్వాసందర్భములో స్వరాజ్యమును సాధించినవిమ్మట "అది మెట్లుండవలయును. తత్స్వరూప మెట్టిది?" అనువిషయమును గుఱించి చర్చించుట కేవలము హాస్యాస్పదము. ఇట్టిచర్చ లీదేశమునననాదికములా. ఇట్టిస్వభావపరిణామే మనదేశము క్షీణించుటకు మూలకారణము. జీవాత్మపరమాత్మపరస్పర సంబంధములను గుఱించియు మోక్షస్వర్గమును గుఱించియు వృథావాదములలో మునిగి మనఃపూర్వము తర్కశాస్త్రపరాయణులు బ్రహ్మజ్ఞానవిహీనులై ఏకమతముగా నుండవలసిన వైదికమతమునందుగూడ పలు తెగలను గల్పించి యున్నారు. ఈమతభేదములు వికమత్యమునకు మిక్కిలిభంగము కలిగించుచున్నవి. మనము మనప్రస్తుతిపతి పరిగణించి దానిని బాగుపఱచికొనమార్గము నవలంబించక అంత్యస్థితిని గుఱించి నూత్నభేదములను పెద్దనేసి ధావాదములు నేయుచు అధోగతియందు మునిగియున్నారన మనవారు తర్కశాస్త్రపారీణులు. అందువలననే మనవాంక్షిండు ఉద్యోగములో విఘోష తపచవి నొందియున్నారు. అందువలన వీరు ఇతరులు నెప్పుడనిలో రంధ్రాస్త్రేష్వరము నేయుచుండురు. దేశాభివృద్ధికి వికమత్య మత్యవశ్యకము. ముఖ్యోద్దేశమును పగణించి స్వల్పభేదములను సరకుచేయక దేశనాయకుఁడుగా నొకని నియమించి అతనియాజ్ఞను శిరసావహించి యనుష్ఠించుటయే దేశాభివృద్ధికి ముఖ్యమార్గము. ఇదియే స్వరాజ్యమునకు పరమసాధనము. సహకరణనిరాకరణోద్యమమును గాంధీచూహాత్ములు ప్రతిష్ఠాపించినపుడు దానిని దేశస్థులు సంపూర్ణముగా ఆవలంబించి యుండినయెడల తక్షణకాలములో మనము స్వరాజ్యసంపన్నులమై యుందుము. ఆసమయమును మనము మనదౌర్బల్యముచేతను చురచుదృష్టముచేతను కోలుపోయితిమి. ఇంక కాలక్రమముగా స్వరాజ్యమును సాందవలసినదేకాని అతితీవ్రతముగా సాందదగిన మార్గమునవలంబించుట కశక్తుల మైతిమి. కాబట్టియే యిప్పుడు ఖద్దర్ ప్రచార మతిముఖ్యమై యున్నది. ఇది స్వరాజ్యమునకెట్లు సాధనమో పర్యాలోచింతము.

స్వరాజ్యమనగా నేమియర్థము? స్వరాజ్యమునకు స్వాతంత్ర్యము ముఖ్యాంగము. ఈదేశము మనది అనిమన మెప్పుడు జెప్పఁగలుగుదుమో అప్పుడేమనకు స్వరాజ్యముకలిగినదని చెప్పవచ్చును. ఈదేశమున మనము వసించియుండుటచేతనే మనదేశమని చెప్పట సరికాదు. ఇప్పుడు మనలో నెవరేని ఈదేశము విడిచి ఇంగ్లాండులో నివసించిన మాత్రముచేతనే ఇంగ్లాండుదేశము వారి దగునా? ఇక ఇల్లునాది అనికే నెప్పుడు చెప్పవచ్చును. ఆయింటిని నాయుత్తముచొప్పున వాడుకొను అధికారము నాకున్నయెడల అనాది అనిచెప్పవచ్చును. నాయింటి యందునేను నివసించవచ్చును. లేకదానినినాకిష్టమువచ్చినవారికియ్యవచ్చును. నాకిష్టము లేనివారిని దానిలో ప్రవేశపఁగూడదని నిరాకరింపవచ్చును. దాని నితరులకు విక్రయింప వచ్చును. బాడుగకు ఇయ్యవచ్చును. ఇట్టిఅధికారమున్నఁగాని ఇల్లునాది అనిచెప్పటకు వలనుపడదు. మనదేశమునందు మనకిట్టియధికార మున్నదా? ఇట్టిస్వాతంత్ర్యమే స్వరాజ్యమని చెప్పఁబడును. దీనినిగుఱించి నూత్నభేదములను పరిగణించుట మనముఖ్యోద్దేశమునకు భంగము కలిగించును. జనసంఘమునకే దేశమనిపేరు. దేశస్థులు ధనవంతులుగ నున్న దేశము ధనవంతమని చెప్పనగును. దేశస్థులలో నొక్కొక్కఁడును స్వాతంత్ర్యము వొందినయెడల దేశము స్వరాజ్యసంపన్నమగును. మనవాటికి గవర్నర్ ఉద్యోగము కలిగినను మనకు స్వరాజ్యము వచ్చినట్లు కానేరదు. మనకు స్వాతంత్ర్యము కలుగునంతవఱకు మనము బానిసలమే. ఒక మనుజుఁడెప్పుడు స్వతంత్రుఁడగును? అన్నవస్తువుల కతఁడు ఇతరులచొర్యమునపేక్షి పకుండఁగలిగిన యెడల సలీరు స్వతంత్రుఁడని చెప్పవచ్చును. అన్నవస్తువులులేక మనకు జీవన మసాధ్యము. ఇతరులసాహాయ్యము లేక జీవించఁగలుగువాఁడు స్వతంత్రుఁడు.

గడియారము, గోలునులు ప్రయాసలేదు!!
92 పట్టములు, 172 ప్రక్కలు గలిగిన మంచిత్రవిత్రిపు క్యాలిబ్రాస్ ధర్మ 1.
6 పవరములు గడియారములకు తగిలించుటకు మున్న గోలునులు మెడలో
ధరించుటకు తయారుచేసి సిద్ధముగా నుంచియున్నాము.
ఈ రకమునకు పిడి 1-కి 1-8.0 చ్చాయగును.
సవరము బంగారుకు పూచీ నీచ్చెదము.

రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీ చంటిబిడ్డలు

అంగటిపాలచే పెంచబడుటవలన కారిజము, ప్లీహము మొదలగు వ్యాధులకు గురియగుచున్నారు. వట్టములందును గ్రామములందును పసిబిడ్డల పురగాము హెచ్చుటకు ఇది ఒకకారణము. దీనినుండి బిడ్డలను తప్పించుటకై

రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీని కేడినీళ్లతో ఉరక బెట్టి ఆప్రవాలు, లేక గేదె పాలు, లేక కన్ డెన్ సుడుపాలు చేర్చి వారికివ్వవలెను. రాబిన్సన్ "పేటెంటు" బార్లీ చే పెంచబడు బిడ్డలకు ఏ వ్యాధియురాదు. మరియు వారు మిక్కిలి అద్భుతముగా పెరిగి, ఆరోగ్యవంతులుగాను, బలవంతులుగానుండుచే వారి తల్లిదండ్రులకు ఆనందమునిత్తురు.

ఇదికల్తీరే ఆనెలుకార్లీ. అన్నిదురాణములందు తైద్యకాలలందు, పలసరకుల దుకాణములందు ఇదికొరకును. ఇక్కడ తెలుపబడిన తగరపు దశ్యాగుర్తమి చక్కగా గమనించుడు.

ఇప్పు డీదేశమున మనము ఆహారపదార్థములకై ఇతరదేశసహాయము కోరవలసివచ్చును. భారతమాత మనకాహారపదార్థములను సమృద్ధిగా నొసగుచున్నది. మనలో కొందఱులు చక్కెర మొదలగు విదేశీవస్తువులనుపయోగించినను నూటికి తొంబది తొమ్మింద్రు గురు భారతమాత యొసంగువాహారముతోనే తృప్తిపొంది నుభించుచున్నారు. ఐన దేశస్థులందఱును ఇప్పుడు వస్త్రములకై శేషము పరతంత్రులై యున్నారు. గ్రామములందు రాత్రిములన్నియు చెదలుపట్టిపోయినవి. గ్రామస్థులు నూలువడికి నూతనండ్లుయినవి. ఇంత గొప్పదేశము, పూర్వము మహోన్నతపవిత్రయందుండి ఇంగ్లీషువారికి ఆశ్చర్యము కలిగించునట్టి వస్త్రములను నేయుచుండిన ఈ దేశము చుప్పడి మూడుకోట్ల జనసంఖ్యగల ఈ భరతవర్షము తనవస్త్రమునకై ఇతరదేశములకు లొంగవలసినంతవద్దకే నొండుట ఎంతోచని యను! ఈ దుర్దశ నివారించుట మనకు పరమధర్మముకాదా? ఈస్వల్పవిషయమును నుజించి చర్చ యేలే! మహానీయులు గాంధీమహాత్ములు మాధుల! ఎంతయో దీప్తిలోచనచేసి వారి విషయమును ప్రతిపాదించి స్వతంత్రమార్గమున తనకు కావలసిన యన్నవస్త్రములను స్వయంకృషిమూలమున సంపాదించుగలిగిన ప్రతిమనుజుడును స్వరాజ్యసంపన్నుడే. అనుభూతికమైన ధనమువలనగాని లేక సేవకాన్యతవలనగలిగిన ద్రవ్యముతోగాని లేక ఇతరద్రవ్యములను గాని బహుసంకలనమునవస్త్రము స్వయంకృషివలన గలిగినవని చెప్పవచ్చును. దీనియందు పారతంత్ర్యభావ మంతర్భూతమై యున్నది. అనివార్యకారణములచేత మనము పరసేవచేయుచున్నన, అతిధనాపేక్ష చేత మనము ఏమృతి నవలంబించియున్నను, మనము స్వయంకృషిచేత మనకు కావలసిన అన్నవస్త్రములను తయారుచేయగలిగితిమేని స్వరాజ్య సోపానము నారోపింప ప్రారంభించితిమని సంకల్పపవచ్చును.

ఈఖర్చునిధాంతమునుజూచి అనేకాక్షేపణములు ప్రబలియున్నవి. దీనిమంతయు నూలువడికినను మాడకావలసిన పాదంపచాలము. అనియొక ఆక్షేపణ. ఖర్చుద్రవ్యార్జనసాధనము కానేరదు. ధనమునుదె యొక గొప్పమాయ. ఈషణిత్రయములలో ధనమును బలవత్తమును, ధనముసాధనమేకానిసాధ్యముకాదు. లోకమునందేవీకులు అన్నవస్త్రములతోతృప్తిపొందువారున్నాఁడు. వీనిని స్వయంకృషివలన బొందలేనివారికి ధనముకావలయును. జనులిప్పుడే ధనముతోరుచున్నారు? ధనముండిన ఏవస్తువునైనను కొనవచ్చును. మనకు నలయువస్తువులకన్నిటికిని ధనము సాధనము కాబట్టి ధనాపేక్ష తెలియై యున్నది. కొన్ని గ్రామములలో పాలు వెలకు దొరకదు. అప్పుడు ఎంతధనమున్న నేమిప్రయోజనము? స్వయంకృషివలన తనకు వలయు వస్తువులను ఉత్పత్తిచేయువానికి ధనముతో నక్కరలేదు. ఒకవస్తువు యొక్క వెల మాయాజనితము. వెల దినదినము మాటుచుండును. ఒకవస్తువువెల జనలకు దానియందలి మోహము ననుసరించియుండును. జను లెవ్వరును కోరని యెడల నవరత్నములు గలకరాలవలె పడియుండును. మనకుమిక్కిలి యావశ్యకములైన వస్తువులను సర్వేస్వరమును సమృద్ధిగా సృష్టించి యున్నాఁడు. దానిని గుర్రెయిగక జరులు మాయామోహితై శిశుప్రాయులై నిరంపయోగములను వస్తువులమీది చురారలలో జిక్కి దుఃఖసాగరములనుగుచున్నారు. ప్రతిమనుజునికిని స్వతంత్రజీవము పరమధర్మము. స్వాతంత్ర్యమును గోలుపోయి ర్భ్రాండమును పొందినను నిష్ప్రయోజనము. స్వాతంత్ర్యమును జూచి కి ప్రాణమునంటిది. స్వాతంత్ర్యము లేని మనుజుడు జీవచ్ఛవమునంటివాడు. స్వరాజ్యము లేనిదేశము జీవచ్ఛవ ధూయిష్టము. కాబట్టి ఖర్చు స్వాతంత్ర్యమునకు సాధనమే కాని ధనార్జనమునకు సాధనముకాదు. ప్రతిగ్రామమునందును వ్యవసాయము చేసి ఆహారపదార్థములను తృప్తిచేయువారనేమలు వస్త్రములకై కష్టపడుచున్నారు. ఆహారపదార్థములనువమ్మి వస్త్రములను కొనవలసినవారై యున్నారు. ఇందువలన వారి కాహారపదార్థములు తక్కువపడుచున్నవి. ఇట్టి వారందఱును తమకు కావలసిన వస్త్రములను తృప్తి చేసినయెడల దేశమంత షేమపడును! ఇట్టివారు కోట్లకొలసమున్నారు. ఇదివఱకు అనగా నూలుసంపత్తరములకు ముందు గ్రామములయందు దండలును నూలువడుకు షోండి. అట్టిసిరిని తిరుగా కలిగించుటయే ఖర్చు ప్రచారము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఐననట్టివారేకా నూలువడుకునలయును? విద్యవంతులై తమవిద్యవలన ధనార్జనము నేయగలవారికిదీని? అని మతియొకయాక్షేపణ.

“యద్యదాచరత్రి శేష్వస్త్రైశ్చేదేవేతరోజనః! పయత్రమాణం కురుతే లోకస్తననరరణే”

అని శ్రీకృష్ణుడు పదేశించినను “పెద్దవారియట్లు పిన్నవారు” విద్యావంతులను, దేశసేవాధురంధరులను, దేశభక్తులను, దేశనాయకులను, ఎట్లు వర్తింతురో? తక్కినవారును అట్లే వర్తింతురు. శ్రీకృష్ణులు ఇతరజనులకు మార్గదర్శకులు. కాబట్టియే గాంధీమహాత్ములు కాంగ్రెసుమొదలు అందఱును నూలువడుకుట ఆత్మవశ్యకమని సిద్ధాంతీకరించిరి.

నూలువడుకువని స్త్రీలు చేయవలసినదే కాని పురుషులకు తగినదికాదని కొందఱు పెద్దలు ఆభిప్రాయపడియున్నారు. స్త్రీలు నూలు వడికినను వస్త్రములు నేయువని పురుషులు నేయవలసినదే. దేశమున స్త్రీలందఱు నూలువడికి పురుషులందఱు వస్త్రములు నేసిన జాలును. పైయాక్షేపణ చేసిన వారు ఏమియు చేయలేనివారు. వస్త్రములు నేయగలవారికి నూలువడుకుట అతిసులభము. ఇదికాక స్వరాజ్యము సాధించుటకు సాధ్యముగా చెప్పవలసినవస్తువు అపని అందఱుజేయవలసినదే. దేశమునందు నెమ్మదికలిగి ప్రజలు షేమముగానున్నప్పుడు వృత్తి భేదములు నిర్ణయింపవలయును. దేశము స్వరాజ్యవిహీనమై నానాటికిజీవించుచుండ దేశక్షేమార్థమై అందఱును పాటుపడవలయును. ద్రోణాచార్యులు మొదలగు బ్రాహ్మణులు సమయము వచ్చినప్పుడు యుద్ధము నేసిరి. పరశురాముడు బ్రాహ్మణుడయ్యు షాత్రధర్మమువలంబించెను. సత్యభామ యుద్ధము నేయలేదా? సుభద్ర అర్జునునకు సారథ్యము చేయవలసివచ్చెను. ఇదియ ఆపద్ధర్మము. ఇప్పుడు మనదేశము ఆపదలోనున్నది. కాబట్టి మనమవలంబింపవలసినధర్మము ఆపద్ధర్మము.

“సర్వధర్మాక పరిత్యజ్య మామేకం శరణంవ్రజి అహం త్యాసర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మాకుచః॥”

అర్జునుడు సకలధర్మములను వినికలతపడి యేమియుతోచక విష్ణునిదైయుండగా శ్రీకృష్ణుడు అతనితో “ధర్మాధర్మవిచారము నీకక్కరలేదు. సకల ధర్మములకు విడిదినన్న శరణుపొందుము. దుఃఖంపకుము, నేకు నిన్ను సకలపాపమునుండి కాపాడెదను” అనిచెప్పెను. ఆక్షేయిప్పు డీదేశములందఱును వృథా చర్చలను మాని, ధర్మాధర్మ విచారము నుడిగి, గాంధీమహాత్ముల నాయకత్వ మంగీకరించి వారు సిద్ధాంతీకరించిన పద్ధతుల ననుష్ఠించిన సకలవ్యవసరిక్రమించి ధన్యులగుదురు. ఇదియ మనకిప్పుడవశ్యకమైనద్రవ్యము. ఇదియ మనకు పరమధర్మము.

ఇదికాక ప్రతిసంవత్సరమును ఆరువదికోట్ల రూపాయలు వెలగల వస్త్రములు ఇంగ్లండునుండి ఈదేశమున విక్రయింపబడుచున్నవి. అనగా వస్త్రములవలన ఆరువదికోట్ల రూపాయలు ఈదేశమునుండి ఇంగ్లండుకు పోవుచున్నవి. ప్రభుత్వము మనదైనయెడల వస్త్రములు అన్యదేశమునుండి ఇచ్చుటికి రాకుండ జేయవచ్చును. అట్లుచేసియుండుము. అప్పుడు విధిలేక మనదేశములోనే వస్త్రములు ఉత్పత్తి చేయవలసివచ్చును. ఇప్పుడు ప్రభుత్వము వారు ఇంగ్లీషువారు కాబట్టి అట్లుచేయుట వారి దేశమునకు హానికరము. ఇట్లు సంవత్సరమునకు వస్త్రముల మూలముననే ఆరువదికోట్ల ఇంగ్లండునుకు బోవుచుండ దేశము నానాటికి దారివృద్ధిభూయిష్ట మగుచున్నది. ఇతరవస్తువులవలన నెంతోపోవుచున్నదో పరగణించిన గర్హనిర్భేదమగును. ఈదేశమునుండి ఇంగ్లండునుకు ఒకస్వర్ణప్రవాహము ఎడతెగకపాలుచున్నది. ఈస్వర్ణప్రవాహము నడ్డించుటయే స్వరాజ్యముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఖర్చుప్రచారము కొనసాగినే ఈ స్వర్ణప్రవాహము సగమువఱకు సన్నగిల్లును.

ఖర్చువర్తకము నేయుట ఖర్చు సిద్ధాంత తత్వమునకు భంగకరము. స్వదేశీయత ప్రారంభించినప్పుడు విదేశీయులతో ఇచ్చుట చేతితోనేసిన వస్త్రములతో తృప్తిపొందుచుంటిమి. విమర్శ గాంధీమహాత్ముల సిద్ధాంతమువలన చేతితోవడికిన నూలుతో చేయబడినవస్త్రములు ఉపయోగింపవలయునని ప్రతిపాదించబడినది. దీనికి తుదఖర్చు అనిపేరు. ఐన ఖర్చు సిద్ధాంతముయొక్క మూలతత్వము ఖర్చు ధరించుటకాదు. ఖర్చు ఉత్పత్తిచేయవలయును. స్వయంకృషివలన ఉత్పన్నమైన ఖర్చు పరిశుద్ధఖర్చు అని చెప్పవచ్చును. ఏలన ఖర్చు వర్తకమువలన ఖర్చు సిద్ధాంతమునకు భంగముకలుగును. ఎంత దేశభక్తుడైనను ఎవడుకాని వర్తకము ప్రారంభింపగానే ధనాకాపరపండుగును.

అంత విదేశీయులు ఖర్చుతో మిశ్రమును నేయబడును. అదియొక లోపము. ఇదికాక ఖర్చు సిద్ధాంతముయొక్క మూలతత్వము ప్రతిమనుజుడు తనకు కావలసిన వస్త్రములను స్వయంకృషివలన ఉత్పత్తి చేయవలయుననియే కాని ఖర్చు ధరింపవలసినవని మాత్రమేకాదు. అట్లు ప్రతిమనుజుడును నూలువడికిన గాని దేశముకు కావలసినంత వస్త్రములు ఉత్పత్తి కానేరవు. ఇదికాక స్వయంకృషివలనగలుగు ఆనందము అనుభవించిన వానికే తెలియును. స్వయంకృషివలన ఉత్పత్తికాబడిన ఆహారమువలన ఆరోగ్యమును, బలమును, నత్పత్తియు,

ఆనందమును గలుగును. మనము స్వంతముగా ఉత్పత్తిచేసిన కూరగాయలు రుచించినట్లు బహుసంఖ్యాని తెచ్చిన కూరగాయలు రుచించునా? స్వయంకృషియ సద్బుధాభివృద్ధికరము. స్వయంకృషి సంతోషదాయకము. స్వయంకృషియ స్వరాజ్యసాధనము. స్వయంకృషివలన గలిగిన స్వరాజ్యమే కాశ్యతము. స్వయంకృషియ సర్వశ్రేయస్కరము.

“ఆత్మస్త్యా వాత్మనో బంధుః ఆత్మే పరిపురాత్మనః.” ఖర్చు నాలుగుజనులకు కావలసిన నూలువడుకుటకు నాలుగుమాసములు పట్టుననియు దీనికి మాటుగా కూలికిపోయిన యెడల నాలుగుమాసములలో ఇరువదిగజములు వస్త్రము కొనవచ్చుననియు ఒకయాక్షేపణ. స్వాతంత్ర్యమును గోలుపోయి కూలికిపోవుటవలన ఇన్నూరుగజములు వచ్చినను ఏమిప్రయోజనము. ఇదికాక విదేశీవస్త్రము మూడుమాసములోనే చీనిగిపోవును. ఖర్చువస్త్రనో రెండుసంవత్సరములకు అధికముగానే యుండును. ఖర్చు దృఢముగా నుండును; దేహదార్ద్ర్యమును వృద్ధి నేయును. మనభూర్యులట్టి వస్త్రములను ధరించిన జ్ఞానమెప్పుడు మనకు కలిగెనో అప్పుడే మనదేహ దార్ద్ర్యమును చూచి మనకు సిగ్గు కలుగవలయును. అంతవనము దేహబలము నభివృద్ధి నేసికొనుటకు పూనుకొందుము.

ఇదికాక ఖర్చు దేశభక్తి నూచుము దేశసేవా చిహ్నము: బాహ్యచిహ్నము ధరించుటవలన కొంతవఱకు ఆత్మస్వత్వము కూడ మారును. ఇంగ్లీషు వారి వలె ఉడుపులు ధరింపగానే ఇంగ్లీషు పద్ధతులు ఆప్రయత్నముగానే మనకలవడునట్లు, ఖర్చు ధరింపగానే విదేశీవస్తువులయందలి యభిచి తనంతటతానే తగ్గును. స్వయంకృషివలన గలిగిన వస్త్రములు కొంతకాలము ధరింపగానే మనకు కావలసిన ఐదుపులన్నియు మనమే ఉత్పత్తిచేయవలయునని యుత్సాహమును, మనము ఉత్పత్తిచేయలేని వస్తువులు మన ముపయోగింపబడదను నిష్ఠయును గలుగును. ఖర్చు సిద్ధాంతముయొక్క మూలతత్వమును సమగ్రముగా విర్ణయింపట సామాన్యులకు సాధ్యముకాదు. దానిని గ్రహించిన వారు విడువజాలరు. దానిని స్వావభవముచేతనే సంపూర్ణముగా గ్రహింపవచ్చును.

మతీయు ఇప్పుడు ఐరోపాఖండములో ప్రతిదేశమునందును విశేషముగా యంత్రకాలలు వేసేము పెరిగియున్నవి. ఈయంత్రములు ప్రతి దినము రాసులు రాసులుగా వస్త్రములు మొదలగు వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయుచున్నవి. యూరోపువారు ఈ వస్తువులను ఆసియా ఖండములోను, ఆఫ్రికా ఖండములోను అమ్మవలయును. ఇటీవలి ఐరోపామహాసంగ్రామమున కిదియ ముఖ్యకారణము. ఐరోపావారు ఇతరదేశములను పాలించుటకు ఇదియ ముఖ్యోద్దేశము. ఇప్పుడు మన దేశము నింగ్లీషువారు విడువలేకుండుట కిదియ ముఖ్యకారణము. ఇచ్చటివస్త్రములు, పాతకాలలోని గ్రంథములు, మనకు కావలసిన ఆహారము లేవ్ ఇతరసకల పదార్థములు విశేషముగా ఇంగ్లండు మున్నగు చోట్లనుండి వచ్చుచున్నవి. కాబట్టి మనము మనోదార్థ్యము వహించి నిష్ఠాపరులమై విదేశీవస్తుబహిష్కారము గావించితిమేని తక్షణమే స్వరాజ్యసంపన్నుల మగుమును. కాబట్టి ఖర్చుసిద్ధాంత మామూలాగ్రము పరీక్షించియే మహాత్ములు దానివిషయమై ఇంత శ్రద్ధవహించియున్నారు.

ఐన ఖర్చుప్రచారము సమగ్రముగా కొనసాగినను స్వరాజ్యము కలుగునా? అని కొందఱు అడుగుచున్నారు. ఈప్రశ్న ఇప్పుడుగదగినదికాదు. ఖర్చుప్రచారము సమగ్రముగా కొనసాగినయెడల ప్రభుత్వమువారు మన మనోదార్థ్యమును, బుద్ధిబలమును, ఏకనిష్ఠాగరిష్టత్వమును, చూచి కీర్తిస్తృప్తితో సగౌరవముగా రాజ్యమును మన కప్పగించినను అప్పగింపవచ్చును. ఖర్చుఒకటియే స్వరాజ్యసాధనమని ఎవరునుచెప్పటలేదు. అది మొదటిసాధనము; స్వరాజ్యసోపానమున కది మొదటి మెట్టు.

రంగాచార్య సరస్వతి.

బర్మాలో అమెరికనులను కొట్టుట ఇండియా దొరతనము వారు అమెరికను కాంఫలు జెనరలుకు పంపినతంతి:—

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 15:— బర్మాలోయిదరు అమెరికనులు కొట్టుబడిరిని వినుటకెంతయు విచారించుచున్నామని కలకత్తాలో నున్న అమెరికను కాంఫలు జెనరలు జెంకింస్కు గారికి యిండియా దొరతనమువారు తంతింపిరి. బర్మాప్రభుత్వమువారికి దానిని గురించి వివరములను పంపవలసినదని యిండియా దొరతనము వారడిగిరి. ఈలోగా యిట్టిసంగతి జరిగినందుకు తామువిచారించుచున్నామని యుండియాలోవలె బర్మాలోపూడ అమెరికనులను రక్షించుటకు తగినపదుపాయములు చేయబడునని ఆర్జింగు అమెరికను కాంఫలుజెనరలు తనప్రభుత్వమువారికి నమ్మకముగా తెలియజేసినయెడల యిండియా ప్రభుత్వమువారు సంతసింతురు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 16-వ తేది గురువారము

(1) ఖాన్దములు

చనియలు బా 1-కి రు 80-0-0 మొదలు	42-0-0	వలకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వలకు
కునుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14-0-0	14-8-0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15-8-0	16-0-0
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి ,,	16-8-0	17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8-12-0	9-0-0
నవ్వులు ,, ,,	20-0-0	24-0-0

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11-0-0	రు 12-0-0
సెనగలు ,, డిటా ,,	12-8-0	13-0-0
పెసలు ,, డిటా ,,	11-8-0	12-4-0
మినుములు ,, డిటా ,,	18-0-0	16-0-0
ఉలములు ర 164 ,, ,,	9-4-0	11-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 170-0-0	175-0-0
నెయ్యము 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పు బా 1-కి	,, 65-0-0	68-0-0
ఇతర ప్రదేశము ,, ,,	60-0-0	62-0-0
వేరుసెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 155	మి.ఎ.నూనె 150	
అముదమునూనె బా 1-కి	రు 190-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 200-0-0	205-0-0
కురపసుపు ,,	రు 125-0-0	130-0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి రు	120-0-0	133-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	45, 50	
కాశీపాస్త్రపాయకట్టు ,,	రు 60, 70	
చెల్లము బా 1-కి	రు 85-0-0	60-0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 80-0-0	49-0-0

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి	రు 82-0-0	88-0-0
చదరం ,,	82-0-0	88-0-0
రవుండు ,,	82-0-0	86-0-0

(6) లోహములు

నండి 100 కులంకు	రు 78-0-0	81-0-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 23-8-0	24-0-0
పవరను 1-కి		15-2-9
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 265-0-0	272-0-0
రాగి డిటా	రు 80-0-0	805-0-0
అస్కాచక్కర బా 1-కి	రు 88-4-0	88-12-0

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణాడు 20 డి.గ్రీసు రు	75-0-0	
తొట్టికృష్ణాడు డిటా	,,	
సింహం డిటా	,,	
గుర్రం డిటా	,,	

(8) దూది

బొండా చెట్టు బాదం 1-కి	రు 820-0-0	
------------------------	------------	--

(9) నూలు

కోయంబుతూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	రు 9-10-0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రు 8-6-0	
పుల్లూరు తేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	రు 8-12-0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రు 9-8-0	
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10-2-0	
నూగయేనుగ నెం 20	రు 11-18-0	
జపాన్ నెం 20	రు 11-12-0	
,, ,, 40 ఏ తేలియ అయినను	రు 15-12-0	
గోకాకు నెం 12½	రు 9-15-0	
పద్మాక్ష నెం 24½	రు 12-2-0	
14½ క్విల క పడి	రు 9-14-0	

రంగును సెంట్రలు జేయిలు వ్యవహారములు

రంగును, అక్టోబరు 15:—నేడు చేసిన విచారణలన రంగును సెంట్రలు జయిలలో పరిశీలకు లభిస్తున్న సాందతద నియమ, మామూలు ప్రకారముగా జరిగిపోవు చున్నదనియు, తెలియుచున్నది. కయిదీలు వాసివారి జేయిలలో నుండి మామూలుగా పని ప్రారంభించిరి. (అ. పే.)

జాబులు

బెజవాడ వేంకటేశ్వరాయుర్వేద కళాశాలా ద్వితీయవార్షిక కోత్స వాహ్యనము:—స్వస్తి శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంకీర్తన ఆశీర్వాదములతో బహుళ పంచమి, వృషభ (అక్టోబరు 18, 19) శని, ఆదివారములలో కళాశాల విద్యార్థి సంఘము వారు సభ జరిగి గౌరవ సింగరాజు వెంకట సుబ్బారావు పంతులుగారి యాధిపత్యము క్రింద, కళాశాలా ద్వితీయవార్షిక కోత్స వేడుకను ఏడ్వర్డు పురమందిరమున జరిపెదరు.

కార్యానుక్రమణిక.

18-10-24 శనివారం ఉదయం 8 గం|| ధన్వంతరీపూజ. (కళాశాల భవనమున) సాయంత్రం 4 గం|| ఉత్సవము. (కళాశాలనుండి) 19-10-24 ఆదివారం ఉదయం 8 గం|| ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము. సాయంత్రం 5 గం|| సభ.

అధ్యక్ష కోపస్వామి, వార్షిక నివేదనము, ఉపస్వామి ములు సంగీతము.

నోరీ రామశాస్త్రి,

ఆయుర్వేద కళాశాలాధ్యక్షుడు,

విద్యార్థి సంఘాధ్యక్షుడు.

కమ్యునిస్టు వనతిగృహము, గుంటూరు

భూరి విరాళము

మ-రా-రా-శ్రీ చిలుమామిళ్ల భానుప్రసాద్ నాయుడు గారి ధర్మపత్ని చిలుమామిళ్ల రాధాబాయిమ్మగారు వారితల్లి క్రిశ్చియన్ శ్రీ కాళుమారి లక్ష్మీదేవమ్మగారు చేసిన ధర్మమును 1928 సంవత్సరము అగష్టు 18వ తారీఖున కమ్యునిస్టు వనతి గృహమునకు స్థిరపాత్రులయేగాక ఈ సంవత్సరము సెప్టెంబరు 24 వ తారీఖున కమ్యునిస్టు వనతిగృహ పోషణకై నరసరావుపేట తాలూకా తూబాడు గ్రామములోని 20 (ఇ టువది) యోకరముల మెట్ట భూమినిగూడ ధర్మముగనొసగిన చెప్పటకు చాల సంతోషముగ వున్నది. ఈ దానమును కాశ్య తముగ నిలువదలచి మ-రా-రా-శ్రీ భానుప్రసాద్ నాయుడు, లక్ష్మీనారాయణ ప్రసాద్ గారు చేసిన నిరంతర కృషి మేమెన్నటికి మఱువజాలము. సర్వదాకృతజ్ఞులమైయుం దుము. కమ్యునిస్టు సంఘముందుండి శ్రీ పురమలకు యీ దానములు ఆదర్శప్రాయముగనుండుగాక యని కోరెదను. దయా భంధులగు పరమేశ్వరుడు సాంఘిక మహాశయాలకు విశాల హృద యములను, ఉదార నుణములను నొసగుగాక యని ప్రార్థిం చెదము.

దుర్గిరాల

11-10-24

జంపాల సాంబయ్య.

రాజమహేంద్రవరము.

దేవీనవరాత్ర మహోత్సవము

ఈపురమున బురవాసుల ప్రోత్సాహమున భజనసమాజము వారిచే దేవీనవరాత్రములు మహావైభవముగా బహుళబడెను. 4-10-24 తేది సాయంత్రము బ్రహ్మశ్రీ కొంపెల్లనూర్యనారాయణ సర్వతోముఖ మహాయాజులుగారు, నామూరి లక్ష్మణాచ ధానులుగారును గన్నవరపు నూర్యనారాయణాచార్యులు ఘనాపాతీగా, జటాశల్లభ కొంపెల్ల సుబ్బావధానులుగా రును స్వస్తిచెప్పి కళికుల నానందపరచుటలం గావించిరి. శ్రీసం స్కృతిపాఠశాలావిద్యార్థులు ప్రతిదినమున దేవీ సన్నిధానమున వేదపారాయణము కాస్తార్థములను గావించి సమాజమువారి కమితోత్సాహమును గలిగించిరి. మంగళవారము సాయంత్ర ము విద్యార్థుల స్వస్తిసాక్ష్య పురస్కరముగా భజనసంఘములతో నూరేగింపు గావించబడెను. 8-10-24 తేదీని బ్రాహ్మణులకును తదితరులకును నాలుగైదు వందలమంది వీడనాదలకు మృష్టే స్తుము పెట్టుబడెను. (పురవాసి)

గుమ్మలూరు-కృష్ణాజిల్లా

(ఒకవిలేఖరి)

ది. 8-10-24 తేదీని జయప్రదముగా జరుపబడెను. శ్రీ రామాలయమున సహస్రనామ కుంకుమపూజ చేయించి, సాయంకాలం 6 గంటలకు మహాత్ముని పటమును పల్లకిలోనుంచి గ్రామమంతయును స్వరాజ్యవత్కాయకులైన బాలభటులతో మంగళవాద్యములతో గాంధీమహాత్మునకు జై అనెడు హర్ష భ్వములు మిన్నముట్ట పురవారీచులు ప్రతియింటిదగ్గరకు మంగళహారతుల్య పల్లకిలో మహాత్ముడెటు హరతికర్పూర పు కోయి తేదీవ్యమానముగా ప్రకాశింప ఆబాలవృద్ధులు ను

హాత్ముని పల్లకివెంట ననుసరింప రాత్రి పదిఘంటలవరకును మహాత్మాహముతో నుత్సవము జరిపి తిరిగి రామకోవలదగ్గర సమావేశమై స్వస్తివాచకములతో మహాత్మునిపటమును రామకో వెలలో నుంచబడెను. తదనంతరము వచ్చినజనులందరకును ఫల హారములు ప్రసాదమును నొసంగబడెను. ఇదివరలోనే యీ గ్రామస్థులెల్లరును పూర్తియగు అభిమానముతో కద్దరు ధరించు చున్నారు. ఈ ఉత్సవమును జూచి రెట్టింపు ఉత్సాహముతో కద్దరుధరింప నిశ్చయించిరి.

తిమో! తిమింగలనా!

గత 28 వ తేదీనవేళ్ళి తుపానులు కృష్ణాజిల్లా దివితాలూ కాలో "గుల్లలమోద లైటువకాసు"కు రెండుఫర్లంగల దూర మున సముద్రములో ఒక పెద్దవింత వచ్చు కొట్టుకొనివచ్చి పట్టి నది. దానిని జాలరులు దిబ్బవేళినట్లు భావించిరి. కాని సమీ పించి పరిశీలించగా అది ఒక సముద్రజంతువని నిర్ణయించుకొనిరి. దానిపొడవు 45 గజములు. 6 గజలు లోతుగల నీటిలో వుండి యు నీటిమట్టుచునకు పైన 5 గజలు కనుపట్టుచున్నది. దీని నెడల్పు కొలుచుటకు వలసపడెను. దీనిదంతములు 2 అడుగులు వలయుముగలిగి 4 అడుగులు బారుగలిగియున్నవి. తల నీటిలో పాతుకొని యుండుటచే, కన్నువలయ మెంత యుండునో నిర్ణయించుటకు నీలులేదు. ఆ గ్రామస్థులు యీవిషయము కృష్ణా కలెక్టరువారికి తెలిపిరి. అందుమీద శ్రీ కృష్ణా జోర్డు ఆఫీసు వచ్చి కొయించుచున్నట్లు యిటీవల తెలియ వచ్చినది. క్రొత్త విశేషముగా కారుచున్నదట. ఇదివర కింత పెద్దదేష ఏయూజియములోను లేదని వదంతిప్రబలినది. జనులు అనేకులు దూరదేశములనుండి వ్యయప్రయాసలకోర్చి వచ్చి వింతగా చూచి పోవుచున్నారు. మచిలీపట్నములోని "చేపకన్ను ద్వారము" శిథిలస్థితిలో వున్నందున తిరిగి ఆపేరును సార్థకముచేయుటకై దైవానుగ్రహమున పచ్చిన్నట్లతో చెడిని. అవనిగడ్డ.

సూచకవల్లి వెంకయ్య.

కళావంతుల సంఘసంస్కరణసభ. పితాపురం

6.10.24 తేదీన పెద్దాపురంకళావంతుల సంఘసోదరులు మదరాసు వాస్తవ్యులగు శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారి లో కలిసి మాపురమునకు వచ్చి "బండారి కుడర్చనంగారి" గృహమున దొక సభకామిచిరి. యీసభకు యీపుర కళావంతు లందురు విచ్చేసి సభ జయప్రదముగాజరిపిరి. యీసభకు పెద్దా పురం వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత గార్లంక వీరవేంకటసత్యనారాయణ బి.సి. గారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షులు ప్రారంభోపన్యాసానంతరమున శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు ప్రస్తుతదినములలో నీసంఘముయొక్క దుస్థితిని నొ క్కివక్కాణించుచు, పెంపుమళ్ళేములు మానుమనియు బాలి కలకు వివాహములు చేయవలసినదనియు, యిష్టమైనవారు తమ బాలబాలికలను మదరాసులో తాము స్థాపించిన హిందూశరణాలయమునకు పంపించవచ్చుననియు, సభికులనుంబలు యీ సంఘసంస్కరణ విషయమై ఉత్సాహ పూరితములగు నట్లు గా గంభీరోపన్యాస మొసంగిరి. అటుపిమ్మట పెద్దా పురం వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత గార్లంక సత్యనారాయణ గారున్నూ, తదితర సోదరిసోదరులున్నూ యీ సంఘసంస్కరణ విషయమై యువసన్మనీయమమదరాసుపురములో శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు స్థాపించిన హిందూయంత్రీ శరణాలయమునకు హిందూయంత్రీపత్రికకును, తనవిధములు సహాయముచేయుమని సభికులను ప్రార్థించిరి. తదనంతరమున యీపుర కళావంతులను మోచుచుండు అధ్యక్షులు యీసంఘ సన్స్కరణ విషయమై గాంధీరోపన్యాస మొసంగిరి. పై యుపన్యాసములచే కలిగిన విరక్తిచే శ్రీమతి సరిదే చంద్రకాంతమ్మగారు మూరై రాజమ్మగారు తమ వృత్తివిడిచి మదరాసు హిందూశరణాలయ మునకు వెళ్లుటకు సిద్ధముగా నున్నామని వాగ్దానము జేసిరి. ఈక్రింద నుదహరింపబడిన స్త్రీపురుషులు తమకుమార్తెలకు వివాహములు చేసెదమనియు యిట్లుపైనుండి పిల్లలను పెంచమనియు వాగ్దానము చేసిరి. 1. శ్రీమతి సరిదే చంద్రకాంతమ్మగారు 2. శ్రీమతి పెండ్యాల సత్తిరాజుగారు 3. శ్రీమతి దువ్వా సూరే కాంతమ్మగారు (యీమె యిట్లుపైనుండి పిల్లలను నాల్గవములు చెప్పినవారి) 4. శ్రీమతి సరిదే రాజరత్నంగారు. 5. శ్రీయుత నాయుడు సత్తిరాజుగారు 6. శ్రీయుత పెండ్యాల బుచ్చయ్య గారు తదనంతరమున అధ్యక్షులకు శ్రీమతి యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారికిని ఉపన్యాసకులకును వందనములతో సభ ముగింప బడెను. (ఒకవిలేఖరి)

చెన్నపురి శాసనసభ

అధికారతరఫావల విల్లులు

వరదలచే నష్టపడిన ప్రజలకు ప్రభుత్వసహాయము

మద్రాసుజిల్లా మునిసిపల్ సంఘములచట్టము

శాసనసభ నిన్న ఫలహారాంతరము 2-30 గం|| సమావేశమైనది. అధికార విల్లులపై చర్చ జరిగెను. ఎన్. సత్యమా...

మునిసిపల్ సరిహద్దులలో పశువుల జరుగకుండుటయే విల్లుయొక్క ఉద్దేశము. విల్లు ఉపపాదించిన పిదప ధీమా...

1919 సం|| మదరాసు పట్టణపురపాలక

చట్టముపై సవరణ

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు ఉపపాదించుచు విల్లు నుడివెరి:-

చట్టముపై సవరణ సుపాక్షించుటకు సభవారి అనుజ్ఞ కోరుచున్నాను. స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖా మంత్రిగారున్న...

రా|| బి|| డాక్టరు సి. నరేశముదలియ్యగారు సవరణ బలపరచుచు నిల్లునుడివెరి:-

నేను మదరాసు పురపాలకసంఘసభ్యుడనుగను, ఆరోగ్యసంఘాధ్యక్షునిగను పనిచేయుటవలన ఈపట్టణమందలి ఆరోగ్యవిధులను తెలిసి ఉపపాదనను బలపరచుచున్నాను. స్వచ్ఛమగునీరు ప్రజలకు లభింపజేయుట మనవిధి. అపరిశుద్ధమగు జలపానమువలననే జను లనేకరోగములకు పాల్పడుచున్నారు. కార్పొరేషనులో ఆరోగ్య ప్రచార విధానములను సాగించినాము. కాని సరియగు నీటిని అందజేయక ప్రచారము సరిపిన ఉపయోగమేమి? అట్టిచో ఆరోగ్యసంఘమువారి ప్రయత్నములు, బోధన లన్నియు నిరుపయోగములగును. మరియు మహమ్మదీయులు నివసించు స్థలములందు వారికి ఘోషపద్ధతి గాన రాత్రులందే నీటిని పట్టుకొని నిలువజేసి కొనెదరు. కొన్ని రుతువులందు మనము 10 గంటలకే పంపులు కట్టివేయుదుము. అట్టియెడ వారికి నీరెటుల లభింపగలదు? పంపులలో నీరు పూర్తిగ వచ్చుచున్నను ఎంతుల ప్రకారము నీరు పట్టుకొనెదరు గాన వారివారి వంతుకొరకు కొన్నిగంటలవరకు సరిక్షంపవలసి యుండును. ప్రజాసామాన్యము చట్టమును అర్థము జేసికొనజాలరు.

ప్రస్తుతము పట్టణమునకు వలసినంత నీరులేదని ప్రభుత్వమువారు తలచినపక్షమన ఇతరవిధములైన నీటి సరఫరా విధానములను కనిపెట్టవచ్చును. తటాకముయొక్క నీటిపట్టుమును (లెవెలును) పెంచుచుపనివేయిగ ప్రభుత్వమువారి ననేక పర్యాయములు ప్రార్థించియుంటిమి. ఋణమును కాంక్షను చేయవలసినట్లును కోరితిమి. పట్టణమందలి పిస్తారసౌకర్యము కొరకు ప్రభుత్వమువారు మరయొకతటాకము క్రయనగను. మీటర్లపై వెచ్చింపజకు లక్షలరూప్యములు నీటిసరఫరాకు హితవిధానముగాను ఖర్చుపెట్టబడిన సద్ధినియోగమునను. కాజిట్టి ప్రభుత్వమువారు పట్టణసౌకర్యమై దీని సంగీకరించి ఋణములను ఒప్పునట్లు ప్రార్థించుచున్నాను.

సి. యల్. మారుగారు, ప్రభుత్వమువారు ఉపపాదన వాడేసిండుట లేదనియు, తాము కొంతకాలము కార్పొరేషను అధ్యక్ష పదవియందుండినయనభవముచే నీటిసరఫరా వృద్ధిచేయుటనులభ సాధ్యముగాదనియు, ప్రస్తుతమున్న నీటిసరఫరా పట్టణ సౌకర్యములకు సరిపోవునట్లు ఏర్పరచబడినవనియు అంతకు మించి నీటిసరఫరా అధికము చేయుట అసంభవమని నుడివెరి. ఏ. రామస్వామి మొదలియ్యగారు ఉపపాదనకు అభిప్రాయముతో తాము భేదించిరి. కార్పొరేషనువారు బీదలకు నీటి సరఫరాజేయు శ్రద్ధగలిగియున్న పిదులయందె పంపుల స్థాపించి యుండవలసినది. రు 60 లు ఇంటిపన్ను చెల్లించునట్టివారలకు నీటిసరఫరా చేయుటకు కార్పొరేషనుకు అసంభవముగ తోచుచున్నది.

తటాకముయొక్క నీటిపట్టుమును (లెవెలును) పెంచుచుట నేను సంపూర్ణముగ ఆశేసిండుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారినిగూడ ఈవిషయమై మందలించుచున్నాను. చెంగల్ పట్టణిల్లా ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము వహించియున్న తాను ప్రజలయిట్లుండలను విచారించక రెడ్ హిల్సు తటాకముయొక్క నీటిపట్టుమును వృద్ధిచేయుట కేమాత్రమును అంగీకరించమని నుడివెరి. రెడ్ హిల్సుచైత్రు లిదివరకె నీరు లేదని తెలుపుకొనుచున్నారు. కార్పొరేషనువారు వారికి కలపెన్నేపనుల నిచ్చి వారికి ఇచ్చిందులు గలుగకుండునట్లు జూడవలెను. నీటిసరఫరాగాను ఇతరవిధానము లేవియైన అవలంబించిన నాఆశ్చర్యయేమియు లేదు.

గౌ|| పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ ఉపపాదించబడుటకు ప్రభుత్వమువారేయాడేవరకు లేక అంగీకరించినదియు, మారుగారు అధ్యక్షుడుగ పనిచేసినందున మ్యునిసిపల్ విషయములు బాగుగ తెలియగలవని వాదనీవిషయముపై మాట్లాడగోరితిని. రు 10 లు పైన అద్దెచెల్లించు గృహమునకు ఒకపంపు ఏర్పాటుజేసికొనుటకు హక్కుగలదు.

డాక్టరు యు. రామారావుగారు సవరణ బలపరచుచు నిల్లు నుడివెరి:- సవరణపై వ్యతిరేకముగ మాట్లాడినవారు మదరాసుయొక్క ఆరోగ్య పరిస్థితులను గమనించి యుండలేదు. నేను రెండు సంవత్సరములనుండి ఈపట్టణమందు నివసించుచున్నాను. నాయనభవమును బట్టి బీదవారలకు నివసించుటకు అనుకూలమైన గృహములును, ధరించుటకు వస్త్రములును చివరకు త్రాగుటకు నిర్మలజలమును లేక యున్నారు.

అంటువ్యాధులు, కలరాగాని, అతిమాత్రములు మొదలగు వ్యాధులు ఎల్లప్పుడును బీదకుటుంబములలో ఆరంభించును చెడునీటిని గ్రోలుటవలన జాడ్యములకు లోనగు చున్నారు. మరణసంఖ్య ఈపట్టణమందు ప్రతిసంవత్సరమును వృద్ధిగాంచుచున్నది. ఇదియంతయు సరియైన నీటిసరఫరా లేని లోపము.

గౌ|| పానుగల్లు రాజాగారు ఉపపాదనను ప్రభుత్వమువారు ఆశేసింపనియు, రెండుసంవత్సరముల నుండి సరియగు వర్షములు లేనందున నీటికరవు ఏర్పడినదనియు, ఇతరవిధములైన నీటిసరఫరాకు ప్రభుత్వము సంసిద్ధులై యున్నారుగాని కంపెన్ సేషన్ విషయము చాలక్లిష్ట సమస్యలనియు, ప్రభుత్వమువారు మదరాసు పురపాలకసంఘమునకు గ్రాంటు నొసంగిన ఇతరపురపాలకసంఘము లన్నియు, ప్రక్షింయనని నుడివెరి.

వెంకటాచలం శెట్టిగారు ప్రతికూలవాదనలకు సమాధానమిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు తటాకముయొక్క నీటి పట్టుము పెంచించిన రు 27,000 లు కార్పొరేషనువారి సంగననట్లు అంగీకరించితిమనియు, చెంగల్ పట్టణ ప్రతినిధి ఈ విషయము వెనుంగగోరిరి.

గౌ. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు తాను మదరాసు నివాసియైయుండి ఉపపాదన సంగీకరించుచున్నాననియు నీటిసరఫరా వృద్ధిగాబడుటకు తనకు సంపూర్ణ అభిలాష గలదనియు ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారికి కార్పొరేషనువారికి చెంగల్ పట్టణిల్లా రైతులకు వ్యవహారము జరుగుచున్నదనిరి.

పిమ్మట ఉపపాదన వోటుకు బెట్టుబడి సభ్యులచే అంగీకరింపబడినది.

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు విల్లును సెలెక్షుకుమిట్టి వారికి పంపున ట్లుపూదించిరి. కమిటీసభ్యులుగ గౌ|| పానుగల్లు రాజాగారు (అధ్యక్షులు) పి. యల్. మారు, గౌ. అడ్వొకేటు జనరలు. గౌ. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు, రా|| బి|| డాక్టరు. సి. నరేశముదలియ్యగారు, యాచ్య ఆరీ, రా|| సా|| డా|| యు. రామారావు, మూసా నేటు, ఆర్. శ్రీనివాసన్, ఏ. రామస్వామి మొదలియ్యగారు, సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారులు.

ఉపపాదన ఆమోదింపబడినది.

తారవాడు మ్యూజీమేంటుబిల్లు

ను కె. ప్రభాకర తంపన్ గారు రుపపాదించబడుటకు సభవారి అంగీకారమును గోరిరి.

కారవానులయొక్క యధికారములను క్రమముగ నిర్వహించి క్రమనియమములకు లోబరచి తారవాడులను క్రమపద్ధతిలో నుంచుటయే బిల్లు ముఖ్యోద్దేశము.

బిల్లు ప్రవేశపెట్టుట కంగీకరింపబడినది.

వరదబాధితులకు సహాయము

సి. గోపాలవిాసనుగారు వరదలవలన కష్టనష్టములకు పాలైన జిల్లాలప్రజల సహాయార్థమై ధనమును గోచుచు క్రింది ఉపపాదనను చదివెరి.

“ఈరాజధానియందు, వరదలవలనను, భూకంపములవలనను నష్టమునకులోనయి బాధితులైన ఆయాజిల్లాల ప్రజలకు పుశ్చి ర్యాపాకర్యములకొరకై ప్రభుత్వమువారు చాలినంత ధనమును కాంక్షనుచేసి ఆయాస్థలములందును స్థానిక అసభికార ప్రతినిధిసంఘముల సహాయముచే ఆయాజిల్లాల కలెక్టరులద్వారా ధనమునుతగురీతిని పంచియిచ్చునట్లు ఈశాసనసభవారు సిఫార్సుచేయుచున్నారు.

పిదప నిల్లుమాట్లాడిరి. గతజూలైమాసమునందు అపరిమిత మగువానలుగలిగి కాజేరీమొదలగునదులు పొంగి వరదలుగలిగి మలబారుమొదలగు దక్షిణప్రాంతములందు జనులకెట్టిసంకటములు గలిగించెనో ఈసభవారందరెరింగియే యుండును. రైలుమార్గములు, తండ్రిస్తంభములు, వారధులు అనేకస్థలములందు వరదలచే కొట్టికొనిపోయినవి. ప్రజలు వసించెడి గృహములుసాగుచేసికొనుపాలములు వరదలవలన నిర్మూలము చేయబడి ప్రజలకపారనష్టము వాటిల్లినది. మాయవరము, కుంభకోణము, తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి మొదలగు జిల్లాలయందు భూములన్నియు అడుగు చేనింపబడి, ఇసుక చేబిదారడుగుల ఎత్తునకు పూడినవి. ఈఇసుక తీసివేయుటకుమాత్రమే కమిషనరు రిపోర్టునుబట్టి 60 లక్షల రూప్యములు గా యున్నది. తిరుచినాపల్లి జిల్లాయందే 15 కేలయకరములభూమి అడుగు చేరుకొనినట్లు అధికారతరఫావల తెలుపుచున్నవి. పైజిల్లాలయందు భూములు అధికముగ బీదరైతులకు జేదియున్నవి. ఇట్టిపరిస్థితులయందు ప్రభుత్వమువారు ముందుకువచ్చి ఉదారమనస్కులై ప్రజలకు సహాయము చేయుట వారివిధయై యున్నది. బాధనొందినప్రజలు తిరిగి గృహముల నిర్మించుకొనిజీవనోపాధి గలుగజేసికొనవలయును. అదియంతయు ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చురుణములపై నాధారపడియున్నది. కేంద్రప్రభుత్వమువారు అనుమతించిన రివీలక్షలరూప్యములబుణుము చాలదు. ఈవిషయమై ఆయాజిల్లాలకలెక్టరులు, డివిజన్ ఉద్యోగులు ప్రత్యేకప్రశంసకును, జనులశ్రద్ధ తీకును పాత్రులైయున్నారు.

ఆర్. శ్రీనివాసన్ గారు ఉపపాదన బలపరచుచు తాను వరదలచే నష్టము నొందిన జిల్లాలనుండి ప్రతినిధిగ వచ్చితిని నీయు అచ్చటి ప్రజలకష్టము లపరిమితముగ నున్నవనియు రాజధానియందలి అనేక అసభికార సంఘములు చాల ప్రశంసనీయును సహాయము గావించెననియు, ఐనను ప్రభుత్వ సహాయములేనిది ఇతరుల సహాయము చాలదనియు, భూములు గుర్తించుటకు వీలులేనట్లు అడుగుచే నింపబడినవనియు, ఒక్కొక్కయకరమునకు అడుగు తీయుటకు దాదాపు నాలుగైదు వందలరూప్యములు గావలెననియు, బీదలు తిండి, గుడ్డ, నివాసము లేక అల్లాడుచున్నారనియు అట్టి పరిస్థితులను ఎదుర్కొని ప్రజల సుధరించుటకు ప్రభుత్వము పూనుకొనవలెననియు తెలిపెరి.

ఒక సవరణ

యమ్. ఆర్. సేతురత్నం అయ్యగారు పైఉపపాదన ఒక భాగముగనుంచి మరిరెండుభాగము లీ క్రిందివిధముగ సుపపాదించిరి.

(బి) అడుగుచే నింపబడి వ్యవసాయమునకు అనర్హముగ జేయబడినట్టి భూములను తిరిగి సాగుకు తగినటుల జేయుటకు వెంటనే తగుచర్య పుచ్చుకొనుటకును, అటుల పాటుబడు భూస్వాములసహాయార్థమై వైవిధ్యవర్ధనమునుండి ఉచితముగ ధనసహాయము గావించుటకును లేక అవసరమగు స్థలములందు ప్రభుత్వమువారితరపుననే ప్రజల భూములందలి అడుగు, ఇసుక తీసివేయించినట్లున్ను,

(సి) “మదరాసు ప్రభుత్వమువారే షామనిధినుండి ప్రత్యేకగ్రాంటురూపముననో, లేక రాష్ట్రనిధికి ఒసంగినటులనో వెచ్చింపబడిన వ్యయమునకై” రాష్ట్రీయ అధికపరిస్థితులలో బడ్జెటు సముగ నుండుటకుగాను హీనపక్షము 100

గంధి పూజా నిధి

కాలకొండ, స్వరాజ్యభవనము

రాజాం		
దం	ప్రయ్య భవరాగారు	రు 0 50
పు	కారావుగారు	0 40
మహమ్మదు హుస్సేనుసాహెబుగారు		0 40
అనుపాజు రామమూర్తి ఆచార్యులుగారు		0 40
కొండవల అప్పన్న భవరాగారు		0 40
బత్తుల అన్నయ్య కనాపతిగారు		0 40
మొత్తం		1 90
చీపురుపల్లి		
పభేలుఖానా వెంకటవరసింహారావుగారు		1 00
వర్ధుల శివారామస్వామిగారు		1 00
సాలిగ్రామం లక్ష్మీనర్సింహంగారు		1 00
గు. భీమలింగంగారు		1 00
శేలమూరి సూర్యనారాయణ పంతులుగారు		1 00
మహేంద్రాడ కోడండరామస్వామిగారు		1 00
పులపాక రామదాసు పంతులుగారు		1 00
గుడ్లపల్లెటి జగన్నాథరావు పంతులుగారు		1 00
మాటూరు అప్పారావుగారు		1 00
సంకర చిలకయ్య శ్రీశ్రీగారు		1 00
బెండపూడి వరహానరసింహం పంతులుగారు		1 20
దాశరాజు అప్పారావు పంతులుగారు		1 00
భోగపురపు సత్యనారాయణమూర్తి పంతులుగారు		1 90
మూరి సత్యనారాయణ సుబ్బిగారు		1 00
చీపురుపల్లి దేశభక్తులు		3 00
కాశీభట్ల నర్సింహం పంతులుగారు 2 వ దఫా		0 120
చీపురుపల్లి తిలక్దాసులు		7 40
మరపాక వెంకటరమణయ్యగారు		0 80
తాటూరు గౌతమేశ్వరరావు పంతులుగారు		0 80
కర్రా లక్ష్మీనారాయణగారు		0 40
దశగ్రంథాల బ్రహ్మకర్తాస్థగారు		0 40
వేల్పుల శివారాంగారు		0 40
రాయప్రోలు అనంతవద్దనాథస్వామిగారు		0 40
మండూరి అప్పల నగంపంతులుగారు		0 20
మండా నారాయణగారు		0 20
వాగ్దానములు తెల్పిన మొత్తం		27 150
యలమంచిలి		
దేవులపల్లి సత్యనారాయణ పంతులుగారు		1 00
విజ్ఞాపురపు సుందరరావు పంతులుగారు		1 00
దేశభక్త		1 00
అయ్యగారి శంకరరావు పంతులుగారు		0 40
మొత్తం		3 40
అంతా మొత్తం వాగ్దానములు కలిపి		32 120
గంధిదాసు కాళికూరు కృష్ణమూర్తి పంతులు		
తాలాకాదారు		
* * *		

రాజోబ్ తాలాకా నూదరాడ్రాగారు కాంగ్రెసు సంఘములకు గంధిపూజానిధిని మొత్తం యెరుబండి బ్రహ్మసం దంగారి వివాహకాలమున రు 1-0-0 ని, యెరుబండి స్వామి గారు తమ మనుమని వివాహకాలమున రు 1.0-0 ని, కోటు పల్లి శేషయ్యగారు 1-0-0 ని పూజానిధికి మొత్తం రు.0-0 లను సమర్పించుకొన్నారు. కాట్టి పదమూడురూపాయలు మా కార్యాలయమున నున్నది.

నర్సాపూరు కాంగ్రెసు సెక్రటరీ

కరాచీ వాణిజ్యసంఘమున కొకేభవంతి కరాచీ వాణిజ్యసంఘమున కొకేభవంతి కట్టుట నవం బరు నెలలో ప్రారంభింపబడును. గవర్నరు సర్ వెస్టినిల్సున డిసెంబరు నెలలో యిచ్చటికి వచ్చినప్పుడు దీనికి శంఖుత్థాపన చేయును. (ఆంధ్ర.)

శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

రసూలుకొండ రంపము మిల్లు

వి. సి. వెల్లింగడ గాంధరు:—
(ప్ర:—రసూలుకొండ రంపము మిల్లునందు డెమరేజీ మొత్తము రూ 486.6-0 నష్టము క్రింద గణంపబడెనా? ఇంత యెక్కువ నష్టము వచ్చుటకు కారణమేమి ఎవరు బాధ్యులు!
ఉ:—బరంపురం రైల్వేస్టేషనువద్ద యంత్రములను సరి యగుకాలమున పుచ్చుకొనకుండుటచే యీ డెమరేజీ తగిలినది. రైల్వే అధికారులు ఆసామానులు దిండుటకు తగిన పరికరములను [కేసు] తేజాలకుండిగాన, అమెత్తమును తిరిగి వాడుకు నేసిరి.

శాసనసభ కార్యక్రమ ప్రశ్నోత్తరములు

ప్రకటనలు

శాసనసభ కార్యక్రమము, ప్రశ్నోత్తరములు గల ప్రకటనలను ప్రజలకు విరివిగా విక్రయింపరాదా యని పి. యస్. మార్తాండంపిళ్లెగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—అందు తగిన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

మదరాసు రికార్డు కచేరీ

మదరాసు రికార్డు కచేరీపనులు యేరీతిగా జరుగుచున్నవి. వీనినిగూర్చి మదరాసులోగూడిన చరిత్రపరిశోధన సంఘ మువారు శిఫార్సులనుజేసిరా యని డా॥ పి. సుబ్బారాయను గారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—కచేరీ మదరాసుకలెక్టరుగారి ఆధీనమునందున్నది.

ఈ కచేరీయందు తగినవాని నొకని పరిశోధన జేయుటకు నియమింపవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని గౌరవలసినదిగా యాసంఘమువారు శిఫార్సుజేసిరి. కాని అట్టి సమర్థతగల రికార్డుకేటరు దొరకునని ప్రభుత్వమువారు దలంపరు. ఈవిషయమున యింకను విచారించుచున్నారు.

లీని వేదికము

లీనివేదికనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి యేనుయిన సూచనలనంపి, దాని నమలు జరుపుటకు నలయు సమాచారమును సంపాదించవలెనని కోరి యుండిరా? ప్రభుత్వమువారు లేమిచర్య జీసికొనెదరు. శాసన సభను యావిషయమున నెన్నడైన సంప్రదించెదరా యని సత్య మూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—అట్టిసూచన లేమియు అందలేదు.

విశాఖపట్నం వైద్యకళాశాల

రా॥ బి.సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు:—ప్ర:—
(1) విశాఖపట్నం వైద్యకళాశాలయందు విద్యార్థి తే వేళ యందు హాజరు కావలసియున్నది? (2) వారు ఉదయం 8 గ నుండి సాయంకాలము 4 గ వరకు పనిచేయుటని యున్నదా? (3) వారికి భోజనఫలహారములు కనకాశ మున్నదా? (ప్రశ్నకే కదు తెన్నిగలవు.
ఉ॥ శరీరపరిశ్చేదము జేయవలసినవాడు 8 గం॥ యితర కోజుల 10 గం॥కు రావలెను. (2) మొదటిసంవత్సరము విద్యార్థులకు మధ్యాహ్నం 1 గం॥ నుండి 2 గం॥ వరకు రెండవసంవత్సరము వారికి ఉదయం 10 గం॥ నుండి 11 లేక 12 గం॥ వరకు తీరుబడిగలవు. ఒకగది ప్రత్యేకముగ గలదు.

ఆస్పత్రులను ఆదివారమునాడు మూయుట

గవర్నరుపంతు ఆస్పత్రులను ఆదివారమునాడు పూర్తి గను, యితరకోజుల సాయంకాలమునందు మూయుదుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించిరా? ఇట్లొనర్చుటవలన ఫలిత మునుగూర్చి స్థానికసంఘముల యభిప్రాయములను గోరియుండిరా? అని సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—ఈవిషయమున క్రిందట సమాజేతమునందు నెం 504 ప్రశ్నకు తరువును జూడవలెను. స్థానికసంఘములను తమ యభిప్రాయముల దెలుపమని గోరియుండిరి.

నిమ్నజాతులను మద్యపానమునుండి మరల్చుట

ఆర్. వీరయనుగారు:—బడగాలకు, యితర కొండ జాతులవారికిని నీలగిరియందు రైసెన్సుగల మద్యముల నేవియు విక్రయించగూడదని శాసించి, యాదురలవాలునుండి తప్పించి నట్లు నిమ్నజాతులనుగూడ తప్పించుటకు సూచనలుగలవా? లే కున్నచో వారి నేరీతిగా సంరక్షింప నెంచిరి?
ఉ:—లేదు. వారిని పూర్తిగా మద్యపానమునుండి తప్పించుట కట్టిసూచనలులేవు.

గవర్నరుగారి మండిరమునకు ఖర్చు

రా. సా. యు. రామరావుగారు:—

ప్ర:—మదరాసులో ప్రభుత్వమండిరమునకు 1924-25 సంవత్సరమునందు. (1) మామూలు మరమ్మత్తునకు (2) ప్రత్యేక మరమ్మత్తునకు (3) అభివృద్ధికిగాను యెంతవఱము ఖాయ ము చేయబడినది. (2) ఈ మరమ్మత్తుపనులకు యిష్టమువచ్చిన టెండరులకు, వారు కోరినప్రకారము కేల్లు నిర్ణయించి ఒసంగుచున్నారా? (3) మొదట నొకనికేల్లు. పిమ్మట సగముపని జరుగుచుండగా కంట్రాక్టరుని తొలగించి వేరొకని కొన్నగిండుటకు కారణమేమి అని ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—(1) 1 రూ 48,890. 2 రూ 12,860. 3. రూ 16,500 (2) ప్రభుత్వమండిరములపని ఎప్పుడును తక్కువ ధన మునుగోరు టెండరునకే ఒప్పగింపబడును. ఆయనకుఒప్పగించిన పనిగాక, మధ్యను వేరొకపని చేయించవలసినపుడు ఆయన కోరుకేల్లుకే ఆపనిగూడ నొప్పగింపవలసినవచ్చెను. (3) ఆయన టెండరులగోరు పద్ధతినిగాక మామూలు అంచనాపూరి నిర్ణయించుకొని పనిచేయుమండ టెండరుల కీ సుపతెనని ఆజ్ఞవచ్చెను. అప్పుడు టెండరులు పిలువగా మొదటనున్నాయనకోరినకేలు చాలఅధికముగా నుండుటచే వేరొకని కిచ్చివేసితిమి. ఆయన చేసినపనికి కొలతలుజూచి హాలించనావేసి ఆమానవత్వ బంపబడెను.

డిప్యూటీ మేరీపుగారి నియామకము

డిప్యూటీ మేరీపు ఉద్యోగము నందు, న్యాయ శాస్త్రమునం దుత్తీర్ణుడై ఆప్యత్తియందు అనుభవము గలవానినే ఫ్థీరముగా నియమింపవలెనని 1923 సం॥ నుండి యరువురు మేరీపులు శిఫార్సుజేసియున్నను, మేరీపు కచేరీయందు మేనేజరుగా నున్నతని ఫ్థీరముగా డిప్యూటీ మేరీపుగా (న్యాయవాది కాకపోయినను) ఎట్లు నియమించిరి? అని సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—మేరీపులు అట్లే శిఫార్సుజేసి మైకోర్టువారి ద్వారా ప్రభుత్వము వారి కంపిరి. కాని మైకోర్టువారు యెట్టి సూచనలు జేయక నిర్ణయించు అధికారమును ప్రభుత్వమువారికే విడిచిపెట్టిరి. డిప్యూటీ మేరీపు పదవియందు ఫ్థీరముగా మేనేజరుగా నుండి నాతని నియమించిరి. ఆయన న్యాయవాదవృత్తి గలవాడు కావున్నను, మేరీపు కచేరీ నందు ఆయాపను 28 యెండ్ల ఆనుభవము గలదు. ఈఉద్యోగనియామకము మేరీపుగారి యాధీనము నందే యుండును.

ఇండోమ్యునాక రిజర్వాయరు పాజు

విశాఖపట్నంజిల్లాలో ఇండోమ్యునాకా రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టునుగూర్చి యెంతవఱకు పరిశోధన గావించిరి అని పి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు ప్రశ్నించిన కొంతవరకు జరిగెననియు సూపరెంటెండింగ్ ఇంజనీరుగారి రిపోర్టు బలపై నుంచబడెననియు తెలియవచ్చెను.

అగ్నిపెట్టెల పరీక్ష

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—ఈ రాష్ట్రమునందు ఎన్ని స్వదేశీ అగ్నిపెట్టెల కార్యగారములు గలవు. 2. వాటికి ప్రభుత్వమువారెట్టిసహాయము జేయుచున్నారు. 3. వాటిని ప్రాత హించుట కేమయిన మాచనలుగలవా? అనియెట్టిరి.

ఉ:—1. ప్రస్తుతము పనిజరుగుచున్నట్లు భావించుటకు అగ్నిపెట్టె పరీక్షలు 5 గలవు. 2. అగ్ని విషయముగాగాని మరియేవిధమున సహాయముగాని పరీక్షలకు ప్రభుత్వమువారి సహాయపట్ట నిబంధనల ననుసరించి యుండును. ఫారమ్లు కాఖివారుగాని పరీక్షలకాఖి వారుగాని ఉచిత సలహాల నిచ్చుట కెట్టి యభ్యంతరము లేదు. అటవికాఖివారు మచ్చనకు వలయు కట్టల రకములన్నిటిని జూపెదరు. 3. ప్రత్యేక సూచనలేవి యులేవు. కాని పరీక్షలకు యభివృద్ధికి తోడ్పడునట్లు తగిన సమాచారమును దెలుపుచుందురు. ఏవోలు ఏరీతి కర్ర ఎంత విలువకు లభించునదియు, అదిఅగ్నిపెట్టెల పరీక్షను కెంతవరకు పని కివచ్చుచియు దెలియ జేయుటకును.

లాండురీ వెన్యూబిల్లు

పి. వి. వెంకట రమణయ్యగారు:—ప్ర:—వెక్యవెంటు వెట్టెమెంటు విషయమున ప్లేటు వెక్రటరీగారి పరీక్షనాథ మై ఏమయిన కారణములు మిగిలియున్నవా? ఈవిషయమున ప్రభుత్వము వారేమి నిశ్చయించిరి. లాండురీ వెన్యూబిల్లు దేని వైన ప్రతిపాదించున్నాను. అదియేరీతిగానుండునా?
ఉ:—లేదు? బిల్లును గూర్చి యిదివరకు దేశీయ నెం 567 ప్రశ్న జూడుదు? బిల్లు ఏరీతిగా నుండునో యింకను చెప్పజాలము.

సాహిత్య కవాల

ఆంధ్ర మహాసభలు-మదరాసు

కార్యక్రమము
17 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు జరిగిన ఒకేరాహులో ఖద్దరుప్రదర్శనము ప్రారంభమయ్యెను.

18 తేదీ ఉదయం 8 గం|| గోఖలేభవనములో ఆంధ్రవిద్యావిమలాసభ ప్రారంభము.

18 తేదీ మధ్యాహ్నం 1 గంటకు గోక్షేహాలులో 6 వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ ప్రారంభము.

18 తేదీ మధ్యాహ్నం సౌందర్యమహాలులో ఆంధ్రమహిళాసభ ప్రారంభము.

19 తేదీ ఉదయం 7-30 గోక్షేహాలులో 11వ ఆంధ్రమహాసభ ప్రారంభము.

ఈ 19 తేదీ ఉదయం 8 గం|| కు పచ్చప్ప హాలులో ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ.

ఈ 19 తేదీ మధ్యాహ్నం ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కళాసభ, ఆంధ్రమహిళాసభ, ఆంధ్రవిద్యార్థి రంగసభ, నూలువడుకు పోటీపరీక్ష.

ఈ 20 తేదీ ఉదయం 7-30 గం|| ఆంధ్రమహాసభ.

ఈ 20 తేదీ మధ్యాహ్నం ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ, ఆంధ్ర మహిళాసభ.

య

వివిధ్యాలయ పరిక్షలు:—1925 జూలైలోని తొలి పరీక్షలు జరుగుచున్నవి. పరిక్షలకు పాల్గొనగల విద్యార్థులను గూర్చి చదువలెను. (ప్రభుత్వప్రకటన)

రాకపోకలు:—టెలిగ్రాఫ్ ట్రాఫిక్ కంట్రోలరు గారు, సర్ హాజి యస్సా ల్ నేట్ గారు, మధ్య కక్షల అసెంబ్లీ కమిషనరు షా బర్క్ గార్లు నేడు ఇండియాకు వెళ్ళిరి.

శ్రీ త్యాగప్రసాద:—ఈసభవారి యజమానగౌరవక్రింద 17 తేదీ 5-30 గంటలకు నటరాజచెట్టియార్ హిం మెంరల్లున్నూలు హాలులో గానసభ జరుగును. అందరును సంతోష ప్రార్థితులు:—

పంపు

టెలిగ్రాఫ్ కాకు జాబులు:—నిన్నటి పత్రికలో విశ్రాంతిచేయుట నక్షిణాగ్రహ జాబులు పుచ్చుకొనుట 15 వ మహా ఆఖరుగాను. 22 తేదీతో ఆఖరును. 15 తేదీనుండి ఎట్టిబడికి మార్చబడినది:—

ప్రతి
కార్య ప్రారంభోత్సవము:—18 తేదీ సాయంత్రము త్వర గంటలకు తిరువల్లిక్కేజి కెల్లెల్ హాలులో వాణివిలాసన మహారంగోత్సవము జరుగును. కల్లల్ డి. జి. రాయగారి ఆధ్వర్యమున నూర్చి యుపసంహితురు:—

చిరి.

హిందీ తెలుగు స్వబోధిని

తేలికుడు శ్రీయత హృషీ కేశశర్మగారు హిందీభాష నభ్యసించునగు నాండ్రల కత్యంతోపయుగ నడునలుల నీగ్రంథము వ్రాయబడినది గాంధీ మహాసభ సభ్యులుగా యీగ్రంథమునకు పీఠిక వ్రాసెనుటను దీని ప్రాశస్త్యము తెల్లముకాగలదు. చెన్నపురిలో తిరువ. జి. యందున్న హిందీప్రచారక కార్యాలయమువారిదిని టించిరి. ఇహకు చెండు మార్పులు 800 ప్రతులు విక్రమై ఖదుటనే మరల మూడవకూర్పు 3000 ప్రతులు ముద్రించి మొన్నదశమి వాడు వెలువడజేసిరి. వెల 12 ఆణాలు మాత్రమే. వారు హిందీప్రచార కార్యాలయము బ్రిటిష్ కేన్ మదరగాననివ్రాయలెను.

గుంటూరుజిల్లా జాతీయవిద్యాపరిషత్తు తరఫున
22 అక్టోబరు మొదలు 28 అక్టోబరువరకు దీపావళినిధి
వసూలు చేయబడును

గుంటూరుజిల్లావాసులందరు యథాశక్తి తోడ్పడ పాఠితులు

స్వరాజ్యపక్షనభ:—17 తేదీ సాయంత్రం 5-30 గంటలకు తిరువల్లిక్కేజి గంగకొండ మండలములో తమిళస్వరాజ్యపక్ష యజమాన్యముక్రింద నొక బహిరంగసభ జరుగును. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారధ్యక్షత వహింతురు. సభ్యులైన రంగస్వామయ్యంగార్, ఎం. కె. ఆచార్యగార్లు యావత్తుము వారి కార్యక్రమమును గూర్చి యుపసంహితురు.

బ్రిటిష్ మ్యూజియంకు పంపు గ్రంథములు:—గ్రంథకర్తలుగాని, ప్రకాశకులుగాని బ్రిటిష్ మ్యూజియమునకు పుస్తకములు పంపదలచినచో మదరాసులోనున్న రిజిస్ట్రారు ఆఫ్ బుక్స్ కు పంపిన ఆతడు బ్రిటిష్ మ్యూజియంబ్రెస్టీ షుకు పంపగలడు.

పార్సెల్సుగయిరాలు బ్రిటిష్ మ్యూజియం బ్రెస్టీలకు కేర్ ఆఫ్ మద్రాసు బుక్స్ రిజిస్ట్రారు అనిపంపినచో చేరగలవు. (ప్రభుత్వప్రకటన)

నెల్లూరుమిత్రసంఘము. శాశ్వతం నాటకము:—ఈనెల 14 వ తేదీ ఆదివారము రాత్రి 9 1/2 గంటలకు నెల్లూరులో పురసందిరమున నెల్లూరు మిత్రసంఘము వారు మహాపాథ్యాయ వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రి లవారి ప్రాశస్త్యవారిచే నాంధ్రీకృతమగు శాశ్వతం నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. కండక్టరు శ్రీయత కె. శ్రీనివాసం (దొరసామయ్యంగారు) గారు దువ్యంతపాత్రను ధరింతురు.

మదరాసు కార్పొరేషను ప్రత్యేకసభకు మరల సభ్యులు రాలేదు
1923-24 సం|| పు కార్పొరేషను పరిపాలనానివేదికను విచారించుటకై గాంధీపబడి నిలుపుచేయబడుచు వచ్చిన ప్రత్యేకసభ నిన్న సాయంత్రము రిపసు భవనములందు గూడ నుండెను. 15 గురు సభ్యులుమాత్రము వచ్చిరి. అధ్యక్షుడు నియమితకాలము వేచియుండి మరల సభ తేదీలు తెలుపకుండ వాయిదావేసెను.

పొట్టగడవక దొంగతనము:—రిచార్డు అను ఒక యింగ్లీషు యువకునిపై టైపురైటింగ్ మిషన్ ఎత్తుకొనిపోయినట్లు ఎగ్జూరు పోలీసు కొద్దులో కేసులేబడెను. ఆయువకుడు “నేను దోషిని. నా కుద్యోగముదొరకలేదు. అందుచే పొట్టగడవక దొంగతనముచేసితిని. నా కీనగరమున బంధువులు లేరు. నేనుసహాయముచేయుడని కోరినవారు నన్ను బయటికితరిమి కొట్టిరి. అందుచే నేనీపనిచేయవలసివచ్చిన” దని వాఖ్యాలము నిచ్చెను.

న్యాయాధిపతి ముద్దాయినుండి రు. 20.కు సంవత్సరము సత్వర్తనకు, బావిను పుచ్చుకొని ముద్దాయిని ఐదలిపెట్టి, పోలీసు కమిషనరుతో అతనిని అతనిన్నేహితుని కడకు కలకత్తాకు కొనిపోవచ్చుని చెప్పెను. కలకత్తాలో స్నేహితుని ద్వారా ఉద్యోగము సంపాదించుకొందునని ముద్దాయి చెప్పుటచే న్యాయాధిపతి యట్లనరించెను.

భార్య నిర్లక్ష్యముచే విషము తిని చచ్చుట:—శ్యామయ్య అనునత డొక మరపనివాడు. ఈతని భార్య తేడీ వెల్లింగ్ డక్ ట్రయినింగ్ స్కూల్లో చదువుచుండెను. ఈతనికి కొంతకాలముక్రింద పని పోయెను. అందుచే నాతడు జూలై నెలలో కర్నూలు వెళ్లి 3-వ తేదీని మరల మైలపూరు తిరిగివచ్చెను. తిరిగిరాగానే భార్యతో “కర్నూలుకు నాకు ఉత్తరములువ్రాయుట మానినావేమే” అని అడిగెను. “భార్య నీవంటేలక్ష్యముంటేగా” అని జవాబుచెప్పెను. అప్పటి నుండియు పెండ్లాయు మగడు మాటలాడుటలేదు. తరువాత 5 తేదీని ఆతడొకపలమును భార్యకిచ్చి రేపునానని చెప్పివెళ్లి పోయెను. కాని విషముతీసికొని బీచికి వెళ్లి ఆవిషముతిని కొట్టుకొనుచుండగా నతనిని రాయచేల ఆస్పత్రికి తీసికొని వెళ్లిరి. కాని జీవించలేదు. పోలీసువారి కాతడు తనవాఖ్యాలములో భార్యమాలముననే తాను విషము త్రాగితినిని చెప్పెను. పంచాయతీదారు లిది అత్యహత్య యని నిర్ధారణచేసిరి:—

ఇండియను రైల్వేమాగ్జిను

సంపాదకుడు ఎన్. వి. అయ్యరు
బి. పి. బి. ఎల్. గారు

ఈ పత్రిక ఆంగ్లభాషలో నెలకొకసారి ప్రకటింపబడును. రైల్వేలకు సంబంధించిన విషయములు చర్చింపబడును. అక్టోబరునెలసంచిక మాకార్యాలయము నులంకరించినది. కృతజ్ఞతతో సందుకొంటిమి. చందా సాగుక్ష మూడురూపాయలు. నెలయువారిటుల వ్రాయవలెను.

“మేనేజరు, యిండియను రైల్వేమాగ్జిను, 335, తంజుచెట్టిన్నీరు, శార్వటపురు మదకాను”

పంచములభాగ్యదశ

1924, అగష్టు 25 తేదీని మదరాసు శాసనసభ యీ క్రిందిశీర్షికమును చేసెను.

పతిలజాతులు బహిరంగమార్గములను బావులను ఉపయోగించుట

“ఏగ్రామమునం దైననూ, నగరమునం దైననూ బహిరంగమార్గమునగాని, పిత్తినిగాని, సందునగాని ఏమనుజాడు, మనుష్యులైననూ, ఏజాతివారైననూ ఏవులమువారైననూ, నడచుట కెట్టి యాటంకము నుండజాలదు.

అగ్రజాతులవారు పోయినరీతిగానే, అగ్రజాతులకు గలిహక్కులతోనే, పతిలజాతులం దేవ్యక్తియైననూ బహిరంగమున కచ్చేరీలకుగాని చెరువులకుగాని, బావులకుగాని, పడిమండ్లి ఉపయోగించుస్థలములకుగాని పోయి తమ యవసరమును తీర్చుకొనట కెట్టి యాటంకము నుండజాలదు.

ఈశీర్షికము గవర్న మెంటువారి అనుమతిని బడసినది. అన్ని స్థానిక సంఘములకు, అన్ని డిపార్టుమెంటుల ముఖ్యాధికారులకు తెలియఁటకొకు పంపడమైనది. (ప్రభుత్వప్రకటన)

ప్రవాధర్తము

శృతిస్త్రోత్రసంగ్రహసారము

మహర్షి దేవేంద్రనాథటాగోరు ప్రణీతము
కీ|| శే|| మన్నవ బుచ్చయ్యపంతులుగారిచే
ఆంధ్రీకృతము

బ్రహ్మసమాజమతప్రచారకు లగు మహానీయులలో రాజా రామమోహనరాయ, కేశవచంద్రసేను, మహర్షి దేవేంద్రనాథటాగోరుగార్లు నుప్రసిద్ధులు. మహాకవి రవీంద్రనాథటాగోరు మహర్షి దేవేంద్రనాథుని పుత్రులలో నొకరు. మహర్షి ఆంగ్లభాషలో బ్రహ్మసమాజమునకు మూలాధారము లగు బుక్కులను మంత్రములను శ్రుతిస్మృతుల నుండి సమీకరించి ఒకగ్రంథముగ ప్రకటించిరి. కీర్తిశేఖరుల మన్నవ బుచ్చయ్య పంతులుగా రాగ్రంథము నాంధ్రభాషలో 5-7-1886 న ప్రకటించిరి. బ్రహ్మసమాజమతసిద్ధాంతమును బాగుగా తెలుసుకొనగోరువారి కందరికిని ముఖ్యముగా ఆసమాజము వారికిని యీగ్రంథము చాల అమూల్యమైనది. సుమారు 300 పేజీల గ్రంథము. ఈగ్రంథము ప్రతులు కొన్ని పంతులవారి సతీమణి యొద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నవి గాన నెలయువారిటుల వ్రాయవలెను.

శ్రీమన్నవ కామేశ్వరమ్మ గారు, 36 సెట్టికోవెలవీధి-కడలూరు-టెల్లుటపురు,

మోహనీతైలము

5 తు! నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12 0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగమైనది.
అమృతాంజనము దీపో బొంబాయి - మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1924 సం॥ అక్టోబరునెల 16-వ తేది

గురువారము

ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కథ

ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసు హైకోర్టులో ముగియలేదు. మరల మద్రాసు శాసనసభలో తలయెత్తినది. లా మెంబరుగు శా॥ సర్ సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారికిని, విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధియగు సత్యమూర్తిగారికినిమధ్య జరిగిన వాగ్వివాదమునందు, లా మెంబరుగారిని విషమముయ్యెను. కొన్ని ప్రశ్నల కేదియోరితని జవాబుచెప్పిరి. మరికొన్నింటికి, సరియగు జవాబు దొరకకపోయెను. సత్యమూర్తిగారిలో బాటు, రామలింగారెడ్డిగారును, వెంకట్రమణ అయ్యంగారును ప్రక్కలనుండి వాగ్వాణములనుగురిపించుచుండిరి. ప్రశ్నలతోనే లా మెంబరుగారు కష్టపడుచుండగ సత్యమూర్తిగారు అడ్డంకి మెంబరు ప్రతిపాదనముదీసికొనివచ్చిరి. అధ్యక్షులందు కంగీకరింపవలసివచ్చెను. అదివరకే లా మెంబరుగారివద్ద బ్రహ్మాస్త్రముండెను. సత్యమూర్తిగారి ప్రతిపాదనము గూర్చి ముందుగనే తెలిపి, చర్చను జరుగకుండ జేయుటకు గవర్నరుగారియొద్దనుండి నిషేధాజ్ఞను తెప్పించుకొని, రామస్వామిఅయ్యరుగారు సభముగ నుండిరి. ప్రెసిడెంటుగారి యుత్తరువుగూడ జరిగిన పిమ్మట, రామస్వామిఅయ్యరుగారు గవర్నరుగారు పంపిన తాళిదును బయల్పరిచిరి. ఇక నెవ్వరేమి చేయగలరు? శాసనసభలో, నీ విషయమే చర్చ జరుగుననియు, నారాజములన్నియు బయల్పడుననియు, ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయమును స్పష్టముగ దలిపెదరనియు కనిపెట్టుకొని యున్నవారికిందువలన, తీరని యాశాభంగము కలుగును.

ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసు సామాన్యమయినదిగాదు. ప్రజలందరకును ఇయ్యది సంబంధించినది. ప్రభుత్వధనమును ప్రజలధనమును బ్యాంకు సంధానికముగ గలవు. ఇది ఏతరున వినియోగ మగుచున్నదో చూచు బాధ్యత ప్రభుత్వముపైనను ప్రజలపైనను నిలిచియున్నది. ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసులో, వెలువడిన సంగతుల బట్టిచూచిన, పరిపాలనము విగులచున్నదియందున్నటుల తేటబడెను. అందుచే ప్రభుత్వము వారేమని దెలిపెదరో యని ప్రజలారుముతో వేచియుండుట వింతగాదు. గవర్నరుగారు అసాధారణాధికారమును ప్రయోగించు నటుల పురికొల్పి, విషయ విచారణ కవకాశము లేకుండ జేయుట మిగుల అసభ్యము. సంస్కరణములు నిరుపయోగములనియు, శాసనసభలు ఆటవస్తువులనియు దెలుపుటకు, మరియొక నిదర్శనము బయల్పడినది. ఏది చచ్చింపవలయునో, ఏది చచ్చింపగూడదో నిర్ణయించుటకయినను, శాసనసభ కధికారము లేకున్నది. ఆప్యవహారమును సభ్యులు సభాధ్యక్షుడును నిర్ణయించుకొనజాలరా? శాసనసభవారు తమ యభిప్రాయమును ప్రభుత్వము వారు

తమ యభిప్రాయమును దెలిపిన, నిజసందర్భములను ప్రజలిపుడు గ్రహింపగలుగుదురు. అందుమీద ప్రజాభిప్రాయము వెలువడును. ప్రభుత్వమువారు భావి కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకు వీలగును. ఇట్టి యమూల్యావకాశము కోల్పోవుటవలన, బ్యాంకు ప్రతిష్ఠయు ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠయు మరింత తగ్గునుగాని హెచ్చజాలదు.

బ్యాంకులనిలుకడ ప్రజల విశ్వాసముపై నాధారపడి యుండును. ప్రజలకుగల యనుమానములను తీర్చుకుండ దాటిపోవుటకు ప్రయత్నించుకొలదియు లాభమునకన్న నష్టమధికముగ గలదు. గవర్నరుగారి నిషేధాజ్ఞ చెల్లదగినదా లేదా? చెల్లదగినది గాదని రామలింగారెడ్డిగారు కఠతలామలకముగావించిరి. సత్యమూర్తిగారి తీర్మానమేదియో శాసనసభ వారికి దెలిసిన పిమ్మటగదా, దానిని గవర్నరుగారికి దెలుపుటకు వీలగును? సత్యమూర్తిగారు మొదట ప్రతిపాదించి దలచిన తీర్మానము ప్రభుత్వమువారి ప్రాసిక్యూషనుకు సంబంధించియుండెను దీనినిగురించి లా మెంబరుగారు గవర్నరుగారికి ముందుగ కబురు పంపిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు ప్రాసిక్యూటరు జేయలేదనియు పోలీసువారే చర్యజరిపిరనియు దెలియుటచే సత్యమూర్తిగారి తీర్మానమునందు మార్పుజరిగెను. పోలీసువారి చర్యను గురించి మాత్రమే తీర్మానము వివరించెను. అందుచే రామస్వామి అయ్యరుగారు దెలిపిన తీర్మానమునకును సత్యమూర్తిగారు ప్రతిపాదించి అధ్యక్షు అంగీకరించిన తీర్మానమునకును భేదము గలదు. లా మెంబరుగారి సత్యమూర్తిగారి కేమి జేయబోవుచున్నారో ఎటుల దెలిసెను? స్నేహధర్మముచేత సత్యమూర్తిగారు తాము ప్రతిపాదించబోవు తీర్మానమును లా మెంబరుగారికి చూపించిరట. అంతియగాని శాసనసభవారి ఎదుట నున్న తీర్మానమునంగతి గవర్నరుగారికి తెలియదు.

ఇట్టిసితిలో గవర్నరుగారి యాజ్ఞ చెల్లునేని, శాసనసభవారి హక్కులు నిరర్థకమగును. ప్రేక్షకుల సమాచారమునుబట్టి శాసనసభవారిని నోరు మెదలింపకుండ జేయుటకు గవర్నరుగారికి వీలగును. సంస్కరణము లిచ్చిన యధికారము లెంత నామమాత్రములో దెలుప నక్కరలేదు. తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టకముందే, చర్చనునిషేధించుటవలన శాసనసభవారికి మిదదైర్వముతో నేవిషయమును గూర్చి యు విచారింపజాలరు. శాసనసభాధ్యక్షుడు నిర్ణయింపవలసిన ప్రశ్న చాలముఖ్యమయినది. ఆసంగతిని వారే అంగీకరించిరి. కొన్నింటిలో నేమిజరుగునో తెలియక ముందే, గవర్నరుగారు చర్చ నాపివేయవచ్చునా? ఈ ప్రశ్నను సభాధ్యక్షుడు దైర్వముతో నిర్ణయించి, సభ్యులకు సంస్కరి గలిగింపవలసి యుండెను. ప్రశ్న ముఖ్యమేగాని, స్టాండింగ్ ఆర్డరులను మార్పుసందర్భమున నీవిషయము నాలోచించెదనని జెప్పి, ఈమారుకు మాత్రము గవర్నరుగారి యుత్తరువు నంగీకరింపవలయునని, అధ్యక్షుడు తీర్పు జెప్పి ముగించెను. ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కథ శాసనసభలో సీతీరున ముగిసెను. ప్రభుత్వమువారి చర్యవలన, ప్రజలకు గలిగిన యనుమానములు స్థిరపడినవి. ఇంపీరియల్ బ్యాంకు పరిపాలనమును ప్రభుత్వమువారు సమరింపజాలరని నిశ్చయమయినది. సత్యమూర్తిగారి రడిగిన ప్రశ్న పరంపరలకు లా మెంబరుగారి చిచ్చిన ప్రత్యుత్తర

ము లెంత బలహీనములుగ నున్నవో చదువరు లూహించుకొనగలరు.

ఇంతవరకు బయల్పడిన సందర్భము లెవ్వి? పోలీసువారే చర్యజరుపుట చే ప్రభుత్వము వారి విషయమునందు మొదట నెట్టిజోక్యము కలుగజేసికొన లేదట. పోలీసువారుగాని బ్యాంకు ఉద్యోగులుగాని లా మెంబరుగారిని సమీపింపలేదు. గవర్నరుమొటువా శంకుచే న్యాయవాదుల యభిప్రాయము కనుగొనలేదట. ప్రాసిక్యూషను పక్షపు న్యాయవాదియగు గ్రాంటు గారు ప్రభుత్వమువారి వద్దనుండియు బ్యాంకుదగ్గర నుండియుగూడ ఫీజుపుచ్చుకొనిరట. ఇది ఎటుల సాధ్యమయ్యెనో దెలియదు. కాని గ్రాంటుగారికి ఇన్స్ట్రక్షన్లు ఇచ్చెడివారు పోలీసువారేగాని బ్యాంకు ఉద్యోగులు గారట. అట్టితరీ బ్యాంకు ఉద్యోగులు డబ్బెల యిచ్చిరో తెలియదు. బ్యాంకు ఉద్యోగులు ఎంతవచ్చిచ్చినదియు ప్రభుత్వమువారికి దెలియదు. ప్రభుత్వమువారు మాత్రము క్రింది కోర్టులో 5425 రూపాయలను హైకోర్టులో 4025 రూపాయలను మొత్తము 9450 రూపాయల ఫీజును గ్రాంటుగారికి చెల్లించిరి. మొత్తముమీద కేసుక్రింద ప్రభుత్వమువారికి షుమారు 94500 రూపాయలు ఖర్చు అయ్యెను. లక్షరూపాయలు ఖర్చు పెట్టిన ఫలము తుండకలులపరిణమింపినది. అప్రూవరు సాక్ష్యముపై పోలీసువారి సాధారణ యంశగ, అతని సాక్ష్యము నిరాధారమని తేలెను. అట్టి అప్రూవరుపై ప్రభుత్వమువారు చర్యదీసికొందురను నిశ్చయముగూడ లేకున్నది. పోలీసువారి పద్ధతుల గూర్చి ఎట్టిచర్య దీసికొనెదరో, తెలియదు. ప్రభుత్వన్యాయవాదులతో నేల పని జరుపుకొనలేదో తెలియదు. గ్రాంటుగారికిని వచ్చికు ప్రాసిక్యూటరుగారి కిని శృతి గలువలేదట. అడ్వకేటు జనరలుగారిని గ్రాంటుగారితో జేర్చుటకు వీలు గలుగ లేదట. అసలు గ్రాంటుగారిని నియమింపవలసిన అవసరమేల గలిగెనో, నెవరయ జెప్పుచున్నారు. వ్యవహార మంతయు మేమావృతమై యున్నది. మబ్బులను కొంచెము తొలగించి సూర్యకిరణములను కొంతవరకయినను ప్రసరింపజేయుటకు జేసిన ప్రయత్నములు విఫలము లయినవి. ఇక ఎవరికిదోచిన యభిప్రాయమును వారు దెలుపుటకు వీలు గలిగినది. అధికారవర్గము తన యసమరతను మరియొక మారు వెల్లడి జేసినది.

ఇరిగేషను బిల్లు

ఇరిగేషను బిల్లునుగూర్చి మద్రాసు శాసనసభలో చర్చ జరుగుచున్నది. నిన్నను నేడును చర్చ జరుగలేదు. రేపటిదినము మరల చర్చ ప్రారంభమగును కాని, దీనివలన నిమ మంతయు ప్రయోజనముండదు. మేము వెనుక దెలిపినటుల, సెలెక్టుకమిటీయందు ముప్పై మూడుమంది సభ్యులు గలరు. వీరిలో 17 మంది భిన్నాభిప్రాయములను దెలిపిరి. ఇట్టిసితిలో మరల సీచట్టమును సెలెక్టుకమిటీకి తిరిగి బంపవలయునని, సత్యమూర్తిగారు సవరణదెచ్చిరి గాని అది యోజిపోయెను. ప్రబలమగు నాక్షేపణ యింకొకటిగలదు. శాసనసభ ప్రారంభమగుటకు కొలది దినములకు పూర్వము, సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టు ప్రచురింపబడెను.

దానితోబాటు సవరింపబడిన చట్టముగూడ ప్రచురింపబడెను. దీనిని చదివి తిన్నగ నరము జేసికొనుటకు ఆంగ్ల భాషాజ్ఞానమును వ్యవహార జ్ఞానమును చక్కగ గలవారికే సాధ్యపడలేదు. సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టును విమర్శించుటకు తగిన ప్రయత్నము జరుగలేదు. శాసనసభ గూడులోపల సెలెక్టుకమిటీరిపోర్టును భిన్నాభిప్రాయములను త్వరపడి ఎట్టెట్టులో భాషాంతరీకరింప గలిగితిమి. సవరింపబడినచట్టమున కయినను ప్రభుత్వపుతర్జుమా ప్రకటింపబడునేమో నని, ఎంతవేచియున్నను, వెలువడదయ్యెను. తర్జుమా ప్రచురింపబడినచో, పాఠకుల యుపయోగ నిమిత్తము వానిని తిరిగి ప్రకటించి యుందుము. ఇక్రికేషనుబిల్లు ఎవరికొర కుద్దేశింపబడెనో, వారిలోచాలమందికి ఆంగ్ల భాష తెలియదు. దేశభాషలలో నీచట్టమును ప్రచురింపక ముందే, శాసనసభలోచర్చ ప్రారంభమగుట ఎంతవిచిత్రమో దెలుప నక్కరలేదు. దేశభాషలలో చట్టమును ప్రచురించుట కేర్పాటుజేసి చర్చను రాబోవునసభ వరకు నిలువవలయునని చిక్కిని వెంకటరత్నంగారు సహేతుకముగ విన్నవించిరి. వీరిని మాగంటి సీతయ్యగారు మున్నగువారు బలపరచిరి. కాని వీరి మొర లరణ్యరోదనము లయ్యెను. రయితలుకు పెక్కుమందికింకను ఇక్రికేషను చట్టమన నెట్టిదో తెలియలేదు. ఇంగ్లీషురాని శాసనసభ్యులకునయితము సమాచారమింకను తెలియలేదు. ఇంగ్లీషువచ్చినవారి నుండి దెలిసికొనగూడదాయని యడుగుట భావ్యము కాదు. ఏలనన రయితలుకును వారి ప్రతినిధులకును ఇక్రికేషను సమస్యలు తెలిసినంత బాగుగ పడకటి కుర్చీలలో కూర్చుని ఊహల నల్లడివారికి తెలియజాలవు. సీతయ్యగారి సంగతిని వెల్లడిజేసిరి. కాని లామెంబరుగా రెటీరుననయినను ఇక్రికేషనుబిల్లు చర్చను యీ సమావేశమునందే ముగింపవలయునని పట్టుబట్టినపుడు పేరొకరితని జరుగునా? ప్రజాభిప్రాయము శాసనసభలో వెలువడుటలేదని చెప్పవచ్చును. ఏల యింత లోంపర? ఇక్రికేషనుబిల్లు శాసన మయినంత మాత్రమున దేశమంతయు భూతలస్వర్గ మగునా? రెండుమూడునెలల యన కాళ మిచ్చిన ఏమి నష్టము గలుగును? ఇక్రికేషను బిల్లు సంగికరించినచో క్రొత్త ఇక్రికేషను ప్రాజెక్టులకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు డబ్బిచ్చెదరని, సభ్యులు చాలమంది ఆశపడుచున్నారు. ఇక్రికేషను బిల్లు లేనియడల, ఋణమీయరట. అందుచే ఇక్రికేషనుబిల్లును త్వరితగతుగ చట్టము గావింపవలయునని సభ్యు లాతుర పడుచున్నారు. అంతయగాని, సాధక బాధకములను బాగుగ చర్చించుట లేదు. ప్రభుత్వము వారి చర్యలు ఖాయమగుటకును, కోర్టులో వ్యాజ్యముల కవకాశములేకుండుటకును, లామెంబరుగారుజగ్రత్త దీసికొనుచున్నారు. ఒమిందారులు వారితోమమును వారాలోచించున్నారు. ఇక రయితలసంగతినాలోచించుటకు వీలుగలుగలేదు. రయితలు క్రొత్తనీటి శేట్లనుభరింప గలుగుదురా, లేదాయనిప్రశ్నిగలదు. ఇంజనీర్లు ఎట్టి వ్యయకరమగు ఏర్పాట్లు జేసినను అవిఖాయమగును. ఇతరులు వానినిగూర్చి ఆక్షేపింపవీలులేదు. నిపుణుల యభిప్రాయము కాదనుట కెవరికిని అధికారము లేదు. శాసన సభవారి

ఆంధ్ర ల

గాంధీ మహాత్మని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని త్రోడ్చుడు

<p>చందాలు</p> <p>ఇదివరకు 49682-12.5</p> <p>నేటి వసూలు 6-3-0</p> <p>విశాఖపట్నంజిల్లా పాలకొండతాలూకా దారు కాళికూరు కృష్ణమూర్తి పంతులుగారి చందాపట్టిక ప్రకారం 32-12-0</p> <p>నర్సాపురం కాంగ్రెసు సెక్రటరీ ద్వారా 3-0-0</p> <p style="text-align: right;">మొత్తం 49724-11-5</p>	<p>కొకాభివతి కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు</p> <p>పంతులుగారికి చేరిన వసూలు 24195-2-11</p> <p>ఇదివరకు</p> <p>కళ్యాణదుర్గమునుండి పబ్లిశి వోబయ్య శెట్టి ద్వారా 6-3-0</p> <p style="text-align: right;">మొత్తం 24201-5-11</p>
--	---

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరనామా:—కా నాగేశ్వరరావు కం. 7, తంబు శెట్టిపేడి మద్రాసు

యంగీకారము బడయని ప్రాజెక్టులకు వేసికొని, ఇక్రికేషను చట్టపు నిబంధనలు వర్తింప వను నియమముండిన బాగుండును. ప్రస్తుతపు ఇక్రికేషనుబిల్లు చాల మార్పుల గొండవలసియున్నది. ప్రజాభిప్రాయము నెక్కుడు విశదముగ కనుగొనవలయును. అనవసరముగ లోందర పడుటచే, రయితల కేమాత్రము విశ్వాసము గలుగజాలదు.

గాంధీమహాత్మని కార్యదీక్ష

మహాత్ముని కార్యదీక్ష అత్యద్భుతము. దీర్ఘ జీవాసదీక్ష నవలించించు చున్నను, మహాత్ముడు 5068 గజములనూలును వడికియిండుట, మిగుల శ్లాఘాపాత్రము. విద్యుత్ కర్మను నిర్వహించనిది, మహాత్ము లూరకుండజాలరు గద. ఉపవాసము సలిపినమాసమునందయినను, మహాత్ముడు తనవిధి నుండి తప్పించుకొనలేదు. స్వల్పపు బనులకొరకు, తీరికలేదనిజెప్పెడివారు మహాత్ముని నిద్రనమును పాటించెదరు గాక! మంచముమీదనుండి యింకను లేవలేనిస్థితియందున్నను, ఎప్పుడు మరల కార్యరంగమున బ్రవేశించెదనా యని మహాత్ము డువ్విల్లారుచున్నాడు. వివిధపక్షనాయకులతో సతతము ఆలోచనల జేయుచున్నాడు. ఇంతియగాక, అల్లరులు జరిగినవని తెలిసినచోటులనెల్ల శాంతి దూతలను పంపుచున్నాడు. షిల్లీలో ప్రబలిన హిందూ మహమ్మదీయ కలహములను స్వయముగ పరిష్కరించి, ఇకముం దెట్టికలహములు జరుగకుండజేయుటకు మహాత్ముడు తలపెట్టినాడు. ఇక పక్షముదినములలో కోహటుకు వెడలు నని తెలియుచున్నది. సింధు, పంజాబురాష్ట్రములలో సతతం పర్యటనము సలుపును. మహాత్ముడు తలపెట్టినకార్యము నెఱవేరకుండ నుండజాలదు. ఇదివర కేమిజరిగినను, ఇకముందు హిందూమహమ్మదీయ కలహము లేప్రాంతమునందును జరుగకుండ జూడవలయునని మౌలానా అబ్దుల్ కలాం అజ్ఞ గారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఎట్టి పోరాటములున్నను నూతనముగ నేర్పడిన జాతీయ పంచాయతీకి బంపవలయునని వారు కోరుచున్నారు. కలకత్తాలో ప్రబలిన వివాద

ములను జాతీయ పంచాయతీ సంఘమునకు బంపుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఇటులనే అన్ని ప్రదేశములవారును ఆచరించుట యుక్తము. మహాత్ముడధ్యక్షుడుగనున్న సంఘమునందే సంఘమువారి కయినను అన్యాయము గలుగునని యూహింపజాలము. మహాత్ముని కెల్లరును త్రోడ్చుచో తప్పక విజయము లభింపగలదు. మహాత్ముని నాయకత్వమును శిరిసావహించి అతని యడుగుజాడల నడుచుటయే భారతీయుల కర్తవ్యము. అందుకుమారుగ ఆలోచనలతోను వివాదములతోనుకాలము గడపుకొలదియు దేశాభివృద్ధి వెనుకబడుట దప్ప వేరు లాభము గలుగజాలదు.

రామస్వామి నాయకరుగారు

ఇ. వి. రామస్వామి నాయకరుగారు రాజద్రోహ పూరితముగు నుపన్యాసముల గావించెనని నేరముమోపి వారిని విచారణజేసిరి. నాయకరుగారి స్టేటు మెంటు నందు ప్రాసిక్యూషను వృత్తాంతము అసత్యమని నూచింపబడెను. నాయకరుగారి స్టేటుమెంటును నమ్మి, ప్రభుత్వమువారు ప్రాసిక్యూషనును ఉపసంహరించినట్లునటుల ప్రకటింపబడెను. మొట్టమొదటనే సరియగు విచారణ జరిగియున్నచో, ప్రాసిక్యూషను జేయుట ఎవరము అనలే లేకుండెడిదిగద. తగిన విమర్శన లేక పోలీసువారి రిపోర్టులను మాత్రమే ప్రమాణపగైకొని, ప్రాసిక్యూషనుజేసెడిపద్ధతిని వదలుకొనినగాని, యిట్టిదుస్థితి తొలగనేరదు.

తారకేశ్వరసత్యాగ్రహము

ఒకనికి రెండునెలలు కైదుశిక్ష.

చిరంజీవాలు మరొపు అను పంటిరు మహాత్ముడుడలో చొరబడనెంచెనని తేలినకేసులో సాంఘారు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణజరుపించుండగా ముద్దాయి ఆరాజకరపత్రమును మేజిస్ట్రేటుచేతికిచ్చినందులకు ముద్దాయికి రెండునెలలు విడితైదువేయబడెను. తనకాసంగతి తెలియదనియు మరియొక ముద్దాయి తనదేని కాకరపత్రము నిచ్చెననియు ముద్దాయి చెప్పెను.

(ఆ. ప్రె.)

లండ్న్, అక్టోబరు 15:—ఉదయం 12/55 గ్రేటుబ్రిటన్లో జరిగినలవ తేయాచుక్కయంటును చర్చించుచున్నారు. జన్మను పైమానికాధికారులను లండనును ఆహ్వానించి వారికి త.విషయమే మరొక చర్చించెదరటం.

ఇరాకు సమస్య

థామస్ గారి ప్రకటనము

లండన్, ఆక్టోబరు 14:—ఇరాకు సరిహద్దును గూర్చి గల్లిన భిన్నాభిప్రాయమును పరిష్కారము చేయుటకు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వ విచారణ సభకును వాటికి తెలియజేయుటకు తర్జీ గ్రేటు బిలును అంగీకరించెను. ఒకవేల గ్రేటు బిలును ఎన్నికల బాధలో పడి శోట్టుకొనుచున్న తన ప్రతిష్టకు భంగము లేకుండుటకు ప్రభుత్వము వారు కృతచిత్తులైరి. పరిపాలనకు శాస్త్రులుగ జేయబడిన వారు సామాజ్య శ్రమమును మరచిపోవకుండుటను, అలక్ష్యము జేయకుండుటను ఎన్నికలు జరుగనున్నను, ఆయా పక్షమువారికి ఖ్యాతిని ప్రాయము లున్నను మీరు తెలు. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమున కందఱు అన్ని దెగలవారును కలసి తోడ్పడదన నమ్ముచున్నాడనని థామస్ గారు నడిపిరి. (ఆధిక సంకేతము) ఎన్నిక సంవత్సరములు కొంతవరి కిందుకు కారణమై యుండునో యో తెలియజేసిరి. కాని అట్లుచో ఇప్పుడు గ్రేటు బిలును, ప్రజలను గూర్చియు ప్రభుత్వమును గూర్చియు చేయబడిన నూతనలను అపార్థము లేకుండు చేయవలసినదనియు చేయబడును. కాని గ్రేటు బిలును ప్రతిష్ట మర్యాదయు అపాయకరమైన స్థితియందున్నవి. మాకు కావలసిన సంధి మర్యాదతో గౌరవముతో గూడుకొన్న డిగ నుండవలెననిరి. (సంతకము)

జరనుముము

నిమిత్తము న్యాయాధ్యక్షుల పత్రములు విక్రయించబడెను. అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువమొత్తము వచ్చెనట.

ఆలివియరు ప్రభువు

సార్వభౌముని సందర్శించుట

లండన్, ఆక్టో 14:—ఆలివియరు ప్రభువు సార్వభౌముని సందర్శించిరి.

ఇండియా గవర్న మెంటు బిల్లు

ఈక్విండ్ బిల్లు 1924 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 8 వ తేదీని లండన్ లో ఆన్సెంబ్లలో ప్రవేశపెట్టబడినది:—

1924 వ సంవత్సరపు నె 27 రు బిల్లు

దూదిని చక్కచేయునట్టియు, దూదిని అణిచి బేళ్ల గాకట్టునట్టియు ఘాట్ రీలను ఎక్కువ శ్రేష్ఠముగా క్రమపరుచుటకై న బిల్లు

ఈ దేశములయొక్కయు కారణములయొక్కయు వివరము. ఇండియా దేశపు దూదియొక్క తరహాను, ప్రతిష్ఠకు ను హానికరములగు తేవగిలచేయుట, మిశ్రముచేయుట, కలి తీచేయుట ఈ మొదలైన గురభ్యాసములను ఆపుటకుగాను, దూదిని చక్కచేయునట్టియు, అణిచి బేళ్ల గా కట్టునట్టియు ఘాట్ రీలకు లయిసేయు ఇచ్చుట చేరియున్న కొన్ని చర్యలను 1917 వ సంవత్సరములో నియమించబడిన ఇండియా దేశపు దూది కమిటీవారు వారి నివేదికయొక్క 16 వ అధ్యాయము లో సిఫార్సు చేసియున్నారు. కాని ఆ కమిటీవారి సిఫార్సులు సర్కారువారి జోక్యమును విస్తారముగా కలిగించునవిగా ఉండినవి. బేళ్లకు గుర్తులు వేయుటకును, యాజమాన్యమునకు సంబంధించిన రికార్డుకును ఏర్పాటుచేయుట మూలముగానున్న, ఇంకను గుర్తులు వేయబడిన బేళ్లను కొనువారు హక్కుగా ఆడిగినయెడల, గుర్తులు వేయబడిన బేళ్లు ఒక కంట్రాక్టును నెరవేర్చుటకుగాను దాఖలుచేయబడ తగియుండవని ఏర్పాటుచేయుట మూలముగానున్న, ఈవ్యాపారమును దానంతటది సంరక్షించుకొనగల స్థితిలో తెలుపు ఈ బిల్లుయొక్క ఉద్దేశము.

తెక్నల రిటర్నలైన, రిజిస్టర్ నందుచుటకును, సిఫలైన త్రాసును గుండ్లను ఉపయోగించుటకును (దూదిని) చక్కచేయునట్టియు, అణిచి బేళ్ల గా కట్టునట్టియు ఘాట్ రీలకు కట్టడము సంబంధమైన అభివృద్ధికినీమాడ ఈ బిల్లు ఏర్పాటు చేయుచున్నది. ఈ బిల్లు ఇండియా దేశపు నెలబల్ యాదసంఘము వారి సిఫార్సులపై ఆధారపరుపబడి, 1923 వ సంవత్సరపు జూలై రెవనా ఆక్టును అనుబంధరూఢముగా ఉంటున్నది.

సి. ఎ. ఇన్నిస్, 1924 వ సంవత్సరము ఆగష్టు నెల 28 వ తేదీ.

మసోలు సమస్య

రాష్ట్ర సరిహద్దులు

తురుష్క బ్రిటిషు భిన్నాభిప్రాయము

లీట్జ్, ఆక్టోబరు 14:—ఇరాకు సరిహద్దును గూర్చి తురుష్క ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరమును బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారిలో చించుచున్నారు. జాతిపరిమితివారు ఈ సరిహద్దును గూర్చి పూర్తిగ కేల్పునదకు పూర్వమున్న పరిస్థితులేవి యనుచివ యమై ఇద్దరకును భిన్నాభిప్రాయముగల్గెను.

బ్రిటను పనిలేనివారి సంఖ్య

లీట్జ్, ఆక్టోబరు 14:—ఎన్నిక సంవత్సరములో విక్రమ బ్రిటనులో ఉపాధి లేనివారి సంఖ్యను గూర్చి పడే పడే తెలుపుచున్నారు. కార్మిక మంత్రివర్గమువారి టీవల ప్రకటించిన లెక్కలు వీరి సంఖ్య హెచ్చునట్లు జూపుచున్నవి. 6 వ తేదీకి 1215600 మంది పనిలేకున్నారని నమోదు చేయబడినది. సెప్టెంబరు 29 తేదీ కంటె ఇప్పుడు 15284 మంది హెచ్చుగనున్నారు.

డకల్వ్ కంపెనీ

పైచెచ్చిన యభియోగమునకు వారలు 31250 పానులను పరిహారమును పుచ్చుకొనుటకు ఒప్పుకొనిరి.

ఎన్నికల యువన్యాసములు

భారతదేశములో అతివాదుల ప్రతిష్ఠంభనలు

బాల్వి గారి ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఆక్టోబరు 16:—భారత అతివాదుల ప్రతిష్ఠంభనలు నిన్నటిదినము క్వీన్స్ హాలులో బాల్విసుగారు యూనియన్ లు నిర్వాహకార్థి ప్రముఖును నూచించుచు సామ్రాజ్య సమన్వయగూర్చి ప్రస్తావించిరి. ఇప్పుడు మొదట నేను సామ్రాజ్యములో భయమును గలుగజేయుచున్న దేశమును గూర్చి ముందుగా తెప్ప వలసియున్నది. భారతదేశములో అతివాదులు తమ ప్రతిష్ఠంభనలచే దెంగాలుభ్యపరగజాలలో ప్రభుత్వమును స్తంభింపజేసిరి. అతివాదులు తమ ఉద్దేశ్యములను దాచుటలేకు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము సాగకుండ చేసెదమని ఘంటాపథముగ చాటుచున్నారు. దాపరికముచేయుటలేదు. వారు గోరుస్వరపాలనము వివాళకరమగుపద్ధతులమీద కొరుచున్నారు గాని యభివృద్ధికరమగు విధానము ననుసరించి గోరుటలేదు. వారికియబడిన గొప్ప శాస్త్రజ్ఞతకు తగదని వారే రుజువు జేసికొనుచున్నారేమోయని భయమునున్నది. ఇండియాలో మతకలహములు హిందుముసల్మానులకు ముప్పుముగ జరుగుచున్నవి. గాంధీగారు ప్రకటించిన ఆహిందుముసల్మాను రాజకీయ సంయోగవిజయము నిరర్థకమని ఇది చాబామవుచి. నేను ఇండియాలో గ్రేటు బిలును సంరక్షణము ఎక్కువ ఆవరము జరుగురు. ఈ సమయమున ఇంతలమగు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమే లేక పోయినచో ఇండియాలో చాలచోట్ల కల్లోలముగ నుండెడిదే. ఎక్కడ జూచిన వైమవ్యములే పోరాటములే యుండెడివి. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు రుండబట్టి ఇవి తప్పినవి. (సంతకము) ఇండియాలో ఈ అరాజకమునకు. కల్లోలమునకు కొంతకారణము ప్రస్తుత ప్రభుత్వములో ఇండియా మంత్రిగారి పిరికితనమే. ఆయన ధైర్యముతో ఒక విధానము నవలంబించక పోవుటయే. (సంతకము) కార్మిక పక్షమువారు అధికారమునకు వచ్చుటకు పూర్వము భారత దేశములోనున్న అతివాదులపట్ల సానుభూతిని జూపనయ్యెమే లేదు. కార్మిక పక్షమువారు తమ ఆధియములను ఆవరణలో పెట్టలేదని అతివాదులు ఆశ్చర్యపడుచున్నారు. భారతదేశమును బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారికి ముఖ్యము. ఇది మన సిద్ధాంతము. సంతకము భారత దేశములో 300 కోట్ల మంది జీవనము పారిశ్రామిక వ్యవసాయపరిస్థితులమీద ఆధారపడి యున్నది. ఇది బాగున్న నే వారు 'పచ్చగ' నుండురు.

గురన్యాసమును అతివాదుల ఆంక్షోనమును ఉపేక్ష జేయరాదు. భారతీయులు చేయుచున్న వివాళకరమగుపద్ధతుల సంతోషాత్రిము సహించరాదు. ప్రస్తుతము భారతదేశము నావరించిన ఉపద్రవములు లేకుండ దేశమును రక్షించవలెనన్న ప్రభుత్వము నిర్వాహకులముగ స్థిరచిత్తముతో వెనుదీయక ఆవరమగు చర్యలన్నిటిని జేసికొనవలెను. అట్లు చేసిన నే దేశములో

కొంతము సుక్రమపరిస్థితులు ఏర్పడును. సంస్కరణములను గూర్చి భారతదేశమునకు వాగ్దత్తమునర్చి అభయమిచ్చినవిధానమే శిలాశ్రుముగ తప్పక అనుమానించక నిస్సంశయముగ అవలంబించెదము.

మనకీ వంచనలేక అన్ని జాతులు ఐకమత్యముతో మెలగునటులను, సామ్య భావములతో ప్రపరించుటకును అందఱును పరస్పర శ్రేయస్సును గోరుచు పాటుబడునటులను ఇప్పుడు మనల నెదుర్కొన్న పరిస్థితులకంటె అనుమలపరిస్థితులను కలుగజేయుటకును ప్రయత్నించెదము. ఈ సమస్యను సాధించుటకు సానుభూతి, ధైర్యము చతురత గావలసియున్నవని నాకు తెలియినో కాని భారతదేశములో జనసామాన్యము చాలవరకు విశ్వాసముతో ప్రపరించెదరని నాకు దృఢనమ్మక మున్నది. యుద్ధసమయమున తిరగబడిగ వారుచూపిన సహాయమునే నెరుగుదును. భారతదేశ సంస్థానాధీశ్వరులు మాచిన ధైర్యము, వారి భూరివిరాళములు నాకు జ్ఞాపకమున్నవి. వారి సైన్యములు చూపిన విశ్వాసము ఎంతయు జ్ఞాపకమున్నది. (సంతకము) వర్తకులుమాచిన సహాయము నెరుగుదును.

ఈ సమస్యను పరిష్కారము చేయగలము. భారతీయులపట్ల మనవిధ్యుక్త ధర్మములను నెరవేర్చడలంచితిమేని మనకు కష్టకాలమందు తోడ్పడినవారికి మనము తోడ్పడవలెను. వారిపట్ల మనధర్మమును నిర్వహించవలెను. ముఖ్యముగ ఆకష్టసమయమున మనకు తోడ్పడిన ఇండియను సివిలుసర్వీసువారికిని, పోలీసు ఇంజనీర్లకు సహాయముచేయవలెను. (సంతకము) వీరంతరు ఆర్థిక చిక్కులచే కష్టపడుచున్నారు. వారికోర్కెలను నెరవేరునటుల చేయుటకు బద్ధకంకలుడనై యున్నాను. (సంతకము) ఏదేశములోనైన పరిపాలనమును సాగించు ఉద్యోగులు సంతృప్తులై సమర్థతతో మర్యాదగ పనిచేయవలెనన్న ఇది ఎంతయు అవసరము. (సంతకము)

జర నీ యు ణ ము

నిమిత్తం ఆమెరికములు 5000000000 చాలదలకంటె ఎక్కువమొత్తము నిచ్చెదరు.

రాంశే మగ్నానాలుగారు

లండన్ ఆక్టో 15:—నిన్నటిదినము మగ్నానాలుగారు 200 మొట్టల సంచారమునర్చిరి. 28 ధర్మలక్షణిరి. యాద్యుమైరు లంకామైరులకు పయనమైరి. ప్రజలుపిడ్డిల్చిరి. "మాకుగొప్ప విజయము చేకూరుననియు, విజయమును బొందుటకు నిశ్చయించుకొంటిమనియు మగ్నానాలుగారు తెలియజేసిరి" బుద్ధిమంతులెవరును కార్మిక ప్రభుత్వమును తొలగించుటకు కోరలేదనిరి.

జర్మనుముణము నిమిత్తము దరఖాస్తుదారులు చాలమంది ఇంగ్లండు బ్యాంకు దగ్గర మూగిరి. 9 గంటలకు 200 మంది యుండిరి.

మెక్కా పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్ ఆక్టోబరు 16:—మెక్కా పరిస్థితులు నెరుగిగ నున్నవి. వడిదుడుకు లేమియులేవు. హుసేనురాజు రాజ్యత్యాగ మొనర్చుటచే బ్రిటను హెడజాబ దేశములకు సమగ్రజేయబడిన ఒడంబడిక విషయమై ఇక జోక్యము కలుగజేసికొనజాలమున బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. అమీరాలీరాజు హుసేనుగారి సవరణల నంగీకరించ లేదని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారికి లేఖనపిరి. అందుచే జూనులో ఎటులున్నదో ఒడంబడిక ఇప్పుడుగాడ సవరణ లేకుండగ నే యున్నదనిరి. హెడజాబ నెజరులకు తగవులున్నచో చిక్కులు లేకుండ పరిష్కారము చేయుటకు బ్రిటిష్ వారు ప్రయత్నించెదమని ఒడంబడికలో జెప్పినయె అందుచే ఇప్పుడు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు చేయుచురు గాక యని నెజీగారనిరి.

చీనా పోరాటము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

సుషూనియంగు పోవుమార్గముదగ్గర స్థాపించుకొనిరి. రైల్వే ప్రక్కనగూడ నిలబడిరి. విదేశీయుల సరిహద్దు కావల శివరముల నేర్పరుచుకొనిరి. నాలుగవేల చికియంగు సేనలు నింగిలనుండి హంగుచోకు కలసి పోవుచున్నవి. సన్నుగారి శివునకు బాగమున కుపద్రవకరముగ పోవుచున్నారు. కియాంగూ సేనలు వీగారి నాయకత్వమున మాడుమైళ్ల హుసేనలకు దూరముగ నిలబడిరి. రాయబారములు జరుగుచున్నవి. ఇంతటితో పోరాటము ఆగిపోవచ్చు ననుకొనుచున్నారు.

సంస్కరణముల విచారణసంఘము

మాస్ట్రాప్రతినిధి అభిప్రాయములు

హిందూమహమ్మదీయ సంమేళనమవసరము

సిక్కి, అక్టోబరు 14:—ఈనెల 16 వ తారీఖున తిరిగి సమావేశమై 80 వ తేదీనాటికి సంస్కరణ విచారణ సభ్యులు విచారణను బరిపూర్తి చేసెదరు.

భారత సామాజికసభలో మాస్ట్రుల తరపున ప్రాతినిధ్యము వహించిన సభ్యుడగు మహమ్మదుక్లూనందు గారు సంస్కరణముల విషయమున నొకమొర్రాండమును విచారణసంఘమువారికి దాఖలు చేసిరి. కాని వారు దీనివిషయమై వాఖ్యాల మేమియు నియ్యదలచుకొనలేదు. సెప్టెంబరులో సామాజికసభ సమావేశమైనను వారిక్కడకు దించినప్పు డీమొర్రాండమును దాఖలుచేసినట్లు చెలియుచున్నది.

కేంద్రప్రభుత్వము

విదేశ, రాజకీయ, నావిక, సైన్యశాఖ లందుగాకమిగిలిన అన్ని దిపాద్యమెంటులందును కేంద్రప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు సామాజికసభసభ్యులకి బాధ్యులుగ నుండవలయుననియు, యిది ఉభయములకు మధ్యవర్తిత్వమునియు చెప్పిరి. ఇట్టి సంస్కరణము అనుష్ఠానమందుండుట కష్టమనియు, వివేకనీయమైనది గాదనియు వారిఅభిప్రాయము వీలనన, కొంతవరకు మాత్రమే బాధ్యాయులప్రభుత్వ మువరసట్లు దీనివలనదోచుచున్నది. హిందూమహమ్మదీయ సంమేళనము గుఱివరిపాలన యందు రెండు సంఘములవారును వారిపంతులను నిర్ధారణము చేసికొనినయెడ పరిపూర్ణ బాధ్యాయుల ప్రభుత్వము గోరుటకు పరిపక్వమైనదిగా మానవమైనది యైనందుగాని అభిప్రాయము. హైందవులట్టి తరుణమునందు వారిమాతృదేశమును శ్రేణువులనుండి రక్షించుకొన గలరు. హిందూమహమ్మదీయసభ్యులకు ముందుసంఘములవారును అంతర్వైమనస్యములతో బోరాడుకొనుచుండ అర్థభాగమైనబాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమైనను దేశమున కరిష్టదాయకము. సామాజికముననుండి చీలిపోతుండ నుండ నిష్ఠుమగునున్న సంపూర్ణ స్వరాజ్య మిచ్చుటకు బ్రిటిషువారి దిచ్చుగింపనియెడ, రాజోవు ఆపదలకంటె ప్రస్తుత విపరీతమైన రాజ్యాంగవిధానమే ఐకమత్యము వర్ధిల్లవరకు నుండవలయును.

సంపూర్ణ స్వరాజ్యము గావలయును

ప్రజలు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము గావలయునని కోరుచున్నారు. ఆర్థసంస్కరణములు దేశదాన్యమునకు దోడ్పడునని ప్రజలభావము. వారిభాగము పూర్తిగా నిర్ధాణము ముందుగ చేయనియెడ మధ్యమధ్య నీయబోవు సంస్కరణములను మహమ్మదీయులు ప్రతిఘటించెదరు. ఉద్యోగములు హైందవుల హస్తగతము గావలయునను సమస్యవిషయమున గూడ మహమ్మదీయులవంతు స్పష్టముగా చేలవలయును.

రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము

హిందూదేశమునకు పరిపూర్ణమైన స్వరాజ్యము బ్రసాదింపదలచినచో, అన్ని రాష్ట్రములు సంపూర్ణ స్వతంత్రియ్యతో సాంఘాతికవిధానమున కేంద్రప్రభుత్వన నుండవలయును. సంపూర్ణ స్వరాజ్య మిచ్చుటకు లోపల నేదేని తాత్కాలిక సంస్కరణముల చేయునెడ సాంఘాతికవిధానములో కేంద్రప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రములు లోబడియుండు ఆశయమును దృఢీకరించుననుచి రాష్ట్రములకు స్వాతంత్ర్యము మొత్త ఆవశ్యకమోనంత నీయవలయును.

విశ్వములేనిచో ద్వంద్వప్రభుత్వము

పరిహాసాస్పదము

ప్రస్తుతవాతావరణమునందు దొరతనమువారి యరుశాఖలకును హృదయపూర్వకమైన సభ్యులులేదు గాన ద్వంద్వపరిపాలనవిధానమున ప్రభుత్వము వారు పరిపాలన చేయజాలరు. 19.9 సంవత్సరములలో ప్రసాదింపబడిన హైందవ రాజ్యాంగ విధానశాసనము విట్టియొక కట్టుబాట్లుండుటచే అన్ని శాఖలును మంత్రులపరముజిసినచో దేశమునకు ముప్పు వచ్చునని శాఖిప్రాయముగాదు. ముఖ్యమైన అంతము అన్నియును మంత్రులుగల శాఖిలెట్లు సమావేశమున చర్చించినచో గవర్నరుగారు ఏవిషయమందును విరోధములు లేకుండుటకు అనుకూలుచాల పన్నగిల్లున కడిచిన మేనెలలో లాహోరునందు సమావేశమైన సునలమనుల సమితిచే తీర్మానింపబడిన నూత్రిముల విధానమున దేశమునం దన్ని సంస్థలందును, మహమ్మదీయులకు నగిన ప్రాతినిధ్యము నీయ నిబంధనలు చేయవలయును. రాష్ట్ర

బొంబాయి శాసనసభ

ప్రశ్నలప్రవాహము

పునహా, అక్టోబరు 15:— బొంబాయి అభివృద్ధిశాఖ విషయమై చెక్కుఅదనపుప్రశ్నలు నేటి శాసనసభలో వేయబడినవి. వేరువేరు అభివృద్ధిపనుల నెరవేర్చుటకు వేయబడిన అంచనాల మొత్తముల వివరములను రహింతులాగాయి గోరిరి.

కోవాన్ జిహాంగీయగారిని చెక్కుఅదనపు ప్రశ్నలు అడిగిరి.

రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యము

బొంబాయి రాజధానియందు సత్వరముగ రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యస్థాపన వచనరమని యిండియా దొరతనమువారికి చెలియ చేయుటకు ఆర్. సి. ప్రధానుగారు శాసనసభను నిర్బిజేయగోరిరి. ఇటీవల సమస్యకాదని చెప్పి అభ్యక్షులు తీర్మానమును ద్రోసివేసిరి.

బాలబాలికల సంరక్షణ శాసనము

పిమ్మట యీబిల్లు విషయము నాలోచించుటకు సభ వారు మొదలిడిరి. కొరడాతో బిల్లుల గొట్టుట కధికార మిచ్చు క్లాజును దీని నీవేయవలయునని దేవుగారు ప్రతిపాదించ జయకరుగాయి బలపర్చిరి. స్వరాజ్యవాదుల నాయకుడగు జయకరుగారు యిట్టికాజులవలన హస్తగతముల అధికారముతో పంజాబునందలి దరంతములవంటి దురంతములను జరుపుట కధికారులకు వీలుగల్గుననియు తమయు తమ పార్టీవాదులు యీక్లాజును శాసనములో చేర్వకుండ జేయుటకు వాగ్దానములను ధారపోసెదననియు చెప్పిరి. మాంసూరి, అద్వానీగార్లు సవరణను బలపర్చిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వమున ప్రతిఘటనమునొనర్చిరిగాని తుదకుసవరణ అంగీకరించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

బాలబాలికల సంరక్షణచట్టము

ఆర్. జి. ప్రధాన్ గారి సవరణ

పునహా, అక్టోబరు 15:—బొంబాయిశాసనసభలో బ్రజేశ్ పెట్టబడిన బాలబాలికల సంరక్షణబిల్లు చర్చసందర్భమునబీదవారి పిల్లలకలిజాలయములను తనిఖీచేయుటకు అధికార మిచ్చుటకు గల 45 క్లాజు తీసివేయవలయునని ఆర్. జి. ప్రధానుగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. ఈక్లాజు ప్రకారము యేకరజాలయమైనను బీదక్షజేయుటకు యిన్ స్పెక్టరుల కధికారము గలదు. చిట్టాలు, రిజర్వేషన్ మొదలైనవినియు యేవేళ నైనను తనిఖీ చేయుటకు వారి కధికారము గలదు.

ప్రభుత్వఉద్యోగులు రాజకీయ ఆందోళనసమయములం దీఅధికారమును దుర్వినియోగము చేయుటకు అగ్రను కలుగజేయుననియు పై అధికారుల ప్రాపకమును సంపాదించుట కిది యొకమార్గమగునని గాన ఆట్టి అనవసరమైన యీ 45 క్లాజు దీసివేయగోరిరి. సాంఘికసంబంధమైన శాసనమందు రాజకీయమైన అభిప్రాయములకు ప్రవేశబెట్టుటనుచితమని మాంటుగొమర్సీగారు నుడివిరి. తీవ్రప్రసంగము గావించి యీక్లాజు చట్టవిరుద్ధమైనదని జయకరుగారు వాదించిరి. బిల్లు విధానముప్రకారము యీక్లాజు చట్టవిరుద్ధమైనది గాదప్రభుత్వపు అదృష్టము జనరలుగారు అభిప్రాయ మిచ్చిరి. చెక్కునభ్యులు చర్చయందు బాణానిరి. తుదకు సవరణ బీదపోయెను. 84 గురు సభ్యులు సవరణ కనుకూలముగను, 48 వ్యతిరేకముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి. హూసుభాయి లాల్ జిగారి సవరణ ఆమోదించబడెను. కాని రిజర్వేషన్లు యిన్ స్పెక్టరుల తనిఖీయందే తప్పించలేదు. చిట్టాలు మాత్రము తనిఖీయందే తప్పించబడినవి.

(ఆ. ప్రె.)

ములను మార్పుచేసే వచనరమ గల్గినయెడ ఏరాష్ట్రమునందలి మహమ్మదీయుల అధికసభ్యు (Majority) అల్ప సంఖ్యగా (Minority) మార్పుగల్గు విధాన మవలంబించుకూడదు. పంజాబుతో ప్రక్కనున్న గొన్ని భాగములుజతజేయవచ్చునని పశ్చిమోత్తరసరిహద్దుపరగజానుమాత్ర మెప్పటిని పంజాబుతో గల్గు వీలులేదు.

ఘోషాస్త్రీలు. ప్రత్యేక సౌకర్యములు

స్త్రీలకు ఎన్నికహక్కు యీయబడుటచేతను, మహమ్మదీయులు కొంతకాలమువరకు ఘోషాను దీసివేయుటకు వీలుకలుగదు గనుక, వారి సాంప్రదాయమునకు భంగములేకుండ గాకు ఎన్నికలందు వోటుల నిచ్చుటకు యేర్పాట్లు చేయవలయును. విరోధివాదులు తోటవాదులు (Planters) మొదలైన సంఘములవారివలె పోస్టువ్యాపార వోటు బంపువిధానముమహమ్మదీయ స్త్రీలకు యియ్యకలయునని యైనందుగాయి గోరుచున్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

బెల్గాం కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులు

బెల్గాం కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులుగా నెల్లూరుతరపున 27 మంది పంపుటకు మనకు అధికారము గలదు. సవరణ కాంగ్రెసు దిసంబంధ నెల్లూరున జరుగును. కావున అభ్యర్థిదరఖాస్తులు అక్టోబరు నెల్లూరులోపుగా జిల్లాసంఘకార్యాలయముకు చేరవలసి యుండును. కావున దరఖాస్తులను వెంటనే నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియైన నాకు పంపగోరుచున్నాను. ప్రతినిధులు తమ దరఖాస్తులతో సహా రుసుము రు. 3/లు పంపవలసియుండును. అట్లు పంపనివారి దరఖాస్తు లంగీకరింపబడవు. మరియు దరఖాస్తునందు:—

1. అభ్యర్థిపేరు చిరునామా, 2 తండ్రిలేక భర్తపేరు
3. ఏ కాంగ్రెసుసంఘములో సభ్యుడైనది. 4. తాలూకా 5 వ యెస్సు 6 కులములేక మతము 7 వృత్తి 8 స్త్రీయూ పురుషుడా 9 తాము ఏ నియోజకప్రదేశము తరపున నిలువదలచినది
10. సంతకము. 11. తాను సభ్యుడైన సంఘమునుండి మరియు ద్దరు సభ్యుల సంతకములు.

మరా:— ఈవివరములు పూర్తిగా తెలుపవలయును. రుసుము పంపకన్నను వారి యిద్దరసభ్యుల సంతకములు అనగా 10 వ అయిటము పూర్తిచేయకున్నను దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య,

కార్యదర్శి.

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ అక్టోబరునెల 16వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లా అత్యధికార్థి	ముఖ్యజిల్లా అత్యధికార్థి	ముఖ్యజిల్లా అత్యధికార్థి	ముఖ్యజిల్లా అత్యధికార్థి	ముఖ్యజిల్లా అత్యధికార్థి
ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లా అత్యధికార్థి	ముఖ్యజిల్లా అత్యధికార్థి	ముఖ్యజిల్లా అత్యధికార్థి	ముఖ్యజిల్లా అత్యధికార్థి	ముఖ్యజిల్లా అత్యధికార్థి
గోపాలపురం	88.7	77.0	...	8.78	44.96
విశాఖపట్టణము	91.5	78.9	...	2.29	87.09
కాకినాడ	91.4	76.7	0.84	5.38	89.09
మచిలీపట్టణము	90.2	76.8	0.17	1.98	41.59
కర్నూలు	90.4	74.8	...	1.71	26.01
బళ్లారి	91.5	71.7	0.75	0.82	20.51
కడప	95.2	78.2	...	1.03	81.23
నెల్లూరు	92.0	78.1	...	0.71	37.98
మద్రాసు	90.8	75.3	...	8.29	50.74
కడపూరు	90.9	77.2	...	2.50	52.94
నేలము	94.8	78.4	0.46	0.89	39.80
కోయంబత్తూరు	90.7	72.3	0.19	0.19	22.29
తిరుచనూపల్లి	94.2	77.0	...	.52	33.18
నాగపట్టణము	90.0	78.4	...	0.29	54.98
మధుర	94.4	76.8	...	0.12	33.58
పాంబన్	89.8	78.6	...	0	37.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	28.84
తిరువేండ్రము	84.5	74.1	...	0.31	64.51
కొచ్చిన్	86.4	77.1	...	0.98	114.51
కాలికట్టు	88.2	75.9	...	0.48	117.16
మంగళూరు	86.0	75.2	...	2.97	125.68
బెంగళూరు	85.3	67.8	0.07	1.22	85.37
మెదకార	77.0	62.2	...	1.59	125.46
కొడైకనాల్	66.4	52.8	0.27	0.96	62.18

కాకినాడలో 0.84" మచిలీపట్టణంలో 0.17" వర్షము పడినది. విశాఖపట్టణంలోను కాకినాడలోను పగటి నేడిమి 4 డిగ్రీలు ఆధికముగా నున్నది. గోపాలపురమునందును విశాఖపట్టణమునందు రాత్రినేడిమి 3 డిగ్రీలు ఆధికముగా నున్నది. బళ్లారిలో అత్యధికముగ వర్షము పడినది (0.75") కడపలో 2 1/2 డిగ్రీలు పగటినేడిమి ఆధికముగా నున్నది అచ్చటచ్చట చిన్నవర్షములు పడుట తప్ప వాతావరణ మంతటను అనుకూలముగనే యుండును.

సి. ఆర్. సామ్రా.

వాతావరణవ్యక్తము.

మహాత్ముని ఆరోగ్యము

21 రోజుల దీక్షలో వడికినమాలు

5068 గజములు

మహాత్మునికి రోజుకురోజు బలము కలుగుచున్నది. ఉపవాస దీక్షను ప్రారంభించిన దినము మొదలు ముగించిన దినమువరకు 21 రోజులలోను మహాత్ముడు 5068 గజముల నూలు వడికెను.

ధిల్లీలో నాయకులకు జ్వరములు

వరదలవలననే ఇది మొదలైనదనియు యిప్పుడు ధిల్లీలో జ్వరములు చాల ప్రబలముగా నున్నవి. శ్రీమతి సరోజినీగారు దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చినప్పటినుండియు ఆమె ఆరోగ్యము సరిగానుండలేదు. ఇప్పుడు డింగీజ్వరము ప్రబలముగా సోకినది. చాలకాలము విశ్రాంతి గొనవలెనని వైద్యులు తెలిపిరి. కుటుంబులోనున్న వేళెబంధు వాసుగారికి గూడజ్వరము తగులుచున్నదనియు హాకిం అబ్దులుఖానుగారికి గూడ జబ్బుచేసినదనియు తెలిసినది.

23 వ తేదీవరకును ధిల్లీలోనే యుండును

మహాత్ముడు యానెల 23 వ తేదీవరకును ధిల్లీలోనే యుండును. ఆవలదావధ్యము గలిగినచో కోహటుకు వెళ్లును లేనిచో యింకను విశ్రాంతి గొనుటయే అవసరమైనయెడల సబర్కత్తిఆశ్రమమున కేగును.

మహాత్ముని వ్యాసము

“నా ఉపవాసదీక్షయు ఐకాంత్యసభయు జరిగిననూరూడ అలహాబాదులోను జబ్బులుపూయలోను మరలకొట్టుటజరిగెను. ఒక్కసారి తాత్కాలికములవలన పోవునని నేనెన్నడును తలపడలేదుగా ని ప త్రి క ల వా రు మి తి మి ర కు ం డ నిష్పాక్షిక ము గా వ్రాసె ద ర ని మా త్ర మా సింఛెదను. కారణములను సరిగా గుర్తించి ఉన్న నిజమేదో సరిగా వెల్లడించుటకు నాయకులందరును గట్టిప్రయత్న మొనరించెదరని నమ్మెను” అని మహాత్ముడు మత కలహములనుగూర్చి వ్రాసినవ్యాసము నేడు (18 వ తేదీ గురువారము) వెలువడిన ఎంగుయిండియా పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్ముని కోహటు ప్రయాణము

మహాత్ముడు మరమాడువారములకు కోహటుకు వెళ్లుటకు తగినశక్తి కలుగునని వైద్యులు తెలిపిరి. రెండుమాడు రోజులనుండి అన్ని మతముల నాయకులతోను సంభాషణలు జరుగుచున్నవి. కాంగ్రెసు సంఘముల సభ్యులందరును నెలకు 2000 గజముల నూలువడికవలెనని అహమదాబాదులో ఆమోదింపబడిన తీర్మానమును రద్దుచేయుటను గూర్చి స్వరాజ్యపక్ష నాయకులకును మహాత్మునకును సంభాషణలు జరుగుచున్నవి. శిక్కుగుధారసంఘము వారు నూరుమందిని జయట్లోకు పంపి ఆ ఖండపాతమును ముగించదలచుటనుగూర్చి గూడ సర్దారు మంగళసింగుగారు మున్నగువారితో సంభాషణ జరిగెను. నిన్న రాత్రి మంగళసింగుగారు ధిల్లీనుండి అమృతసరకు బయలుదేరిరి. అచట గురుద్వారా సంఘమువారి విషయమునుగూర్చి ఆలోచించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

గ్రీసను దంపతులనుకొట్టినవిషయము

అమెరికను కాంసలును బర్మాప్రభుత్వపు

ప్రధానకార్యదర్శి పంపినజాబు

రంగూను, అక్టోబరు 15:—రాజకీయోద్రేకముచే గ్రీసను దంపతులను ఆకారణముగ అతికఠినముగ కొట్టినందుకు సభాయుతుడగు గవర్నరుయొక్క విచారణమును డెలుపుచు ప్రభుత్వపు ప్రధానకార్యదర్శి అమెరికను కాంసలు కోకబాబు నంపెను. క్రైస్తవుల యెడల గల వైషమ్యముచే యిట్టిపని జరిగినదని అనుకొనుటకు వీలులేదని ఆయనచెప్పుచున్నాడు. ద్రోహులను పట్టుకొనువిషయమై సోలీసు కమిషనరు ప్రయత్నములను గావించుచున్నాడు. ఆప్రయత్నముల తేలిక యభివృద్ధి గాంచినదియు కాంసలు నడిగిన చెప్పగలడు. కెమ్రేడెను బాప్టిస్టుమిషనరీస్కూలులో ఆయిందరు క్రైస్తవులకు ప్రత్యేక యేర్పాట్లు చేయబడుటయే గాక అమెరికను లండనికి గూడ రక్షణ నొసంగుటకు గాను యేర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. అచ్చటనున్న అమెరికను యూరపియను పౌరులను రక్షించుటకై ప్రభుత్వము తాళెట్టి ప్రయత్నములను గావించునని నమ్మకముగా చెప్పుచు ఆబాబు ముగియచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మతకలహములు

కంకినూరు - కలకత్తా

ఇప్పుడు నెమ్మదికలిగినది. పదిమందిని అరెస్టుచేసిరి. బహిరంగసభ జరిగినది. పంచాయతీవారిద్వారా తగవులను తీర్చు కొనవలెనని తీర్మాన ముచేయబడెను.

ధిల్లీ పానుమండీ కేసు

రామప్రసాదుని చంపిరని ఎనిమిదిమందిపైననే లేబడిన కేసువిచారణ నిన్న (15) మరల జరిగినది. రామప్రసాదుగొడుకు లిద్దరును సోదరుడును సాక్ష్యమిచ్చిరి. టిక్కెట్లు మాపించినవారిని మాత్రమే కోర్టులోనికి రానిచ్చిరి.

“నేను రామప్రసాదు సోదరుడను, నా పేరుమనీ నేను పాలను ఆమ్ముచుండును. ఆనాడు మధ్యాహ్నము నేను యింటి తలుపులోపల గడియచేసి పంతుకొని నిద్రపోవుచుంటిని. హంతకులు తలుపులు పగులగొట్టి నన్ను కర్రలతో కొట్టి యింటిలో నుండి వాకలిలోని కిడ్నీపడచేసిరి. ఈ ముద్దాయాలలో భోరా, హకు ముద్దీను, అల్లీఅహమదు, రుస్తుంగా ర్లానాడువచ్చియుండిరి. వీరుగాక మరి చాలమందిగూడయుండిరి. నేను 25 మందిని గుర్తింపగలను. వారిపైనే కేసు చేయలేదు. నా వంటిపై నున్న బంగారునగలను తీసికొనిరి. పిమ్మట నాకు స్వల్పతిత్పినది. నాకు తెలివినప్పుడకి నేను వైద్యశాలలోనుంటిని. ఆ ర్యసామాజకులలో నేనెవ్వరినెరుగను. రామచంద్ర అనునతని గురించి మాత్రము వింటిని. చాలమంది నిమ్నజాతులవారు ఆర్య సమాజమున చేరిరి” అని యీసాక్షి తెలిపెను.

“నేను రామప్రసాదు కుమారుడను. నా పేరు మధురాదాసు. వయసు 14 ఏండ్లు. హంతకులు యింటవారబడు సరికి నేనుదాబా మీదనుంటిని. ముస్సుకుకరీను అను ముద్దాయి కిరసనాయిలు, గడ్డినిప్పపెట్టెమున్నగువానిని తేగానే హంతకులు యిల్లు తగులబెట్టిరి. నాతండ్రిని, చునీనికొట్టుచుండగా నేను చూచితిని. ఒకడు దాబామీదికివచ్చి నన్నుకొట్టగా నేనుసారిగింటివారి దాబాపైకురికి తప్పించుకొంటిని” అని యీసాక్షి చెప్పెను.

“నేను రామప్రసాదు కుమారుడను. నా పేరు చోలా లాల్. వయసు 8 ఏండ్లు. చాలమంది గుంపుగా కుటుంబుగోడ్డున వెళ్లుచుండిరి. అప్పుడు భోరాయును యింకొకడును వారిని మా యింటివంకకు తిప్పిరి. గుంపువాండ్రు వీధితలుపులను లోపలి తలుపులనుగూడ పగులగొట్టిరి. అల్లీమహమదు, హకుమద్దీను సాదీరానీ, సాదతుగార్ల నానాడు చూచితిని” అని యీసాక్షి చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

మూలానా అబ్దులుకలాం అబదుగారి ప్రకటనము

“ఒకవంక సంయోగసభలు జరుగుచుండగా కంకినారాలోను అలహాబాదులోను జబ్బులుపూయలోను కొట్టుట జరుగుట చాలవిచారకరము. వీటితో నిట్టి దౌర్జన్యము లంతరించిపోగలవని ఆశించెదను. జాతీయసేవకు లంఘనము కత్తిరించినలేకుండ పని చేసి యొకమత్యమును కలిగించుట కింతకంటె సధికమును నవకాశ మెన్నటికిని కలగదు. గాన ఎల్ల వారును కత్తిరించినలేకుండ పని చేయవలెను. తగవుల కెట్టికారణములున్నను ప్రస్తుతము కలహములను విరమించి ధిల్లీపంచాయతీసంఘ మేర్పడువరకును ఓరిమిని బూనవలెను. ఆసంఘము కడుశీఘ్రముగానే ఏర్పడును. మహాత్మునికి పూర్తిగా బలముగలుగుటయే అవశ్యము గాన కొద్ది రోజులలోనే జరుగును. అన్నితగవులలోను ఆసంఘమువారి తీర్పుకు బద్ధులుకావలెను. ఇంతకంటె మంచి సాధనములేదు. దౌర్జన్యమువలన ఆత్మహానియేకలుగునుగాన నిటుల శాంతము వహింపవలెనని అందరిని కోరెదను” అని అబదుగారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

జారి జానెపుగారు

మహాత్ముని ఆజ్ఞానుసారము మలబారు వెళ్లిరి.

జార్జి జానెపుగారు ఓయను ఆఫ్ఘిండియా అను బొంబాయి జాతీయ దినపత్రికకు సంపాదకులుగా నుండుట కంగీకరింపలేదు. మలబారు వదలనిధిని బాగుగా నుపయోగించు విషయమున నిధి సంఘమునకు సహాయము చేయుటకు కేరళరాష్ట్రమునకు వెళ్లువని మహాత్ముడు కోరినందున జార్జి జానెపుగారు కేరళరాష్ట్రమునకు వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

గురుద్వారములచట్టము

పండిత మాలవ్యాగారు

అకాలీకును ఉదాసీలకును మహాంతలకునుగూడ సంతృప్తికరమగు శ్రీని పండితమదనమోహన మాలవ్యాగారు గురుద్వారములచట్టమును వ్రాసి రని రూఢివార్త తెలిసె నని లాహోరు ‘పంచమాతరం’ పత్రిక ప్రకటించెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేద

కళాశాల-బెజవాడ

ద్వితీయవార్షికోత్సవము

ఈనెల 18, 19 తేదీలలో జరుగును

ఈనెల 18, 19 తేదీలలో బెజవాడలో ఎడ్వర్డుపుర మందిరమున సబ్బజడ్డీ క్రియంత సింగరాజు వేంకటకుమార్బాపు తంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద వార్షికోత్సవము జరుగును. ధన్యంతరిపూజ-ఉత్సవము శనివారమునాడును, ఆయుర్వేదవస్తుప్రదర్శనము, సభ, ఉపన్యాసములు మున్నగునవి ఆదివారమునాడును జరుగును.

బర్మలో నిత్యందచట్టములు

అరెస్టులు, శిక్షలు

ఉ. ఆదేశ్యంత అను వాద్యసన్యాసి 8 వ తేదీని ఉత్తమాగరిని అరెస్టుచేసినపిమ్మట రాజద్రోహమును బోధించెనని ఆతనిని అరెస్టుచేసి రంగూను తీసికొనివచ్చి నిన్న (15) రిమాండులోనుంచిరి. 27 వ తేదీని విచారణ జరుగును.

ఉంతనుపత్రిక

ఈపత్రిక రంగూనులో బహిష్కరణపక్షమువారివలన ప్రకటింపబడుచున్నది. సంపాదకుడు హేతుాను ప్రాగారిని అరెస్టుచేసినందున 15 వ తేదీని ఎం. జి. తానుహాటునుగారు సంపాదకుడుగా డిక్లరేషను ఇచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారత హిందూసమ్మేళనము

నవంబరు 7, 8, 9 తేదీలలో డేరాదూనులో

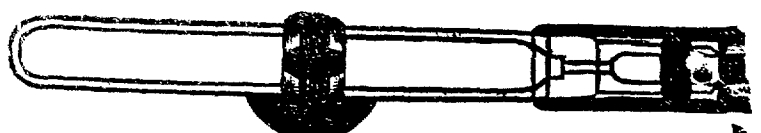
జరుగును

14 వ తేదీని డేరాదూనులో సన్యాససంఘసభ జరిగినది. పండిత రాధాచరణగోస్వామి (బృందావనం)గారిని సభాధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. మ్యూనిసిపలు కచేరీ ఆవరణలో సభ జరుపుటకు ఏర్పాట్లు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. మహాంతల లక్ష్మణదాసు (డేరాదూను) పరశురాం (హృషీకేశము) గార్లు ప్రతినిధులకుచిత్తుముగా బసలను భోజనముల నమర్చెదమని వాగ్దానముచేసిరి. హిందీసమ్మేళనము కవులసభగూడ పండిత సర్దారు పథికు (అలహాబాదు) గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

నెల్వే ఫిల్లింగు

“ఆ గేట్”

పవుంటిన్ వేనా

పాంలెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ “ఆగేట్” కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణీయమొందుచున్నది. సాధారణమయిన “ఆగేట్” కలము 2957 మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుపాళికి బదులు “ఆగేట్” గాఢపాళి నుపయోగించుట యద్భుతముగ నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (2957) మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మద్రాసు.

స్టేటుకౌన్సిలు, ఆంధ్రప్రదేశ్

ప్రవేశపెట్టబడిన బిల్లులు

వాని కారణోద్దేశ్యములు

భారత వారసత్వచట్ట సవరణబిల్లు

భారత వారసత్వచట్టము 1865 (ఇండియన్ సక్సెషన్ ఆక్టు) 27 వ సెక్షను నిబంధనలను సవరించుటకై ఒక బిల్లు స్టేటు కౌన్సిలులో సెప్టెంబరు 19 వ తేదీన ప్రవేశపెట్టబడినది. ఆ బిల్లుయొక్క కారణోద్దేశ్యము లీక్రింది విధముగ ప్రకటింపబడినది.

1865 వ సం॥ మునందు ఇంగ్లీషు లాప్రకార మప్పుడు న్నట్లు భారత వారసత్వచట్టము గావించబడునపుడు, భర్త విల్లు వ్రాయకుండ చనిపోవునెడల ఆనితంతువునకు వారసులు లేనపుడు ఆయనకు బంధువులన్నయెడల గగము ఆస్తి తీసికొనుచుండెను. ఈనిబంధన 1865 ఇండియన్ సక్సెషన్ ఆక్టు 27 వ సెక్షనులో నుండెను. 1890 ఇక్వైటైట్ల్యు ఎక్ట్ బిల్లు ఆక్టులన లామార్చు జేయుచు ఆస్తి 500 పౌనుల కెక్కువ గాకుండనుండి జారసు లేనను లేకున్నయెడల ఆస్తియంతయు నా వితంతువు సకే పోయెను. ఇంతేగాక ఆస్తి విలువ 500 పౌనుల కెక్కువనుండి జారసు లేకున్న ఆస్తి అంతమొదను 500 పౌనులవరకు అధికారమొందునెను. ఈ వారసత్వమునకు సంబంధించిన బిల్లును ఒక్కటిజేయుటకు ఇంగ్లాండులో నున్న శాసనమునకును ఇండియాలో నున్న శాసనమునకును భేదము స్టేటుకౌన్సిలులో దెలుపగోరుచున్నాము. బెంగాలు వాణిజ్యసంఘము, బెంగాలు ప్రభుత్వముయొక్క సాటిసిటరు, అడ్మినిస్ట్రేటరు జేనరలు అందరును సవరణ జేయవలసియున్నదని తెలుపుచున్నారు. ఇప్పటి బిల్లు ఇంగ్లీషులాను స్వతంత్రముగ ననుసరించు చున్నది. అయితే ఒకటిమాత్రము జేర్చవలయును. భర్త విల్లు వ్రాయకుండ చనిపోయినపుడు వితంతువెట్టి లాభములను బొందుచున్నదో అట్టిలాభములనే భార్య చచ్చిపోయినపుడు భర్తగూడ భార్యనైపు ఆస్తిపై అట్టిలాభములనే గల్గియుండెనని గూడ యేర్పాటుజేయబడినది. భేదముజేయుట కేమియు కారణము గాన్పించుటలేదు. ఇట్టిఫలితము ఇండియన్ ఆక్టు కనుకూలముగనే యుండును.

ఎ. హెచ్. ఫ్రూం.

పనివాళ్లకు వారంవారం కూలియిచ్చుటకు బిల్లు

ఈబిల్లు 1924 సెప్టెంబరు 23 వ తేదీన భారతశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడినది. దానియొక్క కారణోద్దేశ్యము లీక్రిందివిధముగ దెలుపబడినవి:—

ఈ మధ్య భారతదేశములో సమ్మెలు జరిగినపుడు కొందరు యజమానులు తమపాక్షికరీతిలో నెలయావత్తు పని జేసిన కూలీలకుగూడ యియవలసివచ్చినది. కూలీ నీయకుండ మాని వేయుచుండిరి. ఇందువలన అట్టి పనివారలకు వారిపై నాధార పడియుండువారికిని చాల కష్టముగ నుండెను. యజమానులు యిట్టి దుష్టకార్యమును జేయుటవలన యిమధ్య నీవిషయమై బొంబాయి ప్రభుత్వమువారుగూడ ఆలోచింపవలసి వచ్చెను. ఈవిషయమును అంతట పార్లమెంటుసభలో తేగా యివిధముగా పనివారలకు వారంవారం కూలియిచ్చుపద్ధతియు అట్లు శాసనముజేయుటయు నాలోచనలో నున్నట్లు దెలుపబడినది. ఈబిల్లు సంగీకరించుటవలన పనివారలు మిల్లు మ్యానేజరులు ఏజెంట్లు బంధనములనుండి విడుదలయగుటయే గాక అప్పులవారి నుండిగూడ విముక్తి గాంచెదరు. ఇప్పుడున్నప్రకారము పారిశ్రామిక ప్రవేశములందు నెలనెలకు జీతమిచ్చుటచేత, మొదట ఆరువారములు యేమియు రాబడి లేకపోవుటచేత అప్పుజేసి కొని తినవలసియుండును. వారంవారం కూలిదబ్బు లిచ్చినయెడల యీకష్టముండదు.

డి. చమకాలాలు.

ఫ్యాక్టరీలలో స్త్రీలు పనివారలకు సంబంధించినబిల్లు ఫ్యాక్టరీలలోను, గనులలోను, ఎస్టేటులలోను పనిజేయు ఆదమాలీలు కడుపుతో నున్నపుడు నీర్వాడుకోజులలోను, నీర్వాడిన కోజులలోను రానపుడుగూడ కూలి నిచ్చుటకు నేర్పాటు జేయుటకై ఒక బిల్లు భారతశాసనసభలో 1924 సెప్టెంబరు 23 వ తేదీన ప్రవేశపెట్టబడినది.

ఈబిల్లుయొక్క యుద్దేశ్యము లీవిధముగ నున్నవి. — స్త్రీలు గర్భిణీతో నుండిన నీర్వాడుకోజులు వచ్చినపుడును నీర్వాడిన కోజులలోను వారు శాకుండ్ల శాటంకపరచుటకును

నీర్వాడుకుటకు ముందు రివారములు పని విడిచిపోవు యేర్పాటు జేయుటకును, నీర్వాడిన పిదప ఆరువారములవరకు స్త్రీలను యేపరిశ్రమలోగాని నియోగింపకుండ నిషేధించుటకును మొదలుపెట్టెడివి. రెండవదేవునగా పైపెట్టిన కారణములచేత స్త్రీకార్మికురాలు రానపుడు ఆమెకును పిల్లకును ఆరోగ్యముగ పోషణ జేసికొనుటకు తగిన డబ్బు సహాయమును జేయవలెను. ఇందులకుకావలసినడబ్బును ప్రభుత్వమువారు యీ బిల్లుక్రిందివచ్చు పరిశ్రమలపై యిందుకు గాను సెక్యురిటీనిచ్చినను యేర్పాటుజేయవలెను. ఒక్కొక్కస్త్రీకి యింతతీయవలె నోయెట్లా యియవలెనో మున్నగు నిషయములను ప్రభుత్వము వారే నిబంధనలనుజేసి పరిష్కరింపవచ్చును.

1919 లో వాషింగ్టనునందు జరుపబడిన ప్రథమ ఆంతర్జాతీయ కార్మికుమహాసభయందు తయారుజేయబడిన డాక్యుకెన్వెన్షనులోని నూచనలనే యీబిల్లు ఆచరణలో పెట్టుకోవలెను. భారతదేశము ప్రపంచములో నితరవాగరకదేశములతో కుల్యనుగ శాసనమును బొందకోరునెడల అందరి స్త్రీకార్మికులను వాగరకదేశములనలే సత్కరింపజాలమని వాదించగూడదు ఇంతేగాక దేశమునుగ్రహముగ పారిశ్రామికమణియునైనను కాంత్యయున్నట్లు గాన్పించుచున్నది. పారిశ్రామికము జేయుట కార్మికశాఖకు జేమదాయకముగ నుండవలెనన్న నూతన విధానమును ప్రవేశపెట్టుటవలన గల్గుచోషములు సంక్రమించువండు సకాలమునజాగ్రత్తపడవలయును. స్త్రీలు ఫ్యాక్టరీలలోను, గనులలోను యితరపరిశ్రమలందును నవమానపూరితయైన పిదపను ప్రవచించినవెంట నేనుష్కపనిజేయునెడల వారిఆరోగ్యమును శిశువులఆరోగ్యముగూడ చెడిపోవునటకు సందియము లేదు.

కావున యిట్లనరమువచ్చిపని జేయలేనికాలములో తల్లులలాభమునకై తగినయేర్పాటుజేయవలెను. పనిలోనికిరాకుండ జేయుటవలన మాత్రము ప్రయోజనమేమియు నుండదు. స్త్రీలను వారలకుండు సంకటములున్నను పరిశ్రమలందు పనిజేయించునపుడు ఆపరిశ్రమలే వారు ప్రవచించినపుడేమియునైన ధనభారమును భరింపవలసియుండుట న్యాయము. ఇంతేగాక ఆడంగులకు పనివారలలో యేర్పాటుచేయింకి మాత్రమే యీసహాయము సంకల్పరములో జేయవలసి యుండునుగాన భారమంత యెక్కువగాక కొంచెముగనే యుండును. ఈసహాయమును బొందుటకును స్త్రీకార్మికులను డిస్క్రిమినేయకుండ నేర్పాటుజేయుటకై యీబిల్లును యజమానులుగాక జెనరలుగూడనుండి చెల్లించుటకేర్పాటు జేయవలెను. కార్మికుల జేమవిషయము రాష్ట్రీయశాఖలకు సంబంధించినదిగాన యీస్థితియును పనిజేయుటకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకే వదలివేయవలయును.

ఎన్. ఎం. జోషి.

ఇండియన్ రెయిల్వేఆక్టు సవరణబిల్లు

1890 ఇండియన్ రెయిల్వేఆక్టునికను సవరించుటకై 1924 సెప్టెంబరు 23 వ తేదీన భారతశాసనసభలో ఒక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది. దానికారణోద్దేశ్యము లీక్రిందివిధముగ దెలుపబడినవి:—

ఇప్పటిసవరణజేయుచు ప్రవేశపెట్టబిల్లు ఉద్దేశ్యము యే బాధితవర్తముల వారికిగాని ప్రత్యేకము రెయిల్వేబండ్లలో గరులు రిజర్వజేయకుండ నిషేధించుటయే యున్నది. 1890 ఇండియన్ రెయిల్వేఆక్టు 109 సెక్షనుక్రింద జరిగిన ప్రాసిక్యూషన్లు కొన్నింటిలో అట్లు రిజర్వజేయుట 42 వ సెక్షనుకు అర్థమనీ అనవరముగ హక్కునిచ్చుటయయ్యెనాయను విషయమువచ్చెను. ఈకేసులలో 42 సెక్షనును ప్రాజెక్టులు వేర్వేరువిధముల ప్రవచించినవి. కాని అట్లు రిజర్వ జేయుట నాన్ యి విరుద్ధముగా దని మాత్రమంగీకరించెను. ఇప్పుడీ సవరణవలన నట్టి అనుమానములు లేకుండ బోయి శాసనము ప్రజాభిప్రాయమున కనుకూలముగ నుండును.

కె. సి. నియోగి.

స్వేచ్ఛలుమ్యారేజి ఆక్టుసవరణ బిల్లు

1872 స్వేచ్ఛలుమ్యారేజిఆక్టు నికను సవరించుటకై ఒక బిల్లు భారత శాసనసభయందు 1924 సెప్టెంబరు 23 వ తేదీన ప్రవేశపెట్టబడినది. ఆబిల్లుయొక్క కారణోద్దేశ్యము లీట్లు దెలుపబడినవి:—

1872 స్వేచ్ఛలు మ్యారేజి ఆక్టుప్రకారము స్త్రీగాని పురుషుడుగాని వివాహము జేసికొనుటకు 21 వత్సరములు పూర్తిగావుండెడల ఆవివాహమునకు తండ్రిగని పోషకుడుగాని అంగీకరింపవలెనని గాదు. ఈశాసనము జేసినపుడు 1875 ఇండియన్ మెజిస్ట్రేట్ ఆక్టు గావించలేదు. న్యాయస్థానము గార్డయ

నును నియమించినదప్పు యీఆక్టుప్రకారము 18 సం॥ ములకే మైనారిటీ వయస్సు 21 యై యున్నది. అదే 1872 స్వేచ్ఛలు మారేజి ఆక్టు దీనికొనబడినది. కావున యీబిల్లును ప్రకారము ఒకనీకి 18 సం॥ ములు చెల్లినను 21 కిలోగ్రాములైనా అంగీకరించుటకు తండ్రిబతికియుండనియెడల అసలే పెండిపోకొనరాదు. గార్డిగను అంగీకారమును గూడ బొందవలెను. కారణము మెజిస్ట్రేట్వచ్చిన పిదప గార్డయనుండుట యసంభవము. ఇంతేగాక అంగీకారమును బడయుటకై గార్డయనును నియమించుకొనగూడ వలెను. కారణము 1890 గార్డయవాక్సిఆక్టు 1875 ఇండియన్ మెజిస్ట్రేట్ ఆక్టుక్రిందికి నమ్ముమైనవలె వర్తించును. కావున స్వేచ్ఛలు మ్యారేజిఆక్టును సవరణజేసి స్వేచ్ఛ 2 (2) ఇండియన్ మెజిస్ట్రేట్ ఆక్టుని 21 వత్సరలతో సమముగ జేవలసియున్నది. ఈదేశము మెజిస్ట్రేట్వయియున్న ఇంగ్లీషు శాసనముతోబాటు నిబంధన జేసినందువలన ఆ సెక్షనునుగూడ సవరింపవలయును. 1924 XXX ఆక్టులన స్వేచ్ఛలు మ్యారేజిఆక్టునిబంధనలు విస్తరింపజేయుటవలన 18, 21 వత్సరములన్నవారు ఆ నిబంధన లాభమునుబొంద వలెయగుగాన దానిని మార్చుజేయుటయు ననికోరిరి. ఆప్రయోజనము గడచిపోయి యీబిల్లు ఉద్దేశింపబడినది.

హెచ్. యస్. గోరు.

గవర్నరుజేసరలు అంగీకరించిన శాసనములు

గవర్నరుజేసరలు గారు సెప్టెంబరు 24 వ తేదీన యీక్రిందిశాసనముల కంగీకరించిరి.

- (1) 1898 యిండియన్ పోస్టాఫీసుఆక్టు సవరణ శాసనము.
  - (2) ఇంగ్లీషులుబ్యాంకు (సవరణ) శాసనము 1924.
  - (3) 1924 ఇండియన్ క్రిమినలు లా సవరణశాసనము. ఈశాసనము 18 యేండ్లవయస్సుకు తక్కువవారి కెక్కువరకు మీయ నుద్దేశింపబడినది.
  - (4) 1924 ల్యాండుకష్టస్థశాసనము.
- భారతదేశమునుండి యెరుగుతీజేయబడినట్టిగాని, భారతదేశమునకు దిగుమతిజేయబడినట్టిగానివస్తువులపై కష్టస్థులన్న విధించుశాసనమును సవరించి విస్తరింపజేసి ఒకటిజేయుటకది యుద్దేశింపబడినది.

బొంబాయి మిల్లుపనివాండు

పక్షమునకొకసారిగాక జీతములను నెలనెలకే

కోరుచున్నారు

బొంబాయి, అక్టోబరు 18:—మిల్లు పనివాండు జీతములు నెలకొకసారిగాకయిమ్ము ప్రస్తుతవిధానమునకే సమ్మతించుకో లేకపక్షమునకొకమారు కోరుదుకో తెలిసికొమ్మని బొంబాయి గవర్నరు బొంబాయి మిల్లు యజమానుల నడిగియుండెను.

ఏవో రెండు మిల్లులు తప్ప బెక్కినవారందరూను జవాబులను పరిచియున్నారు. మిల్లుపనివాండు నెలజీతములనే కోరుచున్నారని వారు చెప్పుచున్నారు.

కారణములు

పక్షమున కొకసారి జీతములిచ్చు పద్ధతి అక్కర లేదని వారికారణములను తెలుపుచున్నారు.

(1) బొంబాయిలో బాడుగల క్రించను ఆహారపదార్థములక్రించను చెల్లింపవలసికే నామ్మ నెల కొకసారిగాకయిమ్ము చెల్లించుటయే అలవాటు కావున ప్రస్తుత పద్ధతియే మిల్లుకార్మికుల కెక్కువ సుఖపుగా నుండును.

(2) నెలాఖరుకు కొంతదామకొనవలసినపెద్దజీతగాండకిందులన లాభములేదు. చిన్నజీతగాండకు మొదటవచ్చిన సగముజీతమును కర్చుపెట్టకుంక నుండవలక అప్పుల పొలపురుగు. (3) జీతమురాగానే ఒకటిరెండుకోజులు పనిలోనికి భాగండుట మామూలుగావున నెలకురెండుసార్లు జీతములిచ్చివల్లయిన పనివాండుదనిలోనికి రానికోబులెప్పుడును. (4) బొంబాయిలోని కోజునపని ఆవులయగుదివములు నెలకొకసారిగాకయిమ్ము గాక ఇప్పుడునెలకు రెండుసార్లుగాక లోన. ఇదిగల ప్రవచింపడవలసినదవును. కావున నిట్టిజీతలలో పక్షమున కొకసారి జీతములిచ్చుపద్ధతినిపెట్టుట కష్టమని తెలిచి మిల్లుయజమానుల సంఘమువా రావిధముగా గవర్నరుగారికి వ్రాసిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్తాగవర్నరుగా పర్యటనము

తారవాడిలో ప్రసంగము

దొరతనమువారి కేరీవంకయు పన్ను నిరాకరణోద్యమము నణచుట కుపయోగించెదరు

లా., ఆర్డరులు సురక్షితముగా నుండవలయును

రంగూను, అక్టోబరు 15:—వీజిల్లాలో దలపన్నునిరాకరణోద్యమము బరిష్కృతమైందున్నదో నాయా జిల్లాలో దాయ పర్యటనము నబ్బుటకు ఉద్దేశ్యము తారవాడిలో ప్రసంగించును బర్తాగవర్నరుగాను డెప్టీ. రూపాయాధ్యక్షులును, 2వ రూపాయాధ్యక్షులును సాలీనా చెల్లించుట కష్టముగావరియు యీ ఉద్యమము రాజకీయమనియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి. పీఠికలను బట్టి చాలమందికి కనినంత సావకాశము నిచ్చుటయే కష్టమై యున్నదని చెల్లించ నవసరము లేకుండ జేయుచిరి. క్రిందటి పెద్దెంబరు నెలకంటె యీసంవత్సరము తొమ్మిది లక్షల రూపాయలు సులభముగా వసూలు కాబడెను. చెల్లించవలసిన సొమ్ముకంటె నెక్కువగా వారివద్ద సొమ్ముగలవారిని పన్ను చెల్లించవలయును నిర్బంధింపబడిరి. పన్ను చెల్లించుట నిరాకరించినయెడ దొరతనమువారు వేగముగ స్వతంత్రపరిపాలన నిచ్చెనని పల్లెటూరి అమాత్యులకు కొంతయంది చెలివిత్తున యువకులు ప్రబోధించుచున్నారు. ప్రజలకు కాంతియు, విశ్వరూపున, స్వేచ్ఛను నిచ్చుచున్న దొరతన ముడతెరకవలయునని వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు.

పుంతాను అధిన్న : వారి ఆదర్శములు

ప్రజలకు దొరతనమువారియెడ అసహ్యమును బుట్టించుటకు పుంతాను ఆధిన్ను స్థాపించబడినది. బహిష్కారము, ప్రజలను భయభ్రాంతులనుగ జేయుట, తీవ్రమైన నిరంకుశత్వమును వీరు ఉపయోగించుటకు జంతుటలేదు. వీరి యుద్ధము ప్రకారముగ వీరిని వదలినయెడ త్వరితముగా దేశమును అరాజకమునకు దీసికొనివచ్చెదరు. వీరు కేంద్రనిర్మాణసంఘము చేతులలో కీలుబొమ్మలు. ఈసంఘమువారు ప్రచారముచే బెక్కువారి జీవితములను కాదుచేసిరి. అధిన్నయొక్క నిరంకుశతను కొంతమంది బాధ్యతానిష్ఠులువారు ఒప్పుకొనుటకు విచారించవలయును.

దొరతనమువారి విధి

పన్ను నిరాకరణ ఉద్యమమును అణచివేయుటకును, ఋజుమార్గ వర్తనలను గాపాడుటకును, లా-ఆర్డరులను గాపాడుటకును దొరతనమువారు యావచ్చుకీ నుపయోగించెదరు. తలపన్ను వసూలు చేయుటకు అసహనమైన కష్టములేయు గలుగజేయుటకును దొరతనమువారు ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. ఆశక్తిచే నియ్య లేనివారిని అధిక నాయకుల ప్రబోధముచే నియ్యనివారించుండి వేరుజేయుటకు సౌకర్యములు గావింపబడును. మువ్వరు బర్తా దేశముల నొక ఐరోపావాడు తామును గలసిన తమ దొరతనమువారు ఈ దేశముయొక్క ఆశ్రయములయెడ, అభివృద్ధియెడ నుముఖులై యున్నారనియు నివి యీదేశములకు లా ఆర్డరులు ముసాఫితములుగ నుండవలయు ననియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి. ఋజుమార్గ వర్తన లందరును దొరతనమువారిపక్ష మవల బించి తమ సహాయ మియ్యవలయునని కోరిరి. (అ. ప్రె.)

కరాచీలో సిమెంటుగల దొంగుకుట

కరాచీ, 15 అక్టోబరు:—కరాచీ నగరమున కనతిమూరముననున్న ఒక పొలములో సిమెంటుగల దొంగిలదని డాక్టరు వెబ్బిల్స్ యస్. జి. దుబాక్ష అనునొక పార్సీ ఆయన వెల్లడించుచున్నాడు. ఇచ్చట విశేషముగా సిమెంటు దొంగుననియు, అందులన దేశమున కార్థికముగ లాభముచేయురగలదనియు కావున దీనినిగురించి పరిశోధన సల్పుటకు ప్రభుత్వము వారి సహాయముతో నొకసంఘము యేర్పాటు చేయవలసినదనియు, ఈయన చెప్పుచున్నాడు. ఇచ్చటనున్న ప్రకృతికాస్త్ర వేత్తలందరు ఈప్రకటనను అమితోత్సాహముతో విచారించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

మెక్కా పరిస్థితులు

కయ్కో అక్టో 15:—నాహీలు మెక్కాలో ప్రవేశించిరి. వీరు అకాబావారి కేరీవన్నారని తెలియుచున్నది. అకాబాపరిపాద్ధలో ఈశ్రు ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తపడుచున్నారు.

జి. వి. రామ స్వామి నాయకరుగారు

తమిళ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు
మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు వీరిపై గావించిన ప్రాసిక్యూషనును వదలుకొనిరి.

గహర్ వార్ జిల్లాలో వరదలు

ఋషి కేశములోని నూటయేబదిసార్లు వరదలో

గొట్టుకొనిపోయిరి

ఇండ్లు కూలిపోయెను

హరిద్వారపుబజారులో 16 అడుగుల నీరుండెను

పోష్ట తంతివార్తలకు ఆటంకములు

లక్నోపురం, అక్టోబరు 14:—గహర్ వార్ జిల్లాలోని పెక్కుస్థలములు నీటిచే వేరుగానింపబడి రాకపోకలకు పిలు లేకుండ నున్నవని లాన్సుకౌన్సులుండి నమ్మివార్తలు చెప్పుచున్నవి. 6, 8 తేదీలనంపబడిన తపాలు కొన్ని మాత్రము బట్టువాదా కాబడెను. 9 వతేదీ బహురాతేదు. తంతివార్త సమాచారములు తిన్నగా బోవుటలేదు. 9, 10 తాళిలున బంపబడిన తంతివార్తలు నేడిక్కడకు జేరినవి. నాశనమయినంతలను దెలిసికొనుటకు అసోసియేటెడ్లు ప్రతినిధి యొక్కరు హరిద్వారమున చేసెను. హరిద్వారపుబజారులో 16 అడుగులనీరుండెను. దుకాణములలోను పేదలవండును వరదచిన్నములను మురద యిసుకగలదు. కలికంబి వాలలోని ఆశ్రమసాగువులు ప్రశస్తమైన సహాయము జేసిరి. నీటిలో గొట్టికొను పోవుచున్న యిండ్లకప్పుల మీదనున్న ప్రజలను చెట్లపై ప్రాణరక్షణము చేసికొనుచున్నవారిని సాధువులు రక్షించిరి. నదిప్రక్కను మృతకేశవములు 10 వ తేదీని సహితము కానవచ్చెను. నూటయేబదిమంది, వీరిలోని ప్రాము సాధువులు, ప్రవాచకులు ఒక్కఋషి కేశములోనే గొట్టికొని పోయిరి. ఋషి కేశములోనియు, మినారెట్టు అను ప్రాంతం స్థానములోని పట్టణమండలియు యిండ్లు కగముకంటె పెక్కువగా కూలిపోయెను. హరిద్వారములో పదిమంది నరదలన చని పోయిరి. (అ. ప్రె.)

సైన్యము దీసికొనివచ్చిన దొరతనమువారి ఒక.

బొంబాయి, అక్టోబరు 15:—దొరతనమువారిచే అడ్డకు దీసికొనబడిన "నురాలియా" ఒక మంగళవారము సాయంత్రమునకు సోతాంప్రేనండి బొంబాయి చేరెను. 77 ఉద్యోగములు, 39 భార్యలు, 27 పిల్లలు, 29 వారంటు ఉద్యోగములు, 25 భార్యలు, 42 పిల్లలు ఇందు గలరు. 1924 సోలైలు గలరు. 44 సోలైలున బంపబడుచు, 70 పిల్లలను గలరు. ఇదేవరకెన్నడును ఇంత పెద్ద సైన్యమును ఏ యోధయు నీమగ్యకాలములో దీసికొనిరా లేదు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి హైందవ వాణిజ్య సంఘము

ఇండియాదొరతనపు ఆర్థికశాఖవారి కంపెనీతంతి

బొంబాయి, అక్టోబరు 15:—బొంబాయి హైందవ వాణిజ్య సంఘమువారి కినివతంతి యిండియా దొరతనమువారి ఆర్థికశాఖ వారి కంపెనీ:—ప్రస్తుతపు మారకముయొక్కయు ద్రవ్యవాణిజ్యయొక్క విషయముల విషయమై దొరతనమువారు మాపు ఆశ్రయ వర్తకసంఘమువారు చింతించుచున్నారు. బంగారు విక్రయములన దొరతనమువారి ఖాతాలనుండి హాళుకార్లఖాతాలకు సొమ్ము మారుమగాని వాణిజ్యము నకు గావలసిన ద్రవ్యము వర్తకులకు లభించుటకు సాహాయ్యము గాజాలదు. బంగారు పాశము వెల 28 నకు దక్కునగ నున్నది. కొన్ని కారములనుండి 16 పెన్నలకు సమానముగ లేదు. సర్ పురుషోత్తముదాసు థానుగారి బిల్లు ప్రకారము మారకము 16 పెన్నలకు జేసియుండినయెడ యీపాటికి కరంపి ఆఫీసులోనికి జాల బంగారము వచ్చియుండెడిది. అందుచే బంగారుసంచితము వృద్ధి అయ్యెడిది. ప్రస్తుత సందిగ్ధ సమయముందు హైందవ పరిశ్రమలకు ముప్పు వాటిల్లు నని తోచినయెడ దప్ప దొరతనమువారు యిందు నూచించబడిన రీతిని తగిన శ్రద్ధ వెంటనే దీసికొనవలయు నని బొంబాయి వాణిజ్యసంఘమువారు గోరుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఎక్సైజు యినస్పెక్టరు శవము

పోస్టుమార్తెము పరీక్ష

బొంబాయి, అక్టోబరు: 18—వివండిలోని ఎక్సైజు యినస్పెక్టరు దామినెట్టు జెరార్డుగారి శవమును బయటికితీసి బొంబాయిపోలీసు డిప్యూటీకమిషనరీ, పరీక్షమును గట్టిగా పినుములనగాని లేక యెవిగముగానైన ఆతనికొట్టుటవలన గాని ఆతనికి వరణముసంభవించలేదని తెలియజేసిరి. 9 కోజులు భూమిలోనుండి తరువాత బయటికి తీయబడుటచే శవము బాగా కుళ్లిపోయి యుండెను. కావున పాముకాటువలన మృత్యువు సంభవించినట్లయిన విషయపుర్రు లేమైన కనబడు నేమో పరీక్షింపబడుటకు ఆ తిని పేగులు ప్రభుత్వమువారి కెమికల్ ఎక్జామినరులవద్దకు పంపబడెను. ఆతడు బలవన్యరణమును సొందలేదని అందరును యోధవించుచున్నారు. కాని పాటుకాటువలన చనిపోయినా నన్నవిషయ మింకను తేలవలసి యున్నది. ఈవిషయమును కెమికల్ ఎక్జామినరు నిర్ధారణ చేయవలసియ్యున్నాడు. ఇంకను విచారించుటవలన గుండెలు చడిచనిపోయినా ఉన్నవాడను బలపడుచున్నది. శవమును పెళ్లగించుటవలన భిషం మిట్టుకట్టలో కొంత ఆందోళన కలిగినది. (అ. ప్రె.)

పోర్టు నెంట్లు జార్జిగ జేటు

పబ్లిక్ కాఫు

టి. హెచ్. హిల్స్ గారు సెలవుతరువాత గుంటూరు కలెక్టరుగానుండును. అంతవరకు కృష్ణా సబ్ కలెక్టరు డబ్ల్యు. ఓ. న్యూగంగారు పని చూచుచుండురు.

మ ర క ా ఫు

రివరెండు ఏ. టి. కోల్టనుగారు మరరాసు చివప్పు గారికి బొమ్మెక్ చాన్సిలుగా నుండురు.

జ్యూడిషియల్ కాఫు

సెలవు కాగానే ఎల్. ఏ. ఓమకగారు అంతరపురం పోలీసు సూపరిండెంటుగా నుండురు. అంతవరకు పోలీసు సూపరిండెంటు పర్సనల్ అసిస్టెంటుగా నున్న కె. యస్. రాజగోపాలయ్యగారు పోలీసు సూపరిండెంటు పని చూతురు. సెలవు కాగానే ఎఫ్. నేయర్ గారు బల్లారి పోలీసు సూపరిండెంటుగా నుండురు. హాన్ పేటనుంచి రెవెన్యూ ఖండ్ సబ్ డివిజనుకు డి. క్రోస్లే అసిస్టెంటు సూపరిండెంటుగా మార్చిరి.

లా క ా ఫు

గొల్లకోట గంగాధర సోమయాజులుకాస్ట్రోగారిని బరం పురం జిల్లాకోర్టునుంచి సర్దార్ నేటుకోర్టుకు సర్దార్ నేటు జడ్జి గామార్చిరి.

వేమూరి వెంకట కరహరిరావు పంతులుగారిని కృష్ణా జిల్లా జండురులోను, గంగావరి తిరుకప్పగారిని బల్లారిజిల్లా వారాయగడేవర తేరిలోను వహమ్యున్ మోదరాల్ సాహెబు బహదూర్ గారిని గుంటూరుజిల్లా గుంటూరులోను సెషన్స్ మాజిస్ట్రేటులుగా నియమించిరి.

లె జ న్లే టి క్

దివాన్ బహదూర్ ఎల్. డి. స్వామికన్న పిళ్లగారిని కాసనపల్లినిగా నియమించిరి.

రివిన్యూకాఫు

ఎం. ఎన్. పాయిస్, వాయని శేషగిరిరావు నాయుడు గార్లను బల్లారికి, బాక్ సాహెబ్ కున్న్ షేక్ హుస్సేన్ సాహెబ్ బహదూర్ గారిని విశాఖపట్నమునకు జనరల్ డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరులుగా నియమించిరి.

రావు బహదూర్ మల్లవరపు సన్యాసిరాజు పంతులు గారు విశాఖపట్నంకు ట్రెజరీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

ఫారెస్టు

ఎం. శ్రీనివాసరావువాచార్యగారిని యాష్టు కర్నూలు డివిజన్ ఎక్స్ ఎసిస్టెంటు ఫారెస్టు కన్సర్వేటరుగా నియమించిరి.

మెడికల్

తల్లూర్ మిలటరీ అసిస్టెంటు సర్జన్ ఎఫ్. ఎం. గ్రాహంగారిని రాయపురం ఆస్పత్రికి అసిస్టెంటు సర్జనుగాను రాయపురం మెడికల్ స్కూలుకు లెక్చరరుగాను నియమించిరి.

పబ్లిక్ వర్క్సు

విశాఖపట్నం డివిజన్ నుంచి గోదావరి నార్తర్న్ డివిజన్ దుమ్మగూడెం సబ్ డివిజన్ కు సూపర్ వైజరుగా ఎల్. ఎస్. రామచంద్రకాస్ట్రోగారు మార్చబడిరి.

లోకల్ సెల్యూగన్న మెంటు డిపార్టుమెంటు

ఆర్. సుబ్బారెడ్డిగారు కర్నూలు జిల్లాబోర్డు సభ్యుడుగా నియమింపబడెను.

కె. బాదా బచ్చారావు ఆనే దంధోడి రావుగారు బల్లారి మునిసిపల్ సభ్యుడుగా నియమింపబడెను. బల్లారం ఓ బరేకప్పగారిని అనంతపురం మునిసిపల్ సభ్యుడుగా నియమించిరి.

చిన్నారి పాపయ్యచారి, పిడి డేవిడ్ మ్యూల్ గార్లను పర్లాకిమిడి మునిసిపల్ సభ్యులుగా నియమించిరి.

శ్రీ కా త కం ము ని సి ప ల్ సభ్యులుగా నియమింపబడిన "మిర్జాబరాసాసాహెబ్ బహదూర్, సిలాసీ ముదీసాసాహెబ్ బహదూర్ అనుపేర్లు.

"మిర్జాబరాసాసాహెబ్ బహదూర్, సిలాసీమదీసాసాహెబ్ బహదూర్" అని యుండవలెను.

రి సంతర్సరములవరకు నల్లకివయ్యగారు బరంపురం మునిసిపల్ సభ్యుడుగా ఎన్నుకొనబడెను.

మోడేకుర్తి సన్యాసిరావుపంతులుగారు పర్లాకిమిడికి 1 నవంబరుదాక మునిసిపల్ సభ్యుడుగా ఎన్నుకొనబడెను.

క్రీమాణ్ బొల్లభోసారాయణ్ పట్నాయక్ మహాశయోజితేదుయాడి అప్పారావుతెట్టి, బొద్దన నరసింహులునాయుడుగారు పర్లాకిమిడి మునిసిపల్ మెంబరుగా రి సంతర్సరములదాక ఎన్నుకొనబడిరి.

1 నవంబరునుంచి పెద్దాపురం మునిసిపల్ సభ్యుడుగా బొమ్మ నారాయణమూర్తిపంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ నాటకము

చెన్నపురిలో జరుగు ఆంధ్రమహాసభల సం దర్భమున చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారు 18 వ తేదీ శనివారం సాయంత్రం 5.30 గంటలకు సారంగధర నాటకమును, 19 వ తేదీ ఆదివారము సాయం త్రము 5 గంటలకు విజయనగరసామ్రాజ్యనాటక మును బ్రాడ్వేలోని జకరయా బి.పేరా హాలులో ప్రదర్శింపబడును.

ఈ నాటకములలో న్యుప్రసిద్ధులుగు టి. రాఘవాచార్యగారును, నటరత్న ఉప్పలూరి సం జీవరావు గారును, కె. శ్రీనివాసాచారిగారును పాల్గొందురు.

గుంటూరు మండలము

మూడవ నెల నూలు

కాంగ్రెసుసంఘములసభ్యులు 320 మందియు యితరులు 609 మందియు మొత్తము 929 మంది యింతవరకు నూలుపంపిరి. "ఆంధ్రరాష్ట్రమువారు ఘూర్జరులలోడించి అధ్యక్షుని బహుమానమును బడయవలెనుగాన హెచ్చుమంది నూలు యీమూడవ నెలను పంపించవలెను. 5000 మందియైన ఆంధ్రులు నూలుపడకి ప్రతి నెలయును పంపుచుండవలె నని మహాత్ముడు ఆశించుచున్నాడుగాన 20వ తేదీ లోగా పంపగోరెదను. సభ్యులు స్వయముగా నటరత్న ఆ శ్ర మ ము వ కు నూ లు పంపుట వలన వ ర్షా టు ల కు చాల యిబ్బంది కలుగుచున్నది గాన అటులచేయక రాష్ట్రీయ ఖద్దరు సంఘ కార్యాలయమునకే (గుంటూరు) పంపగోరెదను. రెండవ నెలలో పంపినవారి సంఖ్య కంటె మూడవ నెలలో పంపినవారి సంఖ్య యింత వరకు చాల తక్కువగానున్నది. కాన మండల తాలూకా సంఘములు వెంటనే నూలు గజముల సంఖ్యయునుగూడ మాకు తెలుపవలెను" అని రాష్ట్రీయ ఖద్దరుసంఘకార్యదర్శి గుంటూరునుండి తంజివార్ నంపెను.

అహమదాబాదు మ్యునిసిపాలిటీ

పనివాండ్రోమానిధి

"పనివాండ్ర మజరాచట్టునుక్రింద పనివాండ్రోమ్ములకు సాలుకు 1500 వంతున ప్రత్యేకించి పనివాండ్ర మజరా భీమా నిధి కేర్పరుపవలెను. మ్యునిసిపలు భౌతికాపాకాలలో నిర్బంధముగా నూలుపడికించవలెను" అను తీర్మానములు 15 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగిన సంఘసభలో ఆమోదింపబడెను. నూలు పడుకవలెననునది గాంధీగారి పిచ్చివ్యక్తము. ఆనిర్బంధ ముండ గూడదు అని వియమితసభ్యుడగు ఖానుబహదరు డాక్టరు నసా వతిగా రొక్కడమాత్రమే ఆతేపించెను. (అ. ప్రె.)

తూర్పుదీవుల నావికాదళ నాయకుడు

కరాచీకి వచ్చుట

కరాచి, ఆక్టోబరు 15:— శనివారమునాడు కరాచీ రేవుకు వచ్చిన హెచ్. యం. యస్. "చాథమ్" విూడ తూర్పు దీవులనావికాదళ నాయకుడు (రియరుఅండు అడ్మిరల్ రిచ్చి మం దు కరాచీకివచ్చెను. సింధు కవివనరు తనహోదాకుతగినట్లుగా వెల్లి దర్శనముచేసికొనెను. అడ్మిరల్ ఫ్లాగ్ పిప్పమీద లెఫ్టెంట్ గంటు జెనరల్ సర్ జార్జి కర్క్ ట్రాట్ కె. సి. బి. కె. సి. యస్. వి. గారియొక్కయు, మేజరు జెనరలు హెచ్. యస్. కుక్క, సి. బి. సి. యస్. వి. సి. బి. ఇ. డి. యస్. ఓ. గారి యొక్కయు మరి యితర ఉన్నతోద్యోగుల యొక్కయు శౌర వార్ధము సేరంగులు ప్రేల్చుబడెను. అడ్మిరలుగా రిచర్డికి వచ్చినం నందులకుగాను వారి శౌరవార్ధము జరిగిరంగముగాను ప్రయి తేటుగాను అకేకమైన విందు లాసంగబడెను. ఓడవిూడ తక్కినవారికిగూడ అసభికారులు విందులాసగ్గిరి. కరాచీగల వై జ సౌకర్యములు తనకు బాగవచ్చినవని అడ్మిరల్ రిచ్చి మడు చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

గుంటూరుమునిసిపాలిటీ

(1) ఈనెల 18 వ తేదీన జరిగిన మునిసిపల్ సభలో "హరిద్వారగురుకులము" స్వామి శ్రీధానంధునివారిచే సంతకం చేసిన యాచికాగ్రహణము గంగాప్రవాహముచే కొంతనష్టపడి యుండుటంబట్టి శ్రీవారి విభావనవివరము మొత్తమును పెట్ట బడి రూ. 100 నూరురూపాయలు విరాళమునగుటకు తీర్మా నింపబడినది. చెన్నరాజధానిలోనున్న లోడి మునిసిపల్ సంఘ ములు యాచికాగ్రహణము గమనించి శ్రీవారికి తోడ్పడ ప్రార్థన లు—రెండులక్షలవరకు నష్టము కలగబడియుండెను. ప్రజోప కరముగు నిట్టిసంఘము యెల్లరు పోషించుట విధ్యుక్తధర్మము.

(2) మరునాడే మరలసభగూడి "క్రీమహాత్మాగాంధీ" గారు ఉపవాసవ్రతమును జయప్రదముగ నెరవేర్చగలిగినందులకు యాసభవారు వారి నభినందించుచు, పరమేశ్వరుడు వారి ఆయురారోగ్యముల వర్ధిల్లిపడకవిచారుసంకల్పించిన హిందూ చహమ్యుడీ యొకమత్యమును త్వరలో భారతదేశమున నెల కొల్ప సత్వత్వమును ఆనుగ్రహించుగాక యని యొకగ్రీమముగా తీర్మానించియుండిరి—

(3) ఈరెండు తీర్మానములు చైరుమెనుగారకు శ్రీ నడింపల్లి చంకటలక్ష్మీనరసింహారావుగారిచే సభవారియెదుట పెట్టబడి తీర్మానింపబడెను. క్రీమహాత్ములవారిని ఆ భి కం దించు తీర్మానసందర్భమున, చైరుమెనుగారు, "మునిసిపల్ సభాభవనమున నుంచుటకు తాముక మహాత్ములవారి "బ్రోమై డు ఎన్ లార్జి మెంటు" పటము నుచితముగ నిచ్చెననియు, ఆద్రానిని స్వీకరింపవలసినదనియు సభవారియెదుటపెట్టగా సభ మానముద్రవహించి వల్లెయని యుత్పదలహాపిరి. ఇట్టి మహాపు రుషులప్రతిమలు సభయెట్టుయెదుట నుంచుట మార్గదర్శకము గవా! ఎట్టికార్యసాధనమునకైన కారతము ముఖ్యసాధన మనియు, సార్వత్రికనిరోధ రిపస్సే జయోంకమును చేపట్టగల దని శ్రీమహాత్ములవారి ఆదర్శమును జూచునపుడెల్ల మహోదక మగుటకే యిట్టి సంకల్పము చైరుమెనుగారు చేసియుండుటకు కారణమైయున్నది.

ప్రేక్షకుడు.

అంబాలా నహరన్ పూరు రాకపోకలు

పశ్చిమోత్తరరైల్వే డివిజన్లో మూలత్తుంటు సరహన్ భూరునుండి ఆక్టోబరు 15 తేదీన యిట్లుతెలిపియుచున్నాడు:— అంబాలా సహరన్ పూరు మధ్య రాకపోకలు రేపటి నుండి ప్రారంభమగును. 19 ఎగువండ్లి రీరి డిగువండ్లి ప్రధమ మున సరాసరిగా నడుమను. సరకులనుపంపుట 20-వ తేదీనుండి ప్రారంభమగును. 85, 86 ఎగువండ్లిగు మెయిలుబండ్లు మాత్రము ఢిల్లీ అంబాలా లైనుమీదుగా పోవును. (అ. ప్రె.)

లండను తపాలలో 9-వ తేదీన బయలుదేరిన పి. అండు ఓ మెయిలుస్టీమరు "నార్మండా" 15 తేదీన పోర్టు నెంట్లు దుకువచ్చి ఆదివారముననే అచ్చటినుండి బయలుదేరెను.

(అ. ప్రె.)

అలాహాబాదు

స || రా || లో వరదలనష్టము

అల్లాబాదు, ఆక్టోబరు 15:—సంయుక్త రాష్ట్రీయుల లో గన ప్రాణములకు వరదలనష్టము కలిగినదని అనేకచోట్ల నుండి అనుదినమును వార్తలు వచ్చుచున్నవి. వర క బాధితులకు ఉచితమైన ధన సహాయము చేయ నలసిన దనియు భారీపు పంట్లల మీద కిక్కులకు రిమిషన్ నియమనివదనిన్ని, ప్రాణములకు కాపాడుటకై స్త్రీలు బోట్లను నడిపింపవలసినదనిన్ని కాసనసభలో తీర్మానముల తెత్తునని రావుబహదూర్ విక్రమసింగుగారు హాట్లను నిచ్చిరి.

ముఖ్యపట్టణమును మార్పుట - అనమ్మతినభ అల్లాబాదునుండి ముఖ్యపట్టణమును లగ్నోకు మార్చరా దని నిన్న సాయంకాలమున అల్లాబాదు పురజనులు ఒక పెద్ద ఆసమ్మతి సభకేసిరి. మోదపులుసు యూనివర్సియలును ఆంగ్లో యిండియనులును గూడ యందులో పాల్గొని ఉపన్యసించిరి.

మరికొన్ని గండ్లు

వైనిటాలులో విశేషముగా వర్షముకురిసి కట్టడమునకు పోవుకోడుమీద క్రొత్తగడ్డు యేర్పడి మోటారు రాకపోకలు నిలిచిపోయినవని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

వృత్తాంతలేఖలు

గుంటూరు

శ్రీదోమ వెంకటస్వామిగు ప్రకవిగారు మా గ్రామంలో 5,9 లేదని రెండుసభలు జరిపి అష్టావధానము శతావధానము జయప్రదముగ పూర్తిచేసినారు. కొందరు వైఖ్యలు రెండు శోభలు రెండునుటపదపల్ల రూపాలు బహుశా నొసంగిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

పల్లెలతాడివర్రు (బాపట్లతాలూకా) మహాత్ముని ప్రాశస్త్యమున ఇచ్చటదలకొక సమారాధన చేయబడినది. కొందరుప్రముఖులు ఇంటింటను బియ్యములను చూచుచేసి ఘోరము 400 మందికి తృప్తిరముగ భోజనంబిడి మహాత్మునియందును బీదసోదరలయందును వారికిగల మహాప్రేమను వెల్లడించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

గొడవరు

అక్టోబరు 9:—మా గ్రామము నందు 8 వ లేదని జాతీయపాఠశాలవారి యాజమాన్యము క్రింద బహిరంగసభ జరిగెను. మహాత్ముని పువవాస దీక్షనుగురించియు నాయకులసభ యందు తీర్మానింపబడిన ముఖ్యతీర్మానముల గురించియు శ్రీ యంత జొన్నవిత్తుల కుటుంబమహర్షిగారు తత్సభయందు పువనర్పించిరి. నామకసభాతీర్మానములు అంగీకరింపబడెను.

(ఒకవిలేఖరి)

విస్సాకోడేరు

శ్రీ బ్రహ్మానందదాయినీ పుస్తకభాండాగారము యొక్క ప్రథమసంవత్సర వార్షికోత్సవము రక్తక్షీణము సంవత్సర ఆశ్విజమానప్రథమ ఆదివారమునాన శ్రీసోమేశ్వరస్వామివారి ఆలయమునందు జయప్రదముగా జరిగినది. ప్రారంభమునందు 400 వందల పుస్తకములతో పుస్తకభాండాగారము 550 పుస్తకములతోను, ఖర్చులపోన రు 64 నిల్వతోను వున్నది. రక్తక్షీణముసంవత్సర ఆశ్విజమానప్రథమ మంగళవారమునాన శ్రీబ్రహ్మానందదాయినీ పుస్తకభాండాగారము వారు శ్రీగాంధీమహాత్ములవారి శరీరఆరోగ్యవైశిష్టి బాగుగా వున్నందున సంతోషముతో 2000 బీదప్రజలను అన్నదానముగావించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

కావలి

(స్వకీయ విలేఖరి)

పామరాలతాలూకా

అక్టోబరు 9:—శ్రీపానుగల్లు రాజాగారు పామరాల తాలూకా స్వాధీనపరచుకొనుటకుగాను విచ్చేసిరి. విజయదశమి గాడు స్వాధీనపరచుకొన సుద్దేశించిరి శ్రీరాజాగారి పరిపాలన లో యీ తాలూకా చాలస్పృధికాంచగలదు. మోపాడు ప్రాజెక్టు పూర్తి అయినది. గండిపాళెం ప్రాజెక్టు, తలకెట్టిన, పామరాల తాలూకాకు యొక్కవయ్యపయోగము గలుగును.

జిల్లాబోర్డురైల్వే

మామూలుప్రకారము, రైల్వేవిషయము తిరిగి ఆలోచన ను వచ్చినది. ఈదఫా,ఆవిషయము బుట్టదాఖలు చేయుటకు పిలువబడినది. శ్రీపానుగల్లు రాజాగారికి రైల్వేవల్ల చాలయ్యపయోగము.

హైస్కూలు

రాజోపు ప్రధానోపాధ్యాయులు గారికి రు 200 లు జీతము కాంక్షతో చేయబడినది. శ్రీ జయరామరావుగారు త్వరలో వచ్చెదరని వదంతిగానున్నది.

కాలమానము

వర్షము సకాలములో కురియునట్లు తలస్థించినందున యీ సంవత్సరము రైల్వే బాగుగావున్నది. దోమలబాధ వర్షనాతీతము. ఎక్కువ వర్షముకురిసినగాని దోమలబాధ తగ్గదు. ఇప్పటికి కాలవైతి తృప్తిరముగా నున్నది.

తెనాలి

గాంధీమహాత్ముని మహాపవాస దీక్షాసమాప్తి సందర్భమున 5-10-57 గురువారము ఉదయము 8 గంటలకు శ్రీ తిలక్ జాతీయపాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు, పురజనులు కలిసి మహాత్మునిపటమును భజనసహితముగా నూత గించిరి.

పీదప మధ్యాహ్నము సుమారు ఒక వెయ్యిమందికిపైగా బీదసాదలకు అన్నదానముజరిగినది. యీ అన్నదానమునకు కావలసిన బియ్యము స్వయంచేసిన పాపకాన్యము, వైకర్ణకు కావలసినవైకము సహాయముచేసిన యితరపెద్దమనుష్యులును మిక్కిలి వందనీయులు. అన్నదానమునకు కావలసిన విస్తృత శ్రీయుత సంకా సుబ్రహ్మణ్యంగారు దయతో నొసంగిరి. ఈ అన్నదానసందర్భమునకు ముఖ్యులను ప్రేరేపించి కావలసిన పరికరములన్నియు సమకూర్చి యెంతయు సహాయమొనర్చిన శ్రీయుత కొల్లా కాశీవిశ్వనాథంగారు యెంతయు వందనీయులు.

సాయంత్రము 6 గంటలకు గాంధీచావులో బహిరంగసభ జరిగినది. మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతమునుగుర్చియు, జవాహర్ మహస్వామి యిస్కాంట్ సాహెబుగారునూ, శ్రీయుత కొల్లా కాశీవిశ్వనాథంగారునూ మాట్లాడిరి. ఢిల్లీలోని నాయకుల సభా తీర్మానములు ప్రజలకు చదివి వినుపింపబడెను.

(ఒకవిలేఖరి)

నర్సారావుపేట

(ఒకవిలేఖరి)

నర్సారావుపేటలో “బతకమ్మ” అనేపేరుతో ఒకదేవతను ప్రతిసంవత్సరం ఆశ్విజమాన పాడ్యమిశోబన స్థాపించి, తదాది దళివపరకు ప్రతిరోజు సాయం కాలముందు ముతెరునలు పుష్పములతో పూజచేసి దళివిశోబన సదరు అమ్మవారిని మంగళగీతములతో, సమస్తవాయిద్యములతో తీర్మానమునకు శ్రీ, మా తీసికొనివెళ్లి అచ్చట “బతకమ్మ”ను జలమందు పుంచి వచ్చు ఆచారము గలదు. తత్ప్రకారమే గ్రామమందలి ముఖ్యమైన నాలుగుపీఠులయందును ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా విధికి ఒకచోట “బతకమ్మ” అనుదేవతను స్థాపించి ప్రైప్రకారం జరుపుచుండుట కలదు. ఈసంవత్సరము దళివిశోబన ఉద్వాసనచేయుటకు జయవార మొనందువల్ల ఏకాదశి సామ్యవారం రోజున (8-10-24) సాయం కాలము (5) అయిదు గంటలకు సమస్తవాయిద్యములతో యేవిధినా రావీధిన శ్రీ, పురుష, బాల, వృద్ధులతో ఉన్మిషముకు బయలుదేరి కెన వైశ్యప్రముఖులు విశేషముగా గలర వారు కలిసి తూర్పునంది కెన

Table with 2 columns: Year and Golconda Patrika. Rows include years from 1950 to 1964 and the name Golconda Patrika.

భీమవరము

(స్వకీయ విలేఖరి)

అక్టోబరు 9:—ఈతాలూకాలో ఒక్కమాసగా చాలామంది ఉద్యోగీయులకు బదిలీయైనవి. ఇక్కడ పెరసనలు అసిస్టంట్లు గానుండిన ఏలేశ్వరపు రామచంద్ర రావుగారికి ఏలూరు డివిజనులు అఫీసు హెడ్డుగురుస్తాగా బదిలీఅయినది. వారిస్థానే సోచించి మేళ్ళూ సోమయాజులుగారు ఇక్కడకు వచ్చుచున్నా. పోలీసు సబుయినస్పెక్టరు విరియాల నరసింహారావుగారికి పోలీసరము బదిలీఅయి వెల్లిపొయినారు. వారికి బదులు పోలీసరమునుండి పాలెపు శీరామయ్యగారికి రిటకు రానైయున్నారు. ఈ తాలూకానుంచి ముగ్గురు రెవిన్యూ యినస్పెక్టర్లు ఇతరతాలూకా కచ్చేరీలకు గుమాస్తాలుగా బదిలీ చేయబడినారు. ఇట్లు రెవిన్యూయినస్పెక్టర్లు తాలూకా గుమాస్తాలుగా బదిలీయగుట ప్రజలకు లాభమే.

ఇక్కడ ఆనుప్రతి తణిఖీనిమిత్తము జిల్లా జేఎఫ్ ద్యోగీయుడును, జిల్లా ఆరోగ్యాధికారియు శుక్ర వారము మధ్యాహ్నమున కీచ్చటకు దయచేసి కనివార ముదకుమున బయలుదేరి వెళ్లిరి.

కడచినవార మంతయును వర్షము లభికముగా కురిసినవి. కొల్లేరునిండుగా సర్దువచ్చుటచే పల్లపుభూము లన్నియు మునిగి రైతులకు చాలనష్టము వచ్చినది. రెండు దినములనుండి ఎండలు తిరిగి కాముచున్నవి. నీరు తగ్గుచున్నది.

ననరారావుపేట కాపురము శ్రీయుత వెంకటరత్న శర్మగారు ఈగ్రామముకారణంతరములచే దయచేసియున్నారు. వారు గడచిన నాలుగు దినములనుండియు మాపురనుండరములో ధక్షిణిగుర్చియు, సంధ్యావందనమును గూర్చియునుపన్యసించిరి.

ఈతాలూకా బోర్డువారు, భీమవరము యూనియనులో నిర్బంధప్రాథమికవిద్యను ప్రవేశబెట్టు విషయమై సబుకమిటీ వారి తీర్మానములం దనము లేదను కారణముచే త్రోసివేసిరి. వారి తక్కువప్రకారము ఈ గ్రామ జనాభా 10688. చదువుకొను యిదవారు బాలురు 842. బాలికలు 858. ప్రస్తుతము చదువుచున్న బాలురు : 53, బాలికలు 221. అగుచున్న వ్యయము రు 891-1-0. కావలసినవ్యయము ఉపాధ్యాయుల నెలజీతములు రు 20. రు 10560 పాకలు వర్గోపేయుటకు గుర్తులు రు 1250. సాలుసమగమృతు ఖర్చులు రు 480-0-0. సర్కారిపప్పుడిచ్చు గ్రాంటు రు 384-1-0 మిగతాకావలసిన సొమ్మును 960. మాతనముగా బాలురు చేరుటచే మరొకంత సర్కారిచ్చు గ్రాంటు ఎక్కువగును. వాదనకొన్నంత ఖర్చుకానేరదు. ఇంత స్త్రామములో కాకపోయినను పల్లెటూలో పెట్టిచూచిన సెంటిమెం బాగుండెడిది. కాని మొత్తము తాలూకాయందు నట్లుచేయుట ముందుచేయుటకు పిలువేంత ఖర్చునని స్పష్టి తీర్మానమును త్రోసివేసిరి.

ఈబోర్డులో వృత్తిపన్ను వేయుటకును అందుకుగాను గ్రూపుతయారుచేయుటకు గాను ఇద్దరు గుమాస్తాలను నియమించుట అంగీకరించిరి.

ఈబోర్డు ఎన్నికలు జనవరినెలలో రానున్నవి. ఈదినము ఒట్టరల్లిపట్టు సవరణలు కావలసినవో చేయుటకు గాను 5 గణ బోర్డు మీటింగు జరిగినది. ఆఖరు రీష్టులు రోజులలో వెలువడెను. ఇప్పుడు బోర్డులో సహాయాధికారులు చాలతక్కువమంది యున్నారు. ముంద్రేను నిరాశావాదులు ప్రస్తుత్తుముచేసి బోర్డును తమవశపగమకొందు తలచుచున్నాము.

ఈప్రాక్రై ప్రవ ఉన్నతపాఠశాల దళరాకుగాను, 6, 7 ఖులు హిందువులకు (మాత్రమే) మూయబడెను. ఈ కేశ తెచ్చట నయినను హిందువులకేగాని సహమ్మదీయులచేగాని నిషేధదిన పాఠశాలలు కిష్టమునుకు క్రైస్తవులకు మాత్రమే యుబడువా?

కడచిననెలలో ఖర్చు సుమారు రు 700 ఖరీదున కమ్మ 3. దూది రు 400 కొనబడినది. ఏకులు చేయుట నూలులం చేయుట ఇక్కడనే చేయుచున్నారు. 200 రాట్లను 20 మగ్గుములను పనిచేయుచున్నవి.

సోమవార ముదకుమున తాడేపల్లిగూడెమునుండి వచ్చు గారుబసు విప్పరవద్ద కాలవలండువరకు కెల్లటచే బండి సామానులన్నియు నీటిలోపడినవి. మహమ్మలకు మాత్రము లేద.

కైకలూరుతాలూకా వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)
తాలూకాసము.

అక్టోబరు 8:- నాలుగైదుదినములనుండి శర్వములును రోయటలేదు. తీవ్రమైనవెండ్రుకాయున్నవి. ఉన్నదవమైన మురుగునీరు తగ్గనారంభించినది. కాని మురుగుకాలములో చేపలుపట్టునిమిత్తము కట్టబడిన ఆడకట్టలు అసంఖ్యాకములుగా నుండుటవలన మురుగునీరు తగ్గిరముగా పోవుటలేదు. ఈవిషయమై గ్రామోద్యోగస్థులుగాని, డి. పి. డబ్లియు అధికారులుగాని యే విధమైనచర్య తీసికొనుచున్నట్లు కనబడదు. రివిన్యూఅధికారులు డి. పి. డబ్లియు అధికారులు ఉత్తరువులను కఠినముగా అమలుచేయనియెడల పంటలు విశేష ఉపద్రవము సంభవించగలవని రైతులు చెప్పుకొనుచున్నారు.

గ్రామస్వస్థిపాలనము.

గ్రామస్వస్థిపాలనము అభివృద్ధియై నిమిత్తమై యీ తాలూకాలో అచ్చటచ్చట గ్రామపంచాయతీలును, గ్రామపంచాయతీకోర్టులును స్థాపింపబడుచున్నవి. గ్రామపంచాయతీలు తాలూకాలోద్భవించు గ్రామపంచాయతీకోర్టులు రివిన్యూవారును ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. వీనితోబాటు సహకారసంఘములను స్థాపించుటకు తాలూకా కో-ఆపరేటివు యూనియను వారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

పంటకాల్వగట్టు

ఈతాలూకాలోని పంటకాల్వగట్టు అధోగతిలో నున్నవి. గట్టున్నియు ముండ్రపాదలలోను పుల్లరులోను, బ్రహ్మశ్రీముడు కంచెలలోను, తువ్వకుండ్లలోనుండి జనులకాపాకలకు ఎంతమాత్రము మీలేక నరికెలమగ్గ చిన్నచిన్నభయంకరమైన అడవులుగానున్నవి. ఇప్పుడైనను అధికారుల తనికీచేసి గట్టును సుద్రముగా నుంచెదరా?

హైస్కూలు

కైకలూరులోని డిప్రీస్ట్రీట్లోవారి మిడిల్ స్కూలును ఇటీవల హైస్కూలుగా మార్చారు. ఈవిషయములో మాతాలూకాలోద్భవించెడిందు మ. రా. శ్రీ కాజ వెంకట్రామయ్య చాదరిగారు, మిడిల్ స్కూలు హెడ్మాస్టరు మ. రా. శ్రీ మాజేటి సత్యనారాయణరావు గారు (డి. పి. యల్. టి) విశేషమముగా కృషిచేసి తాలూకావాస్తవ్యుల కృతజ్ఞతకు బాత్రులైరి.

ఓటర్ల సంఘము.

ఈతాలూకా ఓటర్లసంఘము నొకదానిని స్థాపించుట చాలా యవసరమని యనేకమంది పెద్దలు తలచుచున్నారు. ప్రజాస్వామికపరిపాలనము నిరాలంకముగా సాగవలసిన యీ దినములలో ఓటర్లసంఘమును పెంటనే యేర్పాటు చేయుట అత్యవసరము. తాలూకాలోని పెద్ద లీవిషయమునుగూర్చి లెక్కలో యోజించి ఒకసంఘమును స్థాపించవలయును.

పోస్టాఫీసులు

ఈతాలూకాలో నున్న గ్రామములు గలవు. తాలూకా గ్రామమున కైకలూరులో పెన్సిల్యాన్ పోస్టు ఆఫీసు కలదు. కలిసిండి లింగాల అయ్యవారి రుద్రవరము గ్రామములలో (తాం. చి) పోస్టాఫీసులు కలవు. ఈతాలూకాలో నీ 4 పోస్టాఫీసులు మాత్రముకలవు. వీనిలో కలిసిండి లింగాల కైకలూరు ఆఫీసులలో గ్రామతాలూకా పండ్లతోలు గలగు. వీరు తిరుగవలసిన గ్రామములు ఒకవనుప్పుని కైకీకి మించియున్నవి. అందువలన ఈతాలూకాలోని చాదాపుగా 80 గ్రామములకు పోస్టాఫీసు సౌకర్యము లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. ఇట్టిస్థితిలో ప్రజలు ఎన్నిపర్యాయములు పోస్ట్ డిపార్టుమెంటువారికి వ్రాసినను ప్రజలతరపున యేర్పడిన తాలూకాబోధువారు అడిగినను ఒక్కటే జవాబు చెప్పట బాగుగా లేదు. ఎప్పుడెవరడిగినను రాబడి చాలదు అని జవాబిచ్చెదరు. ఆరాబడిలేక్కవేయుట బహుచిత్రముగా నుండును. వారియిష్టమువచ్చినప్పుడెప్పుడో యొకపక్షములో నచ్చేటపాలును లేక్కగా దీసికొని వారిమీద ఫలమును నూచించెదరు. ఇది సరియగుపద్ధతి కానేరదు. పోస్టాఫీసులు 10 లేక 15 గ్రామములకుమధ్య నొక్కొక్కచోట పెట్టి ఒకసంవత్సరమో అర్ధసంవత్సరమో వానియొక్కస్థితిని గమనించినయెడల అవసరమో, అనవసరమో తెలియగలదు. తాలూకాబోధువారు శిశువుచేసిన గ్రామములకైనను పోస్టాఫీసులను పెట్టుటకు వీలులేదని డిపార్టుమెంటువారు వ్రాయుటయు దానిని గవర్న మెంటువారు మాడ ఆమోదించుటయు జూడ క్రింది యుద్యోగస్థులు ఏదివ్రాసితే దానినే అవునని గవర్న మెంటు ఒప్పుకొనుచున్నారేకాని నిజమును కనుగొనుట లేదని భావింపవలసివచ్చుచున్నది. ఇప్పుడైనను తాలూకా యొక్కనున్నితిని తెలిసికొని ముఖ్యగ్రామములకైనా పోస్టాఫీసు సౌకర్యమును ఏర్పాటు చేయుటకొరకు పోస్ట్ డిపార్టుమెంటు పూనుకొనవలయును.

బంధరు

దసరా ఉత్సవములలో బంధరు, భక్తసమాజము తరపున మ.రా.శ్రీ దావులూరి నారాయణరావుగారు 'సీతాశ్వేషము'ను పారికథను జెప్పిరి. తత్సందర్భమున శ్రీమాన్ ముత్తేలి రంగాచార్యులవారు వృందంగమును, బ్రహ్మశ్రీ హరినాగభూషణంగారి శిష్యులు శిష్ట సర్వశాస్త్రీగారు వాయు లీనమును బ్రహ్మశ్రీ. వై. నాగేశ్వరరావుగారు హోగ్యునియమును వాయిచిరి. నారాయణరావుగారు పారికథా పద్ధతుల ననుసరించి కథచెప్పి సభాసదులను మెప్పించిరి.

(ఒక విలేఖరి)

అనంతవరము

ఇచట 8వ తేదీని సభజనుపబడినది. ఆసభలో మహాత్ముడు పూనిన మహాపవానదీక్షను నిర్విఘ్నముగా నెఱవేర్చినందుకు హిందూమహమ్మదీయ మతస్థులు ఏకగ్రీవముగా దైవప్రార్థన జేసిరి. హస్తినాపురములో నాయకులసభలో శీర్కావహయిన అన్నివిషయములు ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడినవి. హిందూమహమ్మదీయులు కలిసి వీరివీరివివాదలకు హేతువులను విచారింది వాటినివారణకు ఉపాయముల కనిపెట్టి అవిధముగా ప్రచారములో పెట్టుచు ఉభయమతస్థులున్న గ్రామములలో ప్రచారముచేయుచు అప్పటియప్పటి ఫలితములను మహాత్మునికి తెలుపుటకు యాసభలోని హిందూమహమ్మదీయ మతస్థులు అంగీకరించిరి.

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీమహాంతాలూకా - యండగండి

మహాత్ముని మహాపవానదీక్ష 9 వ తేదీ జయపథముగా సమాప్తించుటచే మాపురజనులు మహానందముతో మహాత్మునియొక్కయు దేశనాయకులయొక్కయు పటములను దేశీయ వాయిద్యములతోడను, జాతీయ గీతములతోడను పురమంతయు నూరేగించిరి. పిమ్మట శ్రీవిశ్వేశ్వరస్వామివారి ఆలయములో శ్రీ వేరిచర్ల నారాయణరాజుగారి అధ్యక్షతలక్రింద నొకసభ జరుపబడెను. ఈసభకు 200 సభికులు విచ్చేసిరి. శ్రీ చె. మంగవతిరాజుగారు మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షను గూర్చియు హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము గూర్చియు చక్కగ మపస్థాపించిరి. శ్రీ. శే. వెంకట్రాజుగారు ఖడ్గరు ప్రాముఖ్యతను గురించి మృదువుభూతైలిని ముచ్చటించిరి. అనంతరము అధ్యక్షులు అస్పృశ్యతా నివారణనుగూర్చియు, కొందరిని గూర్చియు మాట్లాడినపిమ్మట జయజయధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

కావూరు-దేవల్లె తాలూకా

డిల్లీ సభాశీర్కావాససారముగా మా గ్రామమునందు మహాత్ముని యుపవాసవ్రతమున గడపబడినదను లా వ లేదీ యుత్సవము జేయబడెను. ఉదయమున పొరులెల్లలు మహాత్ముని శాఛాయాపటమునుబూని జాతీయగీతముల బాడుచు గ్రామసంకీర్తన గావించిరి. అనంతరము శ్రీ రామలింగేశ్వరస్వామివారి దేవాలయములో మహాత్ముని కాయరాశిగూర్చి వృద్ధియు సంకల్పసిద్ధియు గోరుచు సభిషేకముల గావించబడెను. సాయంకాలము దేవాలయముముందు పౌరసభసమావేశమయ్యెను. ఆసభలో శ్రీయుత తుమ్మల సీతారామమూర్తి చాదరిగారు మహాత్ముని యుపవాసమునుగురించియు ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గురించియు దేటలెల్లముగా మపస్థాపించిరి. ఢిల్లీశీర్కావముల నాచరణలో బెట్టవలెనని కోరిరి. పిరిప జయధ్వనులతో సభ ముగింపబడెను.

(ఒక విలేఖరి)

కొడాలి (దివితాలూకా)

మహాత్మునిగాంధీగారి ప్రాసనదినము ఈనెల 7 వ తేదీ విజయదశమినాడు మహాత్ముని గోత్ర నామములతో శ్రీమీపూజ గావించబడెను. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారి ఆజ్ఞప్రకారం యీనెల 6 తేదీ బుధవారం నాడు గ్రామకాంగ్రెసుసంఘ యాజమాన్యమున యీ యూరిలోగల దేవాలయములలో అభిషేకములను, సహస్రనామపూజలును గావించబడెను. మహాత్ముని ఆయురారోగ్య వృద్ధి కొలుకును, భారతదేశ వాస్యవిమోచనార్థమును, ప్రార్థనలు గావించబడెను. తర్వాత విష్ణువాలయములో మహాత్మునియొక్క ఉపవాసదీక్షను గూర్చిస్త్రీ; కొన్నియితరవిషయములను గూర్చిస్త్రీ తుమ్మల వెంకట్రామయ్య, కొడాలి నరసింహరావుగార్లచే క్లుప్తముగా ఉపన్యాసము లీయబడెను. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి ప్రకటనప్రకారము మహాత్ముని ఉపవాసదినములలో ప్రత్యేకముగ వదుకబడిన నెం. 49 రు గల 2000 గజముల నూలును శ్రీయుత కొడాలి నరసింహరావుగారు అఖిలభారత ఖడ్గ బోధు కార్యదర్శిగారికి పంపించిరి.

(ఒక విలేఖరి)

నతైనపల్లి

9-10-1924వ ఉదయమున కొండయమునులు శ్రీయుత గార్లపాటి హనుమంతరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద ద్రవ్యరూపమునను తండులహాపమునను చందాలను ప్రోవుచేసిరి.

సాయంతనము 4 గంటలకు మహాత్మునిశాఛాయాపటమును సుందరమైన చలువచుప్రమునందుంచబడి గాంధీఖడ్గరు వస్త్రాలయమునుండిభజనతో నగరసంకీర్తనముగావించి ఘుమారు అయిదువందల లీదజకలకు అన్న దానము చేయబడెను. పూరేగింపు మహాత్మ్యము భారతనారీమణులూసంగిన కర్మాచరచారిత్రులతోడను మహాత్మునకుజేయు; యను జయజయధ్వనులతోడను హిందూమహమ్మదీయ వికమత్త తామచములగు మంగళారవగులతోడను రాత్రి 9 గంటలవరకు గొప్పమహాత్మ్యము జరుపబడెను.

ఈసందర్భమున స్థానిక ఆర్కవైశ్యబృందము చూపిన ఉత్సాహమును దాతృత్వము మిక్కిలికొంఘాపాత్రములు. మరియు గాంధీఖడ్గరు వస్త్రాలయపోషకులగు శ్రీయుత యెల్ల పెద్ద గోపాలకృష్ణయ్యగారి సర్వినకృషి యంతయు ప్రశంసార్హముటకు సందియము లేదు.

(విలేఖరి)

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు, 0-10-0
ఇవి స్వచ్ఛమగు నేపాళదేశపు కస్తూరి, మందిగోళజనము, ఆదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచినందుమపువ్వు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవికైత్యము, కైత్యభారము, కైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యమ మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును, చంటిపిల్లల అజీర్ణము వగైరాలను వెంటనే మాన్యును. ప్రతివారును సామాన్యముగ వాడతగినవి. ప్రతిగృహమున నుండతగినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలుగల గృహమునం దుండతగినవి.
అమృతాంజనము దీపో జాంబాయి, మద్రాసు

Golkonda Patrika

1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957
1958(1,11)
1959(2,3,4,5,6,8,9,11)
1960(1,2,5,6,9)
1962(8,9)
1963(2,3,4,5,6,10)
1964
1965(1,2,4,6,8,9,10,11,12)
1966(1,9,10,11,12)

మూడవ వాయిదానూలు పంపినవారి నామములు - సభ్యులు

సభ్యుల పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు	నూలు పొడవు గజములు	నూలు నెంబరు	నూలు యొత్తు సరి తులములు
75. పూటూరి లక్ష్మీనరసింహం	ప.కృష్ణ	1718	2000	18	7 1/2
76. మండవేముల సూర్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	1719	800	11	1 1/4
77. చెంగురాజు	చిత్తూరు	1720	706	15	2 1/4
78. అంధవరం వెంకటరెడ్డి	గంజాం	816	2000	15	6 1/4
79. యమ్. సుబ్బారాయుడు	ప.గోదావరి	1026	2141	27	3 3/4
80. పార్వతి యాశ్వరథం	గంజాం	819	2030	20	4 7/8
81. పార్వతి సత్యనారాయణ	గోదావరి	234	2135	15	6 5/8
82. కలిండి రాజారాజు	"	195	2040	19	5 1/4
83. చేపల గంగయ్య	"	1727	2000	11	8 1/2
84. నేలెమారి సీతారామయ్య	"	1723	2000	10	9 3/4
85. చెన్న వీరాజు	"	1726	2000	17	6 3/4
86. పేరూరి వైద్యనాథం	"	1723	2012	23	4 1/4
87. ఇవలూరి వీరభద్రరావు	"	81	2000	25	3 3/4
88. కూచిమంచి గవ్వరాజు	"	101	2045	25	3 7/8
89. గోటిపేటి వెంకటసుబ్బారావు	"	1721	2000	13	7 3/8
90. రావూరి రంగారావు	గుంటూరు	364	2001	20	4 7/8
91. గోటిపేటి వెంకటచలం	గోదావరి	100	2000	13	7 1/2
92. ఆకెళ్ల ప్రకాశం	"	111	2000	33	2 7/8
93. దంతలూరి వెంకటకృష్ణరాజు	"	92	2100	18	5 1/2
94. కూచిమంచి లక్ష్మీనరసింహం	"	104	2000	6	15
95. గార్ల పాటి హనుమంతరావు	గుంటూరు	235	2181	14	7 1/2
96. జొన్నలగడ్డ వల్లభరాజు	గోదావరి	88	2000	24	4
97. నూకల వెంకటరత్నం	"	94	2000	19	5
98. నమలూరి వెంకట్రావు	"	105	2100	44	2 1/4
99. హుమీధర్ కామేశ్వరరావు	"	110	2000	16	6
100. రుక్మావతి వెంకటేశ్వర్లు	"	90	2000	12	7 5/8
101. చెరుకొండ సత్యనారాయణ	"	98	220	47	2 1/4
102. రవణం వల్లభయ్య	"	87	2000	10	9 1/2
103. వింజమూరి శేరిశాస్త్రి	"	1724	2000	20	4 3/4
104. యర్రమిల్లి లక్ష్మీనారాయణ	"	1725	2000	15	6 1/4
105. పెమ్మన్న సోమరాజు	ప.గోదావరి	1477	2000	15	6 1/2
106. ఆచంట సత్యనారాయణ	నెల్లూరు	1278	2000	15	6 1/2
107. తొండూరి సుబ్బరాజు	ప.గోదావరి	1475	2000	10	9 1/4
108. నాగల్ల అమృతయ్యచౌదరి	గుంటూరు	335	2000	11	8 3/8
109. డి. సర్వేశ్వరరావు	ప.గోదావరి	1023	2000	15	6 1/2
110. పెమ్మరాజు లక్ష్మీనరసింహం	విశాఖపట్నం	1078	806	19	3 1/4
111. తుమ్మల సీతారామమూర్తిచౌదరి	గుంటూరు	333	2004	19	5 1/8
112. వేదాంతం కమలాదేవి	గోదావరి	231	3200	15	10 1/2
113. వేటూరి వాసుదేవశాస్త్రి	"	266	2200	23	4 5/8
114. శ్రీహరి జగన్నాథం	"	217	2000	13	7 1/2
115. దాట్ల సూర్యనారాయణరాజు	"	244	2930	25	5 1/2
116. టి. నరసింహశర్మ	ప.గోదావరి	993	2000	16	6
117. కాకుమాను లక్ష్మయ్య	ప.కృష్ణ	824	1000	14	3 3/8
118. యేనుమాతల లక్ష్మీనారాయణ	తూ.కృష్ణ	794	2000	33	2 1/2
119. పూటూరు సత్యనారాయణరావు	ప.కృష్ణ	863	2000	22	4 1/4
120. గరిమెళ్ల వరహనరసింహశర్మ	విశాఖపట్నం	1119	2000	37	2 9/16
121. గూడూరి రంగయ్య	గోదావరి	22	1414	15	4 5/8
122. ములకల సూరన్న	ప.గోదావరి	1037	1850	20	4 3/8
123. నూకల వీరరాఘవయ్య	ప.కృష్ణ	882	2600	28	4 1/2
124. ఇటికిరాల సుబ్రహ్మ్యం	గోదావరి	272	2100	20	5
125. గబ్బిలి మృత్యుంజయశాస్త్రి	ప.కృష్ణ	855	2000	18	7 3/4
126. యామినాల రామనరసింహం	విశాఖపట్నం	1182	2005	40	2 3/8
127. తల్లాప్రగడ విశ్వసుందరమ్మ	గోదావరి	1730	2000	28	3 3/8
128. యామినాల రామనరసింహం	విశాఖపట్నం	1729	1800	33	2 5/8
129. కల్లూరి సుబ్బారాయుడు	అనంతపురం	1588	2000	11	8 5/8
130. ములుకుట్ల కృష్ణబ్రహ్మం	గోదావరి	190	4000	8	23 3/4
131. తెలిదేవర వాసుదేవరావు	విశాఖపట్నం	1731	2000	12	8
132. కంభంపాటి సూర్యనారాయణమూర్తి	గోదావరి	173	2000	12	7 3/4
133. కాట్యూల్ అప్పారెడ్డిసాహెబు	ప.కృష్ణ	838	1200	22	2 5/8
134. మల్లాది రామమూర్తిశాస్త్రి	గోదావరి	180	2000	22	4 3/8
135. పానకా కనకమ్మ	నెల్లూరు	1236	2000	35	1 1/8
136. శిష్ట లక్ష్మీనరసింహం	ప.గోదావరి	1483	2000	13	7 1/4
137. చిలుపూరు సూర్యప్రకాశం	గుంటూరు	368	2132	18	5 1/2
138. కొ. వెంకయ్య	చిత్తూరు	1353	1700	18	4 3/4
139. గరిమెళ్ల మమారస్వామి	గంజాం	314	1465	12	6
140. సింహాద్రిపాట్ల సూర్యనారాయణ	గోదావరి	1738	3300	10	16 1/2
141. మంతెన నరసరాజు	గుంటూరు	1418	2044	7	13

* నిన్న ప్రచురించబడిన సభ్యులల్ని మూడవ వాయిదాకు సంబంధించి యుడవలెను. ఏ వాయిదాకు చెందినదియు, మాకు జేరిన పట్టికయందు గమనించు. (ఆ. ప. సం.)

నీరావ్యాళి యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టు

నర్. లెన్లీ విల్సనుగారు వెల్లితనీళ్ళచేయుట

బొంబాయి, ఆక్టోబరు 14:—నీరావ్యాళి యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన పనులన్నీ టిసి క్రిందటివారములో గవర్నరు సర్. లెన్లీ విల్సనుగారు వెల్లితనీళ్ళచేసిరి. వీనిలో నీరాకు కుడికట్టవైపున త్రవ్వబడిన కాలువగూడ నుండెను. ఈ కాలువ 12 సంవత్సరములనుండి త్రవ్వబడుచు యిప్పుడు దాదాపు పూర్తియైనది. ఈ కాలువలోనుండి నీరు పారుటయు ఆనీటివలన నేడ్యము చేయబడుటయు వచ్చే శీతకాలములో ప్రారంభింపబడునట్లుగా నున్నది. ఈ కాలువ పుట్టినచోట కట్టబడిన లాకులు మొదలైనవి కొంతగా నిర్మింపబడునట్లు వీరాదాములో ఒక భాగ మగునట్లుగా కట్టబడినవి. భాట్లవద్ద నున్న ప్రాతదాముపొయి యిప్పుడొప్పుట ప్రపంచములో కెల్ల విక్సీలి డిట్టమైన లాయిడుదాము కట్టబడినది. నీరాకు ఎడమవైపున నున్న కాలువనుమాత్రమే నీటిని సప్లయిచేయునట్లు ప్రాజెక్టు మొదట ఉద్దేశింపబడినది. ఇప్పుడు కొత్తగ లాయిడుదాము కట్టబడిన తరువాత నీరు యొక్కవగా నిలువజేయబడుటవలన కుడివైపు నకుగూడ నీరును సప్లయిజేయుటకు సాధ్యమగుచున్నది.

నీరాకుడికట్టకాలువ 107 మైళ్ళ పొడవున్నది. దీనిని నిర్మించుటకు 5 కోట్ల రూపాయలు వ్యయపరచబడెను. నీరా ఎడమకట్ట కాలువక్రింద నూతనముగా చెరుకుతోటలు విశేషముగా సాగుచేయబడుచుండెను.

పూనాదగ్గర వారప్పానులోనున్న పరిశోధన వ్యవసాయాలయము (ఎక్స్పెరిమెంటుల సౌకర్యము) నకుగూడ పొయి గవర్నరుచూచెను. దీనివలన రెండువనలు జరుగుచున్నవి. పూనానుండినయ్య ముడికినంతయు నుపయోగించి అది చెరుకునకును తక్కిన పంటలకును ఎక్కు యెరువగనో చూపించుట. ఈ ముడికి యంతయు కొద్దిగానో గొప్పగానో నీటితో కలుపబడి వ్యవసాయదారులకు యెరువుగా సప్లయిచేయబడుచున్నది. ఈ పద్ధతిగా యెరువుచేయుటయొక్క లాభములు రుజువుచేయబడినవి. దాని నుపయోగించుచున్న వ్యవసాయదారులు మెచ్చుకొనుచున్నారు. తక్కినవిధములుగా తయారుచేయబడు యెరువులలోని నైట్రోజెనుపాను ఒక్కటికి 1 రూపాయవరకు చా ర్చేయబడుచుండగా యిందులో నైట్రోజెను పాను ఒక్కటికి 5 అణాలమాత్రమే చార్జీ జేయబడుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటనము

క్రివిజయనగర నివాసులు మహాకవిగాయకశిరోమణులను అనుబ్రహ్మ శ్రీ ముద్రాజ్ ఆదిబొట్ల నారాయణదాసు గారు రచించిన "నవరసతరంగిణి" షేక్స్పియరు కాలిదాసు మహాకవుల కవితావిశేషములకు ఆంధ్రకవిగ్రంథము గ్రంథము. వారురచించిన షేక్స్పియరు కాలిదాసు కవితాకలకవిత్వతాత తన్మయులు డెలుపు విస్తార పీఠికలిసి ఇంచుమించు 1000 అచ్చుపుటలు కలవు ప్రకము ప్రతి 1.5 పౌన్డేజికా రూ 5.0.0లు నెల, 300 ప్రతులుమాత్రమే ప్రస్తుతము విక్రయింపబడుటకు సిద్ధముగానున్నవి. కావలసినవారు విజయనగర సంస్థానం ది వాసువారికి విజయనగరం వ్రాసి తెప్పించునవచ్చును. నారాయణదాసుగారి లోకోత్తరప్రతిభ వారిచే చిరకాలముక్రిందట ప్రకల్పితమయి అచ్చొత్తింపబడి మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షకు రెండుసార్లు పరిశీలయగ్రంథముగ మదరాసు యూనివర్సిటీ వారిచే విర్వరచబడిన "బాటసారి" అనుగ్రంథమువలనను, మరియొక వారిచే విరచించబడిన సంస్కృతాంధ్ర కావ్యములవలన ఆంధ్రదేశమంతటను సుప్రసిద్ధమయి యున్నది. గనుక వారు రచించిన గ్రంథములు మిక్కిలి విలువగలవయి సకలపండితాదరణీయములని వేరేవక్కాణింప నవసరములేదు.

దీపావళి వినోదము

మతాబాబు ది

ఇది సాధారణముగ కవలలో అమ్మ తీగవలె మాటి మాటికి ఆరిపోక నిల్చికాలి దానికంటె పదిరెట్లెక్కువకాంతి నిచ్చును. ధర చాలచౌక.

సుమారు 60 గజములు బద్ది చుట్ట 1 కి 1-12-0
,, 30 గజములు బద్ది చుట్ట 1 కి 0-15-0

నర్తకులకు వేరుధరలు

రు 3 కు మించిన ఆర్డర్లకు పోస్టుఖర్చులు ఉచితము.
నిడమర్తి వెంకటకృష్ణమూర్తి, రాజమండ్రి.

ఆంధ్రపత్రికాంధ్రపత్రిక

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

సత్యవత్సవాభ్యాసము-పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును. జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని పదల మడి జనింపదు.	1	0	0
శిలక మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4 0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6 0
హిందీ మొదటివాచకము డిటా	...	0	6 0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి	...	వెల	0—8—0
క్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-ప్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4 0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రకటములు కలిగినది	...	1	8 0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4 0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	...	1	4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8 0
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1—0—0 సతీకా ఆస్థాశబ్దచింతామణి	...	0—12—0	

బొమ్మ ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలులభము! (పోయ్యుభర్తలు పత్తేకము) గుణపథకము! కళింకములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి శైత్యకాల మాత్రల వివాదము. ఆజీర్ణము, అరుచి, అవులంతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, కిరన్ను, వ్రేళ్లు, అన్నలు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పిలను బోగొట్టి శామానును నుంచి యాకోగ్యమునకు జేయును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పిలను వెంటనే మాన్యును. యిందు ఆశోకపత్రము చేరినది. అనుభవము గల ఔషధమగుటచేతను పశుపాంశక్రియ యని చెప్పబడును. ఒక్కసారి వాడినచో నీజము తెలియగలదు.

వియవాహారము:— (1078)

అయ్యుచ్చేద వైద్యనిలయం, బొమ్మ గురువాయి, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వింపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పోగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేదాధ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యాషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్ల మీకే తెలియవలదు. మీ శిరోజముల నతిసుభవరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

విశిష్టాశీలు ప్రత్యేకము.

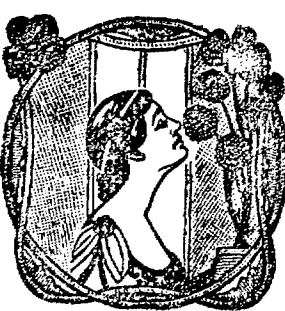
ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు పేసికొన్న సరిమత
1 ప్రా బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1 ప్రా బుడ్డి 0 8-0 }

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలుపజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

155 కామ్యునీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

మొప్పనపోమరాజు అందు వీర్రాజు.

పెద్దాపురము పోస్టు.

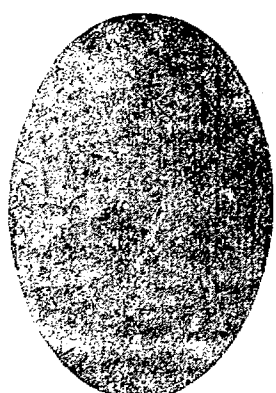
విజ్ఞాపన

స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

నుంచి మేము మనదేశము నవండించుచున్న పట్టు తో మాఫ్యాట్రీలోనే వడుకుట, శేయట, రం గలుపేయట మున్నగువ కలచలన వివిధరకముల

TRADE MARK

REGISTERED

విస్త్రములపనులరంగులతో చిత్రించిక్రమేన జరిసాదా అందు లు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకనాదాజో జరిగిన రికిర ఆఖిలభారత కాంగ్రెసువస్త్రప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అనిదేశములోని పట్టాశ్రయములు అన్నిటిలోను ఎక్కువనాణ్యతయినవిగా అందరకు తెలిపేయబడ్డది. ప్రదర్శనమునుగురించి వ్రాయుచు మాబట్టలనుగురించి పీయూ.కాంతిభూషణగారు అమృత బహారు పత్రిక యందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్నా మరెంతరక ప్రజలుకూడ అన్ని రకములబట్టలన్నా ప్రదర్శించిరి. ఇంకనుఎండ కఠో కలకు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు ప్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకులు ముప్పనపోమరాజు వీర్రాజుగారు పట్టుకొత్తరీయములను భోగకులును వర్తకు డ్డలు కొలుగుడ్డలును తలగుడ్డలును చీరలును మున్నగురకములును ప్రదర్శించిరి. తెంకురూరు అస్సామువారు కూడ ప్రదర్శించిరి.

పట్టువస్త్రములనుగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అద్రెస్సును రకములను కొలుముగా వ్రాయుటనలన దేశము స్వదేశవస్తు పత్రికలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ వభివృద్ధి పుచెదరుగాక. చెన్న పురికాశధానిలో (పరిపట్టణము నందును మాబట్టలు దొరకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే నాణ్యము తక్కువయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మోపుచున్నవారుగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తరక మాప్రతి బట్టయందు పుండేమాట్రేడ్ మార్కును ఇందున ప్రచురించితిమి.